

Torsdagen den 6 april

Kl. 12.00–19.25

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 17 mars justerades.

§ 2 Avsägelse

Förste vice talmannen meddelade att *Ingemar Nilsson* (S) av sagt sig uppdragen som ledamot i näringsutskottet och som suppleant i finansutskottet.

Kammaren biföll dessa avsägelse.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Förste vice talmannen meddelade att Socialdemokraternas riksdagsgrupp anmält *Ingemar Nilsson* som ledamot i finansutskottet, *Teresa Carvalho* som suppleant i civilutskottet och *Patrik Engström* som ledamot i riksdagens överklagandenämnd.

Förste vice talmannen förklarade valda till

ledamot i finansutskottet

Ingemar Nilsson (S)

suppleant i civilutskottet

Teresa Carvalho (S)

ledamot i riksdagens överklagandenämnd

Patrik Engström (S)

§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2016/17:394

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:394 Ridning som friskvård
av Lotta Finstorp (M)

Frågan kommer att besvaras tisdagen den 2 maj 2017.

Skälet till dröjsmålet är att Sr Wikström hastigt fått förhinder i dag och ej kan genomföra interpellationsdebatten som planerat. Därefter har han redan inbokade resor.

Stockholm den 4 april 2017

Socialdepartementet
Gabriel Wikström (S)

Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

Interpellation 2016/17:408

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:408 Höjning av bostadsstandarden
av Nooshi Dadgostar (V)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 2 maj 2017.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.

Stockholm den 5 april 2017

Näringsdepartementet
Peter Eriksson (MP)

Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Expeditionschef

Interpellation 2016/17:413

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:413 Regelkrångel på arbetsmarknaden
av Lotta Finstorp (M)

Interpellationen kommer att besvaras den 25 april.

Skälet till dröjsmålet är inbokade resor och engagemang som inte kan ändras.

Stockholm den 4 april 2017

Arbetsmarknadsdepartementet
Ylva Johansson (S)

Enligt uppdrag
Susanne Södersten
Expeditionschef

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:414 Byggande på jordbruksmark
av Ewa Thalén Finné (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 9 maj 2017.

Statsrådet har inte möjlighet att besvara interpellationen inom anvisad
tid på grund av redan inbokade engagemang.

Stockholm den 4 april 2017

Miljö- och energidepartementet

Karolina Skog (MP)

Enligt uppdrag

Lena Ingvarsson

Expeditions- och rättschef

§ 5 Anmälan om faktapromemorior

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2016/17:FPM79 Översyn av förordningen om sprängämnesprekursorer
KOM(2017) 103 till försvarsutskottet

2016/17:FPM80 Kommissionens meddelande om en förnyad handlingsplan för återvändande samt rekommendation om effektivare tillämpning av återvändandedirektivet *KOM(2017) 200* till socialförsäkringsutskottet

2016/17:FPM81 Europas framtid: Kommissionens vitbok *KOM(2017) 2025* till utrikesutskottet

§ 6 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Proposition

2016/17:162 till finansutskottet

Skrivelse

2016/17:168 till finansutskottet

Motioner

2016/17:3661 och 3662 till utrikesutskottet

2016/17:3663 till justitieutskottet

Anf. 1 ÅSA COENRAADS (M):

Herr talman! I dag debatterar vi miljö- och jordbruksutskottets betänkande 12. I betänkandet, som kommer från den allmänna motionstiden, finns 82 motionsyrkanden. Precis som föregående år behandlas de flesta av dessa förslag förenklat eftersom vi redan har debatterat och avgjort dem här i kammaren.

Den här debatten kommer att bli lite tunn, och det är den eftersom vi alla väntar på regeringens utlovade djurskyddsproposition som ännu inte har kommit. Det är inte mycket nytt som har hänt sedan förra året vid ganska exakt den här tiden när vi debatterade detta ärende förra gången. Regeringen har ju under den här tiden hänvisat alla frågor till den kommande propositionen.

Visst finns det frågor som fortfarande hänger i luften, och visst har vi en massa saker som vi fortfarande vill, men eftersom allting beror på vad som kommer att stå i den kommande propositionen blir debatten lite haltande, medan djurägare och producenter runt om i Sverige väntar på att komma vidare.

Under mandatperioden har riksdagen på initiativ av Alliansen gjort ett tillkännagivande till regeringen om att intensifiera arbetet inom EU för att förbättra djurskyddet. Det är en otroligt viktig fråga som vi fortsätter att driva, eftersom vi tycker att det kan göras bättre, det kan göras mer och det kan gå mycket snabbare än det som regeringen gör i dag. Av den anledningen kommer jag att ta upp frågan i debatten igen.

Vi i Sverige är duktiga på att kombinera regler och lagar med en etisk syn på djurhållning, något som i sin tur leder till friska och välmående djur. Det ska vi fortsätta att göra men på ett ansvarsfullt sätt. Det gäller att hålla en bra standard för djuren som är till för djurens bästa och inte för vårt eget.

Moderaternas utgångspunkt, nu precis som förra året, är att alla djur ska må bra och ha möjlighet att bete sig på ett sätt som skapar en bra tillvaro. Det ställer höga krav på både viltsemljö och de människor som hanterar djuren i vardagen.

Sverige verkar i en global värld, och då måste djurskyddsfrågorna hanteras globalt och inte bara inhemskt. Den svenska livsmedelsindustrin är global, och marknaden är hårt konkurrensutsatt av produkter som kommer från djur som inte har samma skydd som svenska djur. För oss moderater är djurskyddet viktigt att prioritera inom det internationella arbetet även ur ett frihandelperspektiv.

Förra året lyfte jag fram att det är lika viktigt att reglerna inom unionen följs som att de är gemensamma. Tyvärr ser vi fortfarande att så inte är fallet, vilket snedvrider konkurrensen och ger laglydiga företagare i Sverige sämre konkurrensvillkor på både kort och lång sikt eftersom prisbildningen och nationalismen går före kvaliteten och ett gott djurskydd. Jag säger det igen: Låt Sverige bli det goda exemplet på hur ett gott djurskydd också innebär en god djurhållning!

Att vara lantbrukare med djursansvar är inte helt lätt. Jag har aldrig träffat en lantbrukare som medvetet velat sina djur illa. Det är snarare så att de gör allt i sin makt för att djuren ska ha det så bra som möjligt. Men verkligheten gör sig ibland påmind, och det är inte helt lätt att få ihop kalkylerna med pressade priser och ett regelverk som är en snårskog. Detta regelverk är inte alltid helt logiskt eller lätt att förstå sig på. Många av de regler som är uppsatta kan ibland tyckas bättre för oss människor än för djuren själva.

Vi vill därför att detaljeringsgraden i regelverket sänks, ett förslag som också kommer från Djurskyddsutredningen som föreslagit att det ska göras en noggrann avvägning i varje enskilt fall baserat på djurskyddsrisiker, behov och förutsättningar. Enligt regeringen utreds även denna fråga på Regeringskansliet just nu.

Vi känner dock att denna mycket viktiga fråga för den svenska konkurrenskraften inte får dröja mer, och osäkerheten om när den aviserade djurskyddspropositionen verkligen kommer gör att vi återigen vill lyfta denna fråga. Det är så lätt att saker och ting döljs i utredningar, och så kommer det aldrig någonting ut av det. Den här frågan är för viktig för det.

Herr talman! Vi moderater står självklart bakom alla våra reservationer i betänkandet, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast på reservation 1 om djurskyddsarbetet inom EU och på reservation 3 om målstyrning i djurskyddslagstiftningen.

Anf. 2 MARTIN KINNUNEN (SD):

Herr talman! Nu har vi återigen en djurskyddsdebatt i Sveriges riksdag, och precis som föregående talare tog upp är det svårt att inte tala om det uteblivna förslaget till ny djurskyddslagstiftning. Vi väntar fortfarande. Denna väntan präglar den svenska djurskyddsdebatten och såklart även detta betänkande, där de allra flesta motioner avstyrks just eftersom frågorna bereds i Regeringskansliet inom ramen för arbetet med att ta fram en ny djurskyddsproposition.

Det var 1988 som Sverige fick den nuvarande djurskyddslagstiftningen. Den var internationellt banbrytande och är fortfarande något vi har anledning att vara stolta över. Grunden för lagstiftningen är att djuren har rättigheter. Särskilt viktigt är att understryka paragrafen om att alla djur ska ha rätt till ett naturligt beteende. Det är en väldigt fin paragraf. Däremot kan man ibland ifrågasätta om det verkligen fungerar så.

Herr talman! Mycket har hänt på dessa snart 30 år. Något som hände 2011 var att det kom en utredning med förslag till en ny djurskyddslagstiftning. Den drogs dock i långbänk av alliansregeringen, och vi fick aldrig se något lagförslag under deras tid vid makten. Sedan fick vi ett regeringsskifte, och den nya regeringen har kommit med löften flera gånger per år om att den här lagstiftningen ska komma. Den har utlovats till hösten, sedan har det hetat våren, så har det blivit hösten igen, och så har det hållit på. Det senaste löftet är att den kommer till hösten.

Herr talman! Sverigedemokraterna delar utredarnas ambitioner om att djurskyddet ska bli mer målstyrt än regelstyrt utan att man för den sakens skull ska göra avkall på de höga ambitioner som vi har med det svenska djurskyddet. Det tycker vi är en bra utgångspunkt, och vår ambition är också att den nya djurskyddslagstiftningen ska möjliggöra en högre ambitionsnivå i det svenska djurskyddet.

Samtidigt är frågan komplex. Som stark anhängare av frihandel är det inte svårt att se problemen med detta i dag. Länder som värnar djurs välbefinnande är i dag förlorare. Länder som bryr sig mindre blir vinnare. Vi har problem i Europa, men vi kan ju se på Asien och den thailändska kycklingen som offentlig sektor importerar till Sverige och som är fullproppad med antibiotika. Det är klart att det blir en tuff konkurrenssituation för svenska lantbrukare.

På grund av EU-regler har vi också begränsade möjligheter att begränsa införseln av dessa produkter, och vi har också svårigheter att tackla problemen med att svenska bönder tappar i konkurrenskraft. Vi kan inte fullt ut kompensera våra bönder.

Men trots den här problematiken kan vi ändå se ljusglimtar i Sverige. Vi kan se att priset på svenska produkter har ökat de senaste åren. Det är en positiv utveckling, och det är till gagn för såväl djur som svenska bönder att det går bättre för svenskt kött. Jag vill understryka att vi måste fortsätta arbeta för ett stärkt svenskt djurskydd samtidigt som vi arbetar för att öka producenternas konkurrenskraft. Fokus måste ligga på båda ställena.

Det är viktigt att understryka att fokus inte får ligga på ett försvagat svenskt djurskydd för att stärka konkurrenskraften. Vi vill hellre se att man fokuserar på de alltför låga djurvälståndens sättningsarna, på en undermålig företagspolitik från den rödgröna regeringen som gör det tufft att bedriva näringsverksamhet i det här landet och på skatter och andra pålagor som slår mycket hårt mot bönderna. Om vi kan komma till rätta med de här sakerna ska det inte behöva finnas lika stora konflikter mellan en levande och välmående svensk animalieproduktion och ett ännu starkare djurskydd.

All denna problematik måste naturligtvis vägas in när man bestämmer sig för var ambitionsnivån ska hamna när nu lagförslaget kommer, och vi får väl även denna gång räkna med att propositionen kommer till hösten och att nya förseningar uteblir.

Herr talman! När det gäller kontrollprogram ser Sverigedemokraterna positivt på att näringarna tar fram egna djuromsorgsprogram där djuromsorgen förstärks samtidigt som de senaste vetenskapliga och tekniska landvinningarna kan tas till vara. Djurvälståndens programmen är även ett sätt att förbättra konkurrenskraften för det svenska lantbruket. Programmen kan bidra till ökad djurvälstånd, förbättrad djurhälsa, en ökad investeringsvilja samt stimulera nya innovationer och teknikutveckling. Samtidigt finns det en oro bland vissa, och det är därför viktigt att understryka att de här kontrollprogrammen aldrig får bidra till att minska djurskyddet.

Med det sagt vill jag yrka bifall till Sverigedemokraternas reservationer 4 och 5.

Anf. 3 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr talman! I det här betänkandet tycker jag att riktigt många angelägena saker behandlas, och i likhet med många andra saker ska vi behandla och tala om dem på ett seriöst sätt.

Jag ska emellertid begränsa mig eftersom det är många delpunkter i det här betänkandet som man skulle kunna tala mycket och länge om. Jag ska avstå från det för tids vinnande, men jag vill ändå börja med att konstatera att jag tycker att alla djur som är i människors vård ska ha det bra. Det gäller djur i vårt land men också djuren i Europeiska unionen, som vi är

del av. Därför tycker jag att det är angeläget att den nuvarande regeringen följer upp det arbete som påbörjades av den tidigare alliansregeringen för att höja djurskyddsnivån och djurvälståndet i hela den europeiska unionen.

Med detta sagt vill jag verkligen instämma i Åsa Coenraads anförande i denna del och också i det bifallsyrkande som hon har till reservationen i denna del.

Att höja nivån i alla delar av EU är först och främst viktigt för djurens skull, men det är också viktigt ur konkurrenssynpunkt. Har inte primärproducenterna, bönderna, lika villkor blir ju konkurrensförutsättningarna olika, och det ska de inte vara inom en union.

Vissa vill sänka standarden i vårt land. Jag tycker inte att vi ska göra det. Jag tycker att vi ska se till att hjälpa till så att djur får det bra i alla delar av unionen genom att unionen sätter en minimistandard, och jag tycker dessutom att vi ska vara angelägna om den och se till att den kontrolleras.

Ett exempel på det här är transporttiderna. Vi är ett av de mer glest befolkade länderna inom Europeiska unionen och har därmed långa transporter. Trots detta har vi strikta regler och kontroller vad gäller djurtransporter i vårt land. Så är det inte vad beträffar tidslängden på transporter i andra delar av Europeiska unionen. De tillåtna tidslängderna är inte så korta som här, och de kontroller som görs är inte så rigorösa som de är i vår del av Europa. Detta måste regeringen, tycker jag, ständigt och jämt arbeta för att det ska bli ändring på.

Jag går över till nästa punkt som jag tycker är angelägen, och det är att vi ska ta vara på de goda exempel som finns. Svensk Fågel har under många år bedrivit ett förtjänstfullt arbete i ett djurvälståndsprogram för att få upp standarden för alla de djur som den organisationen har i sin värld. Jag tror att många liknande intresseorganisationer för en bransch skulle kunna ha nytta av att arbeta med djurvälståndsprogram. Jag tror att man på så sätt kan komma betydligt mycket längre vad gäller djurvälståndet än om vi eller någon myndighet ska lägga lag eller bestämmelse på och kring saker och ting, för då tar det tid och det är svårt att skriva allting i lagtext på ett sätt som uppfyller alla de krav som vi vill ska uppfyllas.

Djurvälståndsprogram ser jag som ett bra sätt att komma längre i det arbete som jag hoppas och tror att vi alla är angelägna om att vi kommer längre i.

Därmed vill jag, herr talman, yrka bifall till vår reservation nr 6 i det här avseendet.

Slutligen vill jag också nämna något ord om djurkontrollerna. Ibland måste det fattas beslut om djurförbud för någon som innehar djur. Det är tyvärr en nödvändighet. Att få själva förbudet prövat i en domstol är emellertid svårt i vårt land. Att få bestämmelsen och beslutet i sig prövat går alldeles utmärkt i förvaltningsrättssystemet, men man prövar ju inte lämpligheten i att utfärda förbudet för någon. Det är ett väldigt ingripande beslut oavsett om det handlar om lantbruksdjur eller om sällskapsdjur, och det är ett väldigt ingripande för individen. Att få detta prövat av en rättsinstans är på gränsen till omöjligt i vårt land. Av det skälet vill jag verkligen också vurma för den skrivning som vi har i en reservation som innebär att tingsrätten och det vanliga domstolssystemet borde ha hand om de här sakerna.

Jag avstår från att yrka bifall i denna del för tids vinnande men vill ändå fästa kammarens uppmärksamhet på just den här frågeställningen.

Anf. 4 JENS HOLM (V):

Herr talman! Djur är levande och kännande individer. I och med det borde djur också ha vissa grundläggande rättigheter. Vissa av de rättigheterna kan vi hitta i vår djurskyddslag där det står att djur ska behandlas väl och ges möjlighet till ett naturligt beteende.

Ger vi verkligen djuren inom lantbruksindustrin i Sverige möjlighet till ett naturligt beteende? Jag tänker på de närmare 3 miljoner grisar som föds upp och slaktas varje år i Sverige. De står på betonggolv i bås inomhus. De här grisarna får aldrig gå utomhus och böka i jorden.

Det finns ett fåtal undantag i alternativ produktion, men den absoluta massan av dessa nästan 3 miljoner grisar står inlåsta i bås på betonggolv. Vi kan också titta på hur de ungefär 80 miljoner kycklingar som föds upp i Sverige för att bli kycklingkött har det. De föds upp under extremt intensiva förhållanden med tusentals fåglar i hangarliknande byggnader, där de erbjuds vatten och föda nästan dygnet runt för att de ska äta och uppnå slaktvikt inom blott 37 dagar. Dessa fåglar växer så fort att många av dem får benbrott och problem med skelettet. De får så mycket tyngd på sin kropp att skelettet inte hinner med.

Vi kan ta en titt på de ungefär 2 miljonerna kossor och kalvar. Hur har de det? Kossorna föder ständigt nya kalvar, så att de hela tiden ska producera ny mjölk. Kalven tas nästan omedelbart bort från kossan, trots att vi vet att en ko och en kalv vill stå nära varandra under den första tiden. Vi är vana att se kossor som går utomhus och betar. Det gör de sommartid under några månader; det har vi reglerat. Men under resten av året står de instängda, och en del av dem är också uppbundna hela tiden.

I Sverige föds det upp 1 miljon minkar enbart för att minkindustrin ska kunna ta deras päls och sälja den dyrt på internationella auktioner för att tjäna pengar. Dessa 1 miljon minkar står instängda i minimala nätburar oavsett om det är extrem kyla eller extrem hetta. I det fria skulle minken antagligen ha rört sig över flera mil varje dag för att söka föda, dra sig undan i skuggan om det blir varmt eller simma i åar och vattendrag. Inget av detta kan minkarna göra i den svenska pälsindustrin.

Så gott som alla djur jag talat om här transporteras, när de har uppnått en viss ålder eller en viss vikt, till ett slakteri. Det är miljontals djur som transporteras runt om i Sverige. Vi är ett stort land. Vi har en åttatimmarsgräns för djurtransporter, men transportererna blir ändå väldigt långa. Jag har själv bevittnat många av dessa transporter, hur man lastar på djuren, transporterar dem och till sist lastar av dem vid slakteriet. Jag kan berätta att det inte var någon trevlig upplevelse.

Det var inte heller någon trevlig upplevelse att besöka slakterier och se dessa tusentals djur som stallas upp och får vänta många timmar innan de ska slaktas på löpande band.

Jag och vi i Vänsterpartiet undrar: Kan vi göra något åt detta? Ja, vi tror det. Vi har väckt en motion som heter *Respekt för djuren*. Den motionen går i korthet ut på att alla djur som föds upp i Sverige ska ha möjlighet till ett naturligt beteende, som lagen föreskriver. Det innebär att vissa av de företeelser som jag nu har beskrivit helt och hållet måste upphöra och ersättas med en annan form av uppfödning. De kan också ersättas med en

annan föda, baserad på vegetabilier. Måste vi verkligen konsumera så mycket kött som vi gör i dag i Sverige?

Pälsindustrin är en produktion av helt onödiga produkter. Pälsproduktionen, sådan den ser ut i dag, borde absolut inte vara tillåten i Sverige. Jag är väldigt besviken på att den socialdemokratiska och miljöpartistiska regeringen inte har lagt fram förslag för att avveckla denna verksamhet.

Jag är också besviken på både den sittande regeringen och den föregående, borgerliga regeringen. Det är synd att den tidigare landsbygdsministern Eskil Erlandsson nu har lämnat salen, för han var den ansvarige ministern när det gällde utredningen om en ny djurskyddslag. Han gjorde ingenting alls under sin tid. Nu har vi en ny regering, som inte heller har gjort någonting under sin tid. Nu har det gått sex och ett halvt år sedan vi fick utredningen om en ny djurskyddslag. Vi i Vänsterpartiet hoppades att denna utredning och ett förslag till ny djurskyddslag skulle lösa en del av de problem som jag nyss har talat om. Det är sex och ett halvt år av svek mot djuren i Sverige. Ansvarvilar tungt på den tidigare borgerliga regeringen och på den nuvarande socialdemokratiska och miljöpartistiska regeringen.

Jag vill fråga de socialdemokrater och miljöpartister som finns här i salen i dag: När får vi se en ny djurskyddslag? Blir det en djurskyddslag som just står på djurens sida och som formuleras på ett sådant sätt att flera av de problem som jag har tagit upp kommer att få en lösning?

Herr talman! Jag skulle också vilja säga något om de ungefär 990 000 djur som varje år används i djurförsök i Sverige. Jag pratar om möss, marsvin, råttor, apor, fåglar och så vidare. 990 000 djur varje år innebär ungefär 2 700 nya djur om dagen. Jag tror att vi skulle ha alla möjligheter i världen att bringa ned antalet djur som utnyttjas i djurförsök till ett minimum. I framtiden behöver vi kanske inte ens göra djurförsök över huvud taget. Det finns redan i dag flera moderna, avancerade, alternativa metoder. En del av dem sägs vara mer effektiva och precisa än de ibland gammalmodiga djurförsöksmodeller som finns i dag.

Därför är det positivt att vi i Vänsterpartiet har fått med oss regeringen på att inrätta något som kallas för 3R-center för att ersätta, förfina och förbättra djurförsök i Sverige. Jag hoppas att vi snart får se detta 3R-center inte bara som en formulering med pengar i budgeten utan också som ett aktivt arbetande organ i praktiken när det gäller att ersätta djur i djurförsök och att hitta alternativa metoder.

Men mycket mer än så måste göras. En sak som vi ganska snabbt skulle kunna få en lösning på är att se till att alla som studerar vid utbildningar där man sysslar med djurförsök också ska få lära sig grunderna i alternativa metoder, så att de ser de mängder av alternativa metoder som finns. Detta är något som vi tar upp i reservation 11 om djurförsök inom medicinsk forskning. Jag vill härmed yrka bifall till reservation 11.

Anf. 5 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservationerna 2 och 7

Jag är stolt och glad över alla våra svenska bönder som gör ett fantastiskt arbete – våra bönder som producerar livsmedel för oss konsumenter. Till detta har vi en djurhållning som präglas av höga djurskyddsambitioner.

En bra skötsel och en god hygien i djurhållningen ger inte bara ett bättre djurskydd utan också en hög livsmedelskvalitet. I en internationell

jämförelse har Sverige en bra djurskyddslagstiftning. Detta är givetvis bra men medför samtidigt att djuruppfödare i Sverige har högre kostnader än sina konkurrenter i andra länder. Därigenom kan bönderna i vissa andra länder, till följd av lägre djurskydds krav, sälja sina produkter till en lägre kostnad.

För att svenska bönder inte ska missgynnas är det viktigt att djurskyddslagstiftningen harmoniseras inom EU genom att EU-kraven skärps. Strävan måste vara att svenska bestämmelser på djurskyddsområdet ska tjäna som vägledning för arbetet inom EU.

Det är inte minst viktigt att befintliga regler också efterlevs. Redan 2001 blev rutinmässig bortklippning av grisarnas svansar förbjuden inom EU. Trots detta skriver EU:s livsmedelsmyndighet Efsa att den allra största andelen av grisarna inom EU fortfarande får sina svansar bortklippta. Sverige är det enda land där grisarna fortfarande kan slå knorr på sina svansar.

Sedan 2006 förbjuder EU-reglerna att antibiotika används i tillväxtfrämjande syfte. Denna regel efterlevs inte alltid. Under 2016 har EU-parlamentet behandlat ett förslag från kommissionen om en förordning om medicinerat foder och ett förslag till förordning om veterinärmedicinska produkter. Det är viktigt att både Sveriges regering och EU-parlamentet ligger på i denna fråga.

Kristdemokraternas uppfattning är att all förebyggande gruppbehandling med antibiotika ska vara förbjuden. Däremot kan förebyggande behandling göras av enskilda djur, till exempel vid sjukdom. I Sverige har det länge funnits branschregler som förbjudit all förebyggande gruppbehandling. Frågan om hur vi använder antibiotika är en av de viktigaste frågor vi har inför framtiden.

Herr talman! Kristdemokraterna vill se över beteskravet för mjölkkor i lösdrift. I dag är svenska mjölkbönder förhindrade att ansöka om betesstöd från EU på grund av de nationella reglerna om att mjölkkor måste gå ute och beta under sommaren. Med ett slopat nationellt beteskrav kan svenska mjölkbönder få betesstöd från EU på samma sätt som europeiska kollegor.

Det är viktigt att mjölkkorna får utöva sitt naturliga betande under årets varma månader. De kor som går i lösdrift kan röra sig fritt och utöva sitt naturliga betande året om. De väljer själva när de ska äta och vila och i många fall också när de ska mjölkas. Kor som har det bra mjölkar också bra. Därför har alla mjölkbönder incitament att öka djurens välbefinnande. Det är värt att påpeka att det har skett en stor förbättring av djurvälståndet för kor i lösdrift inomhus i dag jämfört med då beteskravet infördes för 30 år sedan.

Herr talman! Utvecklingen av alternativa djurförsök går framåt. Data-simuleringsprogram och cellodlingar kan helt eller delvis ersätta djurförsök i många lägen. Inom högre utbildning i Sverige förekommer fortfarande djurförsök enligt rutin eller därför att kursansvarig lärare inte har tillräcklig kunskap om alternativen till djurförsök. För användare av försöksdjur finns djurförsöksvetenskapliga utbildningar, där forskaren får en inblick i viktiga frågor kring djuranvändningen. Studenterna får även en introduktion om alternativ, men denna information är långt ifrån tillräcklig för att studenten ska hitta möjligheter att använda alternativ i sin forskning, nu och i framtiden. Alla studenter på de utbildningar där djurförsök traditionellt förekommer borde få grundläggande utbildning om alternativa metoder.

Anf. 6 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Som jag sa i mitt anförande är det ungefär 1 miljon minkar som föds upp i minimala nätburar varje år – under rätt förskräckliga omständigheter, skulle jag säga. De här minkarna föds upp och slaktas sedan för att man ska ta deras skinn, sälja det på auktioner och tjäna mycket pengar på det. Den svenska pälsindustrin tjänar verkligen mycket pengar i dag med de höga pälspriser vi har. De som betalar priset för det här är förstas minkarna, som inte kan röra sig fritt, inte kan dra sig undan i skuggan, inte kan söka föda fritt och inte kan simma i vatten när de så önskar.

Vi i Vänsterpartiet vill få stopp på den här verksamheten. Vi undrar vad Kristdemokraterna vill.

Sedan har jag en till fråga, herr talman. Jag lyssnade noga på Magnus Oscarssons anförande. Magnus Oscarsson sa att det är viktigt att harmonisera djurskyddslagarna i EU, om jag förstod det rätt. Men om man harmoniserar gör man ju det så att det blir likadant inom hela EU. Då undrar jag: Är det inte en stor risk att vi kommer att tvingas sänka våra nivåer? Jag tror att Kristdemokraterna gärna vill att resten av EU ska höja sig till vår nivå, men vad är det som säger att det inte blir den stora fisken som äter upp den lilla? Du förstår nog liknelsen. Därför skulle jag vilja veta: Vill Kristdemokraterna verkligen att vi ska lägga oss på alldeles samma nivå i djurskyddslagstiftningen i EU?

Anf. 7 MAGNUS OSCARSSON (KD) replik:

Herr talman! Jag tackar ledamoten Jens Holm för frågan. Frågan om minkarna var väldigt bra, tycker jag. Det har förts en debatt om detta i kammaren. Framför allt har ledamoten Jens Holm drivit den här frågan.

Jag har faktiskt åkt till en som har minkar. Jag tänkte att jag måste undersöka det här. Om man inte har kontakter måste man skaffa dem. Jag tog och åkte till en minkproducent. Den berättelse jag fick av honom – och henne; det är en familj som driver det här – var ganska otäck på ett sätt. De berättade om hur jagade de är på olika sätt. De får nästan söka skydd för att de är så hatade från visst håll – inte av grannar, för de tycker att det är bra att man driver gården, men av vissa som åker runt och jagar dem. De har olika hjälpmedel för att skydda sig. Det var ganska otäckt att höra att det finns sådana som vill komma åt de här människorna för att de bedriver denna verksamhet. De är företagare som alla andra företagare. De sköter sig perfekt och följer alla regler som finns. Men de känner att de inte har skydd nog.

Jens Holm frågar om hur minkarna mår. Jag gick runt där bland minkarna. Jens Holm sa att de inte får skydd och så. Men de har skydd. Jag märkte att de har fri tillgång till mat. De har också tillgång till skugga om de behöver det. Det finns även en regel som säger att det måste vara två våningar, så att de kan gå upp och ned. De får förvisso inte vara ute, men vi ska nog vara glada för att inte alla minkar är ute, för då skulle det inte vara många fågelägg kvar. Det är ofta det som händer när man släpper ut minkarna.

Anf. 8 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Det är oacceptabelt om någon utsätts för hot eller liknande. Men det som var i fokus i min fråga var minkarna inom pälsindustrin. Jag hör av Kristdemokraternas svar att man tycker att det här är en

helt okej verksamhet utifrån ett djurskyddsperspektiv. Jag tycker att det är väldigt märkligt. Det är väldigt märkligt att säga att de här djuren kan bete sig naturligt när ytan är ungefär så stor som en uppslagen kvällstidning och det ska vara tre minkar som trängs inne på den ytan. I det fria rör de sig en eller två mil på en dag för att söka föda och upptäcka nya områden. De simmar mycket i vatten, de har i princip simhud mellan tårna och så vidare. Kan de dra sig undan i skuggan? Det är inte mycket de kan dra sig undan till. Ibland är det också väldigt varmt även i skuggan i Sverige, och då finns det ingenting de kan göra. De har dessutom väldigt tjocka pälsar. Men Kristdemokraterna sätter pälsindustrins profit före djurens väl och ve. Det är en slutsats som jag drar av det här.

Min andra fråga handlade om huruvida vi verkligen ska harmonisera djurskyddslagstiftningen till EU-nivå. Finns det inte en risk för att det blir vi som kommer att tvingas sänka våra nivåer? Är det verkligen realistiskt att tro att EU kommer att höja sina nivåer till våra?

Anf. 9 MAGNUS OSCARSSON (KD) replik:

Herr talman! Jag tackar för frågan. Jag hann inte svara på alltihop. Vi har ju bara två minuter på oss varje gång. Nu ska jag försöka svara på din fråga.

Först vill jag svara på det här med minkarna igen. Vi har djurskyddslagar. De som har minkar leds av dem. Med tanke på de krav som finns på burarna och de förbättringar som har gjorts tycker jag att detta sker helt enligt alla regler. Jag tycker att det funkar bra.

Den andra frågan, och det är en jättebra fråga, var hur vi kan driva på i EU. Den förra regeringen gjorde mycket. Den nuvarande regeringen gör också mycket för att försöka driva på och visa hur viktiga våra djurlagar är. Jag tänker då exempelvis på grisarna, som Jens Holm också nämnde. Vad gäller antibiotika har vi i Sverige visat att vi faktiskt kan göra skillnad. Nu är det inte så att vi politiker har gjort någon skillnad på det sättet. Det är faktiskt våra bönder som har gjort ett fantastiskt arbete. När man besöker grisproducenter och är ute och håller i deras grisar är det klart att det är något enormt. Då förstår man vad det betyder med större boxar och med mer halm i boxen som gör att de slipper få den här typen av sjukdomar.

Jag tycker att det är fantastiskt att vi har sådan produktion i vårt land. Våra svenska bönder visar verkligen att det kan bli en väldig förändring, om man har bestämmelser och driver på.

Våra respektive partier måste jobba för att driva på i EU, så att hela Europa får sådana lagar.

Anf. 10 ISAK FROM (S):

Herr talman! Precis som Åsa Coenraads med flera har varit inne på debatterar vi MJU12, i väntan på regeringens djurskyddsproposition. Inledningsvis yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga motioner. Motionerna avstyrks främst med hänvisning till att det pågår arbete i Regeringskansliet.

Många motionsförslag tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden. Därför behandlas de förenklat. Det finns också elva reservationer, från M, SD, C, V och KD. Jag lyfter på hatten för Liberalerna för att de orkar stå på egna ben och inte

står bakom tramsiga reservationer i frågor som redan är lösta eller på väg att lösas.

Motionerna handlar om

- djurskyddsarbetet inom EU
- djurskyddskontroller
- utformning av djurskyddslagstiftningen
- sjukdomar och smittskydd
- transporter av djur
- mobil slakt
- yrkestitlar för fysioterapeuter.

Om vi börjar i den änden har några av oss blivit kontaktade av fysioterapeuter inom djurhälsan. De känner sig inte helt nöjda med vårt motions-svar i betänkandet. Därför har jag kontrollerat med departementet och Jordbruksverket var ansvaret för den här frågan ligger.

Frågan om yrkestitlar regleras genom en EU-förordning och frågan om yrkestitel för fysioterapeuter kommer enligt departementet inte att hantearas i djurskyddspropositionen. Den kommer att hanteras av Jordbruksverket eller i samband med att lagen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård ses över.

Många av de motionsyrkanden som tas upp berörs av djurskyddsutredningens förslag. Regeringen har sedan den tillträdde kunnat konstatera att utredningen, precis som vi har varit inne på, håller på att bli ganska gammal. En del av frågorna är redan lösta genom förordningar. Andra frågor har drivits vidare på andra sätt. Därför har arbetet med propositionen fördröjts. Ambitionen är ändå att den ska lämnas under 2017. Regeringen har en väldigt hög ambition jämfört med den tidigare alliansregeringen.

Propositionen om en livsmedelsstrategi som har lämnats till riksdagen består av dels en proposition, dels en handlingsplan. I handlingsplanen presenteras konkreta åtgärder för att målen ska uppnås, bland annat rådgivningsmodell inom animalieproduktionen, ökad kunskapsöverföring och förbättrad samverkan mellan myndigheter, intressegrupper och näringen. Syftet är att göra det lätt och lönsamt att göra rätt.

Jordbruksverket har sedan flera år uppdraget att arbeta med föreskrifterna på djurskyddsområdet. Regeringen har också aviserat att Jordbruksverket kommer att få nya uppdrag om att förenkla reglerna och att öka flexibiliteten inom djurhållningen där så är möjligt.

Det har också aviserats att ett vetenskapligt råd kommer att inrättas för att bistå myndigheterna i föreskriftsarbetet.

I budgeten i höstas presenterades att Jordbruksverket äntligen ska få pengar till 3R-centret. Det kommer också att ökas med 15 miljoner årligen under perioden 2017–2020. Syftet med 3R-centret är att främja och samordna arbetet med alternativa metoder till djurförsök tillsammans med djurskyddsorgan, djurförsöksetiska nämnder, myndigheter, forskare och djurskyddsorganisationer. Det är viktigt att i samband med detta nämna regeringens innovationssatsning inom life science.

Regeringen föreslår i den forskningspolitiska propositionen att Vetenskapsrådets forskningsanslag för medicinsk forskning ska öka successivt fram till 2020 och tillföras 115 miljoner kronor. Vetenskapsrådet ska för dessa medel genomföra tre forskningssatsningar för att möta hälsoutmaningen, bland annat genom biobanker, en ny satsning på tvärsektoriell registerbaserad forskning, en förstärkning av klinisk behandlingsforskning, stöd för att stimulera tematiska forsknings- och innovationssamarbeten och forskning för att möta det växande problemet med antibiotikaresistens.

Regeringen har satsat 12 ½ miljon för att sänka kostnaderna för köttkontroll vid mindre slakterier och vilthanteringsanläggningar. Det har också varit viktigt för regeringen att snabba på godkännandeprövningen av mindre slakterier och vilthanteringsanläggningar – i akt och mening att korta transporterna, så att vi ska slippa onödigt långa djurtransporter.

Regeringen har också tidigare tillskjutit 30 miljoner till djurskyddskontroller.

Landsbygdsminister Sven-Erik Bucht har nyligen aviserat kraftiga straffskärpningar mot det köttfusk som allt som oftast dyker upp, från böter till fängelse i upp till två år.

Herr talman! Det finns dock ingen anledning att luta sig tillbaka. Vi måste fortsätta arbeta minst lika hårt som tidigare för högre djurskydd, inte minst för att arbetet inom unionen ska fortskrida med samma intensitet som tidigare. Alltför många problem kvarstår för att Sverige ska sänka sin ambitionsnivå. Om inte vi driver på finns det risk för att det inte blir särskilt mycket gjort. Det gäller inte minst bristfällig åtlödnad av våra gemensamma EU-åtaganden och de djurskyddsbestämmelser som finns.

Det har stor betydelse att Sverige fortsätter att verka pådrivande inom EU för att höja djurskyddsnivån, inte minst för att få bukt med skräckexemplen när det gäller transporter av levande djur. Det är väldigt viktigt att regeringen fortsätter att prioritera det. Det är också viktigt att regeringen känner att den har hela kammarens stöd i det arbetet.

Det är viktigt att vi tillsammans fortsätter driva på i EU-förhandlingar för ytterligare bestämmelser och så att vi kan öka restriktiviteten i fråga om antibiotikaanvändningen.

Regeringen driver också frågan om ett förbud mot veterinär försäljning av antibiotika i vinstsyfte. Vi hoppas att det kan minska användningen av antibiotika inom hela EU. Sverige har en lång och bred erfarenhet av att motverka antibiotikaresistens, och Sverige ses som en förebild på området. Det är glädjande att det internationellt finns ett stort nyvaknat intresse för den svenska modellen. Den efterfrågas allt oftare av både EU-kommissionen och andra medlemsstater.

Ett gott djurskydd är därför en viktig del av den svenska modellen. Kontrollsystemen är viktiga. Vi vill inte att det börjar växa mögelsvamp i stian.

Vi är alla – både djur och människor, som konsumenter och producenter – betjänta av ett gott djurskydd, ordning och reda och en upplyst befolkning. Det ger oss friskare djur, bättre produktion och gott samvete.

Anf. 11 ÅSA COENRAADS (M) replik:

Herr talman! Jag var tvungen att begära replik redan i inledningen av Isak Froms anförande, när han sa att oppositionens reservationer var tramsiga. Då måste jag ställa två frågor till Socialdemokraternas representant.

Jag ska erkänna att min första fråga är lite retorisk. När kommer djurskyddspropositionen? Jag tror tyvärr inte att Isak From kommer att kunna svara på den frågan, eftersom vi har väntat och väntat. Och nu väntar vi lite till.

Då kommer jag till min andra fråga till Isak From från Socialdemokraterna. Jag undrar om han tycker att dagens regelverk är perfekt så som det är och att ingenting behöver förändras på lagstiftningsnivå. Är dagens regelverk perfekt behöver vi kanske inte heller ha någon ny djurskyddsproposition, det säger sig självt. Men jag vill i alla fall skicka med den frågan till Isak From.

Anf. 12 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Tack, Åsa Coenraads, för frågorna!

Naturligtvis ska du få svar på frågan när det kommer en proposition. Den kommer när den är tillräckligt bra och väl avvägd.

Anf. 13 ÅSA COENRAADS (M) replik:

Herr talman! Isak From sa i sitt anförande att man aldrig kan luta sig tillbaka och att regeringen arbetar minst lika hårt nu som tidigare. Det gör mig lite skrämmd med tanke på att det faktiskt inte kommer någonting från regeringen i den här frågan. Den här debatten blir lite svampig på grund av detta.

Jag är rädd för att vi står här igen nästa år och inte heller då har en djurskyddsproposition på bordet. Det tyder på att det behövs en ny regering, och det behövs partier och politiker i den regeringen som vågar ta tag i frågor, vågar fatta obekväma beslut och vågar att sätta ett bra regelverk på plats.

Min fråga till Isak From kvarstår: Är dagens regelverk perfekt som det är just nu?

Anf. 14 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Åsa Coenraads frågade: Är dagens regelverk perfekt? Vi lever ju i en tid när det händer saker. Det har gått ett antal år sedan den borgerliga regeringen tillsatte djurskyddsutredningen som lämnade sina förslag. Nu har Eskil Erlandsson lämnat kammaren, så han kan inte svara på frågan om varför den absoluta merparten av alla delar i den utredningen blev liggande.

Vi försöker nu att samla ihop allt. Ska vi lämna en proposition till Sveriges riksdag ska den vara väl avvägd. Den ska vara relevant och medföra förbättringar. Därför ser vi på vilka delar i utredningen som vi kan använda. Vilka delar måste vi gå vidare med och förmodligen utreda ytterligare?

För när vi kommer till denna kammare, så kommer ledamöter som Åsa Coenraads att säga: Det här och det här är ju inte utrett, så kan vi ju inte göra.

Så hanterar inte vi frågor. Vi gör det ordentligt, och vi avser att komma tillbaka till Sveriges riksdag när det hela är färdigt och väl avvägt.

Beroende på vilka frågor som kommer upp stämmer verkligheten och regelverket inte alltid överens. Men vi har den ordningen att det finns ansvariga myndigheter, till exempel Jordbruksverket som hanterar mycket

av den dagliga rutinen, och länsstyrelserna som hanterar mycket av kontrollerna.

Anf. 15 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Det vi hörde alldeles nyss var ett försvarstal för det långvariga sveket mot djuren. Det verkar som att den här sittande regeringen tycker att fem och ett halvt år av förberedelser inte räcker. Man måste fortsätta att utreda lite till.

Den här regeringen håller på att slå rekord i antalet utredningar och långa interna beredningar på Regeringskansliet. De som blir lidande är alla Sveriges djur som behöver en ny djurskyddslag och alla engagerade medborgare som står på djurens sida och som vill ha en ny djurskyddslag.

Vi har redan fått svaret att regeringen och dess stödpartier inte verkar veta när den här viktiga lagen ska läggas fram.

Jag vill fråga Isak From vad Socialdemokraterna anser om pälsindustrin. Jag har redan beskrivit hur 1 miljon minkar som lever och slaktas inom den svenska pälsindustrin har det. Anser Socialdemokraterna att minkarna i den svenska pälsindustrin har rätt till och möjlighet till ett naturligt beteende?

Jag skulle också vilja veta om den här regeringen kommer att föreslå några nya regler för pälsdjursuppfödning. Jag noterar att inför valrörelsen 2014 svarade Socialdemokraterna på en enkät från organisationen Djurrättsalliansen. Ni svarade: Efter valet kommer vi, om vi vinner, att ta fram nya regler för minknäringen. Nu har ni vunnit valet, ni sitter i regeringen, var är de nya reglerna?

Anf. 16 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Som är väl känt för många har vi debatterat de här frågorna tidigare. Man kan konstatera att fem och ett halvt år är en lång tid. Men fem och ett halvt år av förberedelser stämmer inte. Mig veterligen tillträdde den här regeringen efter valet 2014. Vi får möjligtvis räkna från den tidpunkten.

Alla djur, och då naturligtvis även pälsdjur, som handhas av människor ska enligt den socialdemokratiska modellen ha goda förutsättningar. Vi bryter inte ut delar och säger att det inte ska vara tillåtet med uppfödning av en viss sorts djur. Vi ställer inte grisar mot får, eller minkar mot getter. Getterna har naturligtvis ett minst lika stort behov av ett gott djurskydd.

Minknäringen regleras i huvudsak genom föreskrifter. Ett sådant arbete bereds nu inom Regeringskansliet. Om Jens Holm vill ha ett ytterligare förtydligande får han väl använda sig av något av riksdagens instrument, alltså en fråga eller en interpellation till ansvarigt statsråd.

Anf. 17 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Jag vet precis hur jag kan utöva min granskning av den här regeringen och dess ministrar. Men nu har vi en debatt här mellan riksdagens partier. Ett av dessa partier svarade inför valrörelsen: Vi kommer att ta fram nya regler för minknäringen.

När man har den ansvariga representanten för det partiet här kan det vara på sin plats att han berättar när de nya reglerna kommer. Men även det verkar stå skrivet i stjärnorna.

Jag hoppas att det kommer nya hårda krav på minknäringen som ligger i linje med rätten till ett naturligt beteende så att vi kan få ett slut på den här formen av uppfödning och slakt av djur. Fram till att den nya djurskyddslagen är på plats får vi väl bara vänta. Men jag hoppas verkligen att ni jobbar på så fort som möjligt. Det är väldigt många som vill ha en ny modern djurskyddslag som står på djurens sida.

Anf. 18 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Vi kan ändå konstatera att det föds upp minkar. Skulle vi inte föda upp minkar i Sverige skulle de födas upp någon annanstans. Jens Holm tog upp i sitt anförande att den industrin går väldigt bra, och det gör den för att man har hög kvalitet och friska djur. Djuren har fina skinn.

Sedan kan jag som jägare tycka att minkar borde leva i det fria, och sedan är det jägarna som på gammalt trappervis skjuter pälsdjuren. Men nu är det inte så. Vi har ett handelssystem. Det handlas med päls. Pälsdjur föds upp runt om i världen, och vi har att förhålla oss till det.

Självklart ska alla djur efter sina behov ha bra villkor när de handhas av människor. Vi har för avsikt att tillse det i fortsättningen, även på minkarnas område.

Anf. 19 EMMA NOHRÉN (MP):

Herr talman! Vi är här i kammaren i dag för att debattera betänkandet om djurskydd. Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Det här är ett väldigt viktigt betänkande för oss miljöpartister. Ett bra djurskydd och en hög djurvälstånd där djuren mår bra och får utlopp för sina naturliga beteenden är en mycket viktig fråga för oss. Vår politik grundar sig på de tre solidariteterna: solidaritet med kommande generationer, solidaritet med världens alla människor och solidaritet med djur, natur och det ekologiska systemet. Ett gott djurskydd är då en självklarhet.

I Sverige har vi ett gott djurskydd, även om vi skulle vilja öka det ytterligare på många områden. Det starka djurskyddet har tjänat oss väl. Tack vare det har vi låg antibiotikaanvändning i våra djurstallar. Vi har friska djur, och de mår förhållandevis bra jämfört med hur det är på många andra ställen.

Jag vill fortsätta mitt anförande med att återge något som landsbygdsminister Sven-Erik Bucht har sagt: Sverige är ett föregångsland när det gäller djurskydd, men det går alltid att förbättra.

Att vi är ett föregångsland betyder tyvärr att det inte ser likadant ut i andra länder. I jakten på billig mat får djurens välmående ofta stå tillbaka. Vi har alltför många gånger sett skakande bilder med djupt oetisk djuruppfödning och hemska transporter. Det finns köttfabriker där ute som håller djuren tätt. Det ger sjukdomar, ökad läkemedelsanvändning och ohälsa hos djur. I stället för att jobba med djuren och deras naturliga beteenden försöker man klämma in dem i produktionsenheter och ser dem som vilken handelsvara som helst. Detta är ovärdigt.

I höstas uppmärksammades till exempel stora missförhållanden vid transporter av djur mellan EU och Turkiet. Detta blev en påminnelse om det lidande som de långväga transporterna ofta innebär för djuren. Det är inte etiskt försvarbart, men det är också ett lagbrott som tyvärr ofta faller bort. Väldigt få blir åtalade och lagförda för detta.

Många konsumenter har valt att dra ned på köttkonsumtionen. Vi ställer allt hårdare krav på att djur ska ha ett drägligt liv. Vi har offentlig upphandling där man kan ställa krav på sådant. Människor är medvetna. Trots detta är de flesta regler avseende transporttider inom EU oförändrade sedan 1991. En viss reglering gjordes dock 2005.

Inom EU tillåts 24 timmars maximal transporttid för hästar och svin. För andra djurslag gäller transport i 14 timmar. Sedan följer en timmes vila och därefter ytterligare 14 timmars transport. Dessutom kan detta förlängas med två timmar om man är nära sitt mål, för att man inte ska behöva stanna. Sammanlagt blir det alltså 16 timmar i ett svep. Det här är inte rätt.

Därför är det glädjande att vi i regeringen fortsätter det goda arbete som den förra regeringen faktiskt också gjorde inom EU. Tillsammans med länder som Tyskland, Nederländerna och Danmark har vi påbörjat ett stort arbete inom EU för att få en EU-gemensam plattform för djurskyddsfrågor till stånd. Denna antogs i januari, och den kommer bland annat att titta på frågan om stympling av djur, till exempel kupering av grissvansar och näbbtrimning hos fjäderfä, och på djurtransporter. Jag tycker att det här är otroligt glädjande, och vi ska vara stolta över att Sverige har initierat ett sådant arbete.

Vi i Miljöpartiet vill verkligen se till att åtgärda problemet med EU:s lagstiftning. Vi föreslår en maxgräns på åtta timmar för hela EU vad avser transporter av levande djur. Vi måste också se till att efterlevnaden kontrolleras i alla medlemsstater, inte bara där medlemsstaterna tycker att detta är viktigt. Det här ska vara något som måste göras.

Vi tycker vidare att man ska anpassa transporttiden efter djurslag. EU:s egen expertmyndighet har exempelvis sett att dödligheten vid transporter skiljer sig åt. Fjäderfän, fåglar, är några som tar mycket stryk i dessa transporter. Därför vill vi se kortare transporttider för känsliga arter, såsom fjäderfä. Vi måste se till att kontrollerna ökar. Om man har en kontroll måste man också se till att det finns sanktioner mot de medlemsländer som bryter mot reglerna.

En av anledningarna till att det ser ut som det gör med transportererna är att det finns en brist på slakterier. Prispressade transporter gör att det är billigare med långväga djurtransporter för att slakta än att slakta i närområdet.

Vi skulle gärna vilja att det fanns fler lokala och fler mobila slakterier. Det måste också vara mer lönsamt att åka till det som ligger närmast. Miljöpartiet initierade redan 2003 förändringar för att underlätta för mindre slakterier i Sverige. Detta har gjort situationen bättre, framför allt för nötkreatur och får.

Vi kan också förbättra djurväl-färden genom att öka tillsynen och se till att lagöverträdelse beivras. Det finns därtill moderna saker som att ha en datorstyrd rutt som visar den kortaste vägen när man transporterar.

Allt detta har gett resultat. I dag finns glädjande nog mobila slakterier, som möjliggör slakt hemma på gården. Regeringen tillsatte redan förra året pengar till fler viltanläggningar och mindre slakterier. Jag hoppas att vi kan se mer av sådant i framtiden. Om vi nu ska ha en köttproduktion är det så långt som möjligt kött som ska transporteras och inte levande djur.

En annan viktig sak som jag är glad över att regeringen har tagit tag i för att minska djurförsöken, antalet djur och lidandet är arbetet med

3R-center. För oss i Miljöpartiet som har drivit detta länge är det glädjande att man här satsar 15 miljoner.

Begreppet 3R kommer från engelskans replace, reduce och refine. Det innebär att man ska ersätta djurförsök med djurfria metoder i den mån det är möjligt. Man ska begränsa antalet djur som trots allt måste användas, och man ska förfina metoderna så att lidandet minskar.

Dessa 3R-center ska vara med i samordningen och också ha en kompetensutvecklande funktion i det svenska djurförsöksområdet. Jag tror att det kommer att vara väldigt viktigt att vi i Sverige kan ta lead även här.

Jag vill ta tillfället i akt och lyfta fram en av satsningarna i livsmedelsstrategin. Vi har inrättat ett vetenskapligt råd för djurskyddsfrågorna. SLU har fått detta uppdrag. Rådet ska se till att de djurskyddsregler som Sverige har är baserade på vetenskapliga fakta och att vi får ett gott djurskydd. Rådet ska värdera risker och utvärdera vetenskaplig forskning om framför allt djurskyddet. Detta är glädjande nyheter, och det gör att ännu fler djur kommer att få utlopp för sitt naturliga beteende, vilket är något som vi i Miljöpartiet värnar mycket.

Detta är en del av allt som pågår. Jag hoppas att vi kommer att skruva på och förbättra djurskyddet än mer. Sverige ska vara ett föregångsland. När andra länder kommer efter ska vi se till att vi fortfarande finns längst fram.

Anf. 20 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Jag har två frågor till Emma Nohrén. Jag tycker att det var bra att hon lyfte upp djurtransporterna inom EU. Det är förfärligt att man kan transportera djur så långa sträckor, under så lång tid och under så fruktansvärda förhållanden. Men även här i Sverige finns djurtransporter, och vi har faktiskt djurtransporter som pågår längre än åtta timmar, vilket är vår gräns. Det gäller exempelvis alla de gånger då djur exporteras till andra länder för både slakt och intensivuppfödning. Det mest aktuella just nu handlar om flera tusen grisar som transporteras till Tyskland och Polen.

Vi i Vänsterpartiet vill att det ska finnas en djurskyddsgaranti. Sverige ska kunna hänvisa till djurens välbefinnande och säga: Inget djur ska transporteras under så lång tid, och eftersom vi har en åttatimmarsgräns borde den gälla. EU säger då att vi inte får göra så, eftersom det finns en inre marknad. Så snart någon har passerat Sveriges gränser gäller andra regler.

Tycker Miljöpartiet att en djurskyddsgaranti är bra för att få stopp på åtminstone dessa transporter?

Jag har ytterligare en fråga. Jag gillar verkligen idén om de tre solidariteterna, och särskilt den tredje solidariteten som handlar om djur och natur. Men hur solidariska är vi när 1 miljon minkar föds upp inom pälsindustrin? Inför valet svarade Miljöpartiet på en enkät från Djurrättsalliansen på följande sätt: Efter valet hoppas vi sitta i en regering och då kunna driva igenom en nedläggning av minkfarmerna så fort det bara går.

Emma Nohrén! När kommer ni att driva igenom en nedläggning av minkfarmerna i Sverige?

Anf. 21 EMMA NOHRÉN (MP) replik:

Herr talman! Tack, ledamot Jens Holm, för frågorna! En djurskyddsgaranti låter som en utmärkt idé. Vi vill ha en åttatimmarsgräns för transporterna inom hela EU, så detta ligger väl i linje med hur vi ser på det hela.

Det är tokigt när djur som är uppfödda med svensk välfärd plötsligt transporterats över en gräns och hamnar i ett annat system, där det är värre. Jag hoppas att vi kan ordna till det här. Detta är kanske också något som vi kan driva inom djurskyddsplattformen.

Ledamot Jens Holm tar upp minkar, och precis som han säger vill båda våra partier se en nedläggning av minkfarmer eller att både de och pälsindustrin tas bort. Tyvärr är varken ni eller vi i majoritet i riksdagen. Vi sitter dessutom i en minoritetsregering. Men att ha ett djurslag som har ett så litet utrymme som vi här talar om och som inte har tillgång till simmöjligheter är svårt.

Jag kan inte se att de har utlopp för sitt naturliga beteende. Jag hoppas att det i den aviserade djurskyddspropositionen som kommer finns ett större tryck på att djuren ska kunna ha sitt naturliga beteende. Men jag tror att både din och min ingång i detta tyvärr är i minoritet i kammaren.

Anf. 22 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Vi får verkligen hoppas att djurskyddslagen nu kommer. Vi har väntat väldigt länge på den. Pälsindustrin framstår som alltmer passé och omodern. Land efter land förbjuder pälsdjursuppfödning runt om i Europa. Det gäller Holland och Kroatien, och jag såg att det tyska parlamentet hade röstat emot pälsdjursuppfödning.

Det finns olika vägar att gå. Jag tycker att det bästa är att lagreglera det så att det blir en verksamhet som inte kan fortsätta. Man kan också tänka sig nya föreskrifter. Det var någonting som Socialdemokraterna lovade mot pälsindustrin inför valet. Det kan exempelvis vara att ställa krav på simvatten och att djuren ska kunna simma.

De föreskrifter vi har i dag för pälsindustrin togs fram under den borgerliga regeringen. Skulle inte det kunna vara någonting som Miljöpartiet kan driva på för? Nu har ni suttit i regering mer än två år, och ingenting har skett på den här fronten. Vi är ganska många som börjar bli rätt otåliga.

Anf. 23 EMMA NOHRÉN (MP) replik:

Herr talman! Jag anser att alla djur ska ha möjlighet att utöva sina naturliga beteenden. För minkar innebär det att de ska kunna simma. Jag hoppas att den djurskyddsproposition som kommer innehåller delar som gör att de djur som hålls har möjlighet till sitt naturliga beteende.

Anf. 24 LARS TYSKLIND (L):

Herr talman! Som Isak From sa är detta en debatt i väntan på en proposition om djurskyddslagen. Det kanske vi kan ha som tema. När vi debatterade i april förra året var åtminstone ambitionen att det var hösten 2016 som gällde, och nu är det hösten 2017. Höst som höst, men det känns lite konstigt.

Från Liberalerna har vi inga reservationer i betänkandet som behandlas i dag. Men det betyder inte att vi inte har en väldigt tydlig linje när det gäller djurskyddet. Det är mer ett bevis på att det trots allt finns en väldigt bred samsyn i frågan.

Från liberalt håll är ett av de klaraste bevisen på vårt engagemang vår förra EU-parlamentariker Marit Paulsens insatser i EU-parlamentet. Vi har talat om olika regeringar och hur de har jobbat med EU. Men jag vill nog

påstå att hon som enskild person har betytt väldigt mycket som EU-parlamentariker i de här frågorna.

Det har gällt den europeiska djurhälsolag som har antagits. Även när vi nu diskuterar veterinärmedicinen och den förebyggande behandlingen med antibiotika hade Marit Paulsen en stor betydelse i jordbruksutskottet när man startade det arbetet. Det finns nu med som ett förslag i det förordningsförslag som ligger.

Herr talman! Jag kan bedyra att Liberalerna står tryggt på egna ben. Jag kan också konstatera att de två eniga tillkännagivanden från utskottet under mandatperioden fortfarande är helt aktuella. Det handlar om att förbättra djurskyddet inom EU och om att vi ska minska antibiotikabehandlingen.

Vi har varit vana vid att Sverige har talat med en enig röst i den här frågan i EU-sammanhang. Den enigheten finns av allt att döma kvar. Vi står på en väldigt stabil bas. Det ska vi naturligtvis vara stolta över från svensk sida. Vi har en väldigt stor trovärdighet när vi driver frågorna inom EU.

Herr talman! Vi talar om ett gott djurskydd och en god djurhälsa. De är också starkt förknippade med en god folkhälsa. Vårt svenska djurskydd och den låga antibiotikaanvändningen med friskare djur i Sverige är väldigt bra. Även ur ett internationellt perspektiv är det en lite anmärkningsvärt låg användning.

Det ömsesidiga beroendet mellan djur och människa gör också att vi måste arbeta inom både humanmedicin och veterinärmedicin för att komma åt problematiken med antibiotikaresistensen. Enligt Världshälsoorganisationen WHO är just antibiotikaresistens ett av de största hoten mot folkhälsan.

Jag tror att det nu finns en siffra på att det dör ca 25 000 människor per år i Europa just på grund av antibiotikaresistens. Det är en siffra som kommer att kunna öka lavinartat om vi inte får bukt med detta.

Det handlar i första hand om djurvälståndet både i Sverige och i andra länder och då inte minst inom EU. Men det handlar också till del om det svenska jordbrukets konkurrenskraft utifrån det regelverk vi har i Sverige.

Det har tidigare i debatten tagits upp att det svenska jordbrukets produkter har många mervärden. Det innebär många gånger också högre kostnader. Tyvärr har väl inte alltid det kunnat omsättas i att man har kunnat ta ut det pris som krävs för att hålla en bra lönsamhet.

Lösningen är inte att vi ska göra avkall på det starka djurskyddet i Sverige. Jag tror att vi är helt eniga om att det gäller att intensifiera arbetet inom EU för ett skärpt djurskydd.

Det handlar mycket om att man tillämpar det regelverk som redan finns. Det hjälper inte om vi skärper lagstiftningen om det finns stora brister i att man följer de bestämmelser som finns. Där finns det mycket arbete att göra.

I den utredning som jag tror kom i slutet av 2011 lyfts fram att man skulle kunna göra reglerna mer målinriktade och så flexibla som möjligt utan att urholka djurskyddet. De föreskrifter som finns om beteskravet är ett steg åt det hållet. Utan att egentligen ge avkall på djurskyddet ger man större flexibilitet och gör en förenkling för företagaren. Från liberalt håll välkomnar vi den typen av utveckling.

Herr talman! Jag nämnde efterlevnaden av redan beslutade EU-gemensamma regler. Det är nödvändigt att vi får bukt med den så att man efterlever de regler som finns. Annars tappas helt respekten för regelverket. Dessutom får vi en situation där det ekonomiskt bara är negativt för den som följer regelverket. Det är motsatsen till de förhållanden som vi vill ha.

Det är också viktigt att jobba vidare med konsumentperspektivet och marknaden. Det handlar om att lyfta fram de svenska mervärdena och den kvalitet som finns i livsmedlen just beroende på att vi har ett högt djurskydd och en låg antibiotikaanvändning. Vi får på det sättet en hög kvalitet på vår matproduktion.

Vi talar här om mobila slakterier. Vi kan också konstatera att det i Sverige växer upp väldigt många små lokala slakterier. Det är något som minimerar transporter av djur. Det intressanta är att se att det i konsumentledet finns mer och mer betalningsvilja för det. Människor vet att djuren har haft det bra. Man kan på det sättet få ut de mervärden som man skapar genom att kunna framhäva detta, och konsumenten är beredd att betala.

Det handlar om att det i botten finns klara regelverk och ett starkt djurskydd. Men man ska även vara tydlig, jobba med konsumenterna och tydligt framhäva att de djur som har det bra ska man kunna använda som livsmedel på ett annat sätt så att konsumenterna är beredda att betala mer.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 13.)

§ 8 Beskattning av företag, kapital och fastighet

Skatteutskottets betänkande 2016/17:SkU23
2016/17:SkU23 Beskattning av företag, kapital och fastighet
föredrogs.

Anf. 25 PER ÅSLING (C):

Herr talman! Dagens debatt handlar om förutsättningar för jobb, företagande och tillväxt i hela landet – detta med koppling till de motioner som väcktes under den allmänna motionstiden under hösten 2016.

Svensk ekonomi är beroende av företag – såväl företag inom traditionella branscher som innovativa tillväxtföretag. Våra entreprenörer och företagare har lyft Sverige även i en tid då andra länder krisar. Den globaliserade världen med tilltagande konkurrenstryck och behov av fler och växande företag är tre anledningar som motiverar att Sverige behöver ett gynnsamt företagsklimat som uppmuntrar till entreprenörskap och innovationer. Det är ytterst angeläget att regler kontinuerligt ses över och förbättras.

Herr talman! En stor del av våra mindre företag är familjeföretag. Många av dem drivs av personer som i dag är över 55 år. Vi står alltså inför ett stort generationsskifte i svenska företag. Att dessa företag kan drivas vidare är av största vikt. De skapar en trygghet och långsiktighet i det svenska näringslivet.

Alliansregeringen tillsatte under våren 2014 en särskild utredare med uppdrag att se över reglerna för beskattning vid ägarskifte i fåmansbolag för att göra dem mer ändamålsenliga. Tyvärr ändrade den nuvarande regeringen utredningens direktiv, och vi ser nu resultatet av detta. När det gäller

den nya inriktningen är det av vikt att regeringen nu går fram med förslag för ett förenklat generationsskifte.

Övriga förslag till förändringar av de så kallade 3:12-reglerna lämnar mycket i övrigt att önska. Det står klart att de förenklingar som utredningen ursprungligen åsyftade att skapa nu i stället riskerar att mynna ut i ett flertal skattehöjningar. I stället för att utveckla befintliga regelverk för att främja jobb och tillväxt föreslår regeringen skattehöjningar på flera miljarder för svenska småföretag.

Det finns starka skäl att förändra fåmansbolagsreglerna. På sikt är det önskvärt att gapet mellan skatt på kapital och skatt på arbete minskar. Men innan det sker kommer vi att behöva leva med de så kallade 3:12-reglerna. Då är det viktigt att de syftar till att underlätta för mindre bolag. Det måste vara enkelt att starta och driva eget företag, och skattesystemet måste premiera det personliga, direkta och arbetande ägandet, som har starka positiva effekter för samhället.

Herr talman! Vi behöver fler jobb på landsbygden och en hållbar utveckling i hela landet. Skogen och jobben i skogen spelar här en avgörande roll. En stor fördel med den svenska skogspolitiken är att den har varit av en mer övergripande och principiell karaktär, och regelverken har byggts på dessa principer. Dessa regelverk har varit stabila och långsiktiga i många avseenden.

Skogen är den viktigaste naturresurs vi har i Sverige. Skogen står för ca 120 miljarder i exportvärde, och skogsindustrin med underleverantörer sysselsätter runt 175 000 personer. Det är därför en självklarhet att skogsnäringen, liksom övrigt näringsliv, behöver långsiktiga spelregler.

Skogen är inte bara viktig för den svenska ekonomin; skogen som förnybar resurs är viktig för att komma till rätta med klimatproblematiken och för att åstadkomma en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Skogen spelar liksom de andra gröna näringarna en avgörande roll för den gröna omställningen och för tillväxten såväl lokalt och nationellt som globalt.

Herr talman! Den statliga utredningen om förenklade skatteregler SOU 2014:68 föreslog att bland annat skogskonton och skogsskadekonton ska fasas ut. Det är dock av fortsatt stor betydelse för den enskilde skogsägaren att på ett rimligt sätt kunna bruka sin skog och på så sätt ta vara på den ekonomiska utdelning man har varit med och byggt upp under både generationer och decennier. En försämrad möjlighet till ekonomisk utjämning mellan åren skulle vara förödande för skogsägares engagemang och det naturvårdande arbete de bedriver.

Nämnda utredning föreslår även införande av ett miljöanpassat skogsavdrag. Dagens skogsavdragsregler vid rationaliseringsförvärv föreslås bli generella. Det är bra. Detta väntas leda till högre skogstillväxt eftersom avverkningar kan ske på ett mer skogsekonomiskt sätt då den yngre delen av den avverkningsmogna skogen i normalfallet kan förväntas få stå kvar under den mest intensiva tillväxtperioden i stället för att avverkas av skattekäl.

Förslaget innebär förutom förenklingsvinster även positiva effekter för miljö- och produktionsmålen inom skogspolitiken. Ett skyndsamt genomförande av detta förslag skulle vara positivt för såväl miljövården som skogsbruket och den exportintensiva skogsindustrin.

Centerpartiet anser att förslaget kan frikopplas från regeringens förslag i övrigt. Det skulle därmed kunna behandlas med förtur. Här behöver regeringen tillkännage vad man egentligen vill göra med skattereglerna gällande just skogskonton.

Herr talman! Låt mig avslutningsvis bara kommentera bostadsfrågan. Vi behöver fler bostäder i Sverige. För att få detta till stånd krävs mer flexibla regler, förändrade skatter som minskar inlåsnings effekter och mer marknadsanpassade hyror. EU-kommissionen, IMF och OECD flaggar för att Sverige riskerar att få en bostadsbubbla. Det behövs ett mer anpassat regelverk som stimulerar en sund amorteringskultur. Centerpartiet vill se en översyn över beskattningen för att köpa, äga och sälja bostäder.

Jag yrkar bifall till alliansmotion nr 7. Jag ställer mig bakom samtliga centerreservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall enbart till nr 6. (Applåder)

Anf. 26 JÖRGEN WARBORN (M):

Herr talman! För mig är varje enskild företagare en hjälte. Det är någon som tror på en idé och utvecklar den och som genom sin kraft och sitt engagemang bidrar till Sveriges utveckling och till sin egen och andras försörjning.

Arbetslinjen börjar i företagen. Det är genom företagsamhet och genom nya och växande företag som fler får anställning, fler får sysselsättning och fler kan känna verklig trygghet. Fler jobb i växande företag betyder också skatteintäkter, vilket i sin tur finansierar vår gemensamma välfärd.

Det blir alltmer uppenbart att det är här skiljelinjen går i riksdagen. Antingen vill man underlätta för företagandet och entreprenörskapet och lägger fram förslag om hur regler kan förenklas och skatter kan justeras så att fler vill och vågar ta steget ut i företagande och så att fler företag kan växa, eller så lägger man fram förslag där företagandet begränsas och försvåras.

Antingen väljer man att se på företagsamhet som en förutsättning för tillväxt, jobb och god välfärd, eller så ser man företagsamhet som något nödvändigt ont – något som mest snedvrider och snedfördelar och något som i bästa fall kan utgöra en aldrig sinande inkomstkälla för staten och som ständigt kan påföras ny beskattning.

Med regeringens nya förslag om 3:12-beskattningen ökar skatten för alla berörda företagare som tar ut utdelning. Alla fåmansbolag påverkas av skattehöjningen. Det kommer alltså att bli mindre lönsamt att ta risken att starta och driva företag med regeringens politik. Det blir helt enkelt mindre lönsamt att driva företag. Det är helt fel väg att gå i ett läge när vi vet att fyra av fem jobb som skapas i dag skapas i mindre företag. Då behövs ett bättre företagsklimat, det vill säga fler företag som kan och vill anställa. Företagare ska uppskattas, inte straffbeskattas.

Därför menar jag att alliansregeringens ursprungliga direktiv om 3:12-utredningen som syftade till att förenkla och förbättra generationsskiftet för fåmansbolag är bra. Per Åsling har mycket väl redogjort för detta. Den delen av 3:12-förslaget ställer jag mig bakom, men regeringens förslag att höja skatterna är företagarfientligt och bör inte genomföras.

Herr talman! Skatterna spelar en betydelsefull roll när företag bestämmer var de ska lägga sin produktion och sina investeringar. Att försöka

behålla och attrahera företag är något som många länder strävar efter, men det verkar inte vara den nuvarande regeringens linje.

Konkurrenskraftsutredningen har utrett och jämfört konkurrenskraften i jordbruksnäringen med andra länder. Det är en viktig del i arbetet med att stärka jordbruksnäringen i Sverige. I direktiven för utredningen slås fast att skatteområdet ligger utanför utredningens ansvar. Samtidigt konstaterar utredningen att just beskattningen är en faktor som i hög grad påverkar konkurrenssituationen. Därför anser vi moderater, till skillnad från regeringen, att Konkurrenskraftsutredningen behöver kompletteras så att vi kan jämföra skattebördan för de svenska lantbrukarna med lantbrukare i andra länder.

Det är inte bara när det gäller lantbrukare som regeringen väljer att bortse från skattens påverkan på företagets konkurrenskraft. Efter att regeringen har misslyckats med att lägga fram ett förslag på bankskatt – det är bra att man misslyckats med det – för man i stället fram idén med en resolutionsavgift. Nordea har sagt att om den avgiften blir verklighet kanske man lämnar Sverige och flyttar huvudkontoret någon annanstans. Det är kanske inte så förvånande om man vet att skatter påverkar etableringen av företagen. Det som är mer förvånande är att finansministern har välkomnat beskedet.

Det delvis statligt ägda bolaget SAS har bestämt sig för att etablera sig i andra länder med det uttalade syftet att höja sin konkurrensförmåga med hjälp av sänkta skatter och arbetsgivaravgifter. Nyligen meddelade också Skype att man ska stänga sitt kontor i Sverige och etablera sig på andra ställen.

Oavsett om det är fråga om en traditionell storbank, en del av ett statligt ägt flygbolag eller ett it-tjänsteföretag flyr de landet och regeringens politik. Regeringen menar att man bedriver en aktiv näringspolitik. Tyvärr verkar det betyda att man aktivt driver företag ur landet.

Mitt och Moderaternas besked är att företag ska flytta *till* Sverige, inte *från* Sverige. För det krävs ett attraktivt företagsklimat. Sverige har de senaste åren legat bra till i World Economic Forums konkurrenskraftsindex. Men på några områden har vi tyvärr halkat efter. I den senaste rankningen tappade vi hela 26 platser på skatteområdet. Vi är nu på plats 120 av 138 länder. Man kan tycka att en ranking spelar en mindre roll, men den spelar en roll för företagen och för dem som jobbar. Den omsätts i redor pengar. Regeringen har höjt skatten på jobb och företagande med 40 miljarder och har aviserat ytterligare ca 20.

Detta blir naturligtvis extra problematiskt för de människor som lever i utanförskap. Enligt regeringens egna beräkningar kommer det att finnas ca 980 000 människor i utanförskap år 2020. För att vända denna olyckliga trend behöver vi helt enkelt stärka svensk konkurrenskraft. World Economic Forum har receptet för detta. De menar att det viktigaste området för att stärka svensk konkurrenskraft är att förändra skatter för att öka drivkraften att arbeta. Om vi gör det på ett förnuftigt sätt kommer fler företag att växa till och fler personer kunna gå från bidrag till arbete. På så sätt får vi ännu mer resurser till välfärden.

Herr talman! Jag vill avsluta med att yrka bifall till Moderaternas reservation 1 och Alliansens reservation 7.

(Applåder)

Anf. 27 OLLE FELTEN (SD):

Herr talman! I betänkandet slås följande fast: ”Skatterna ska tas ut på ett sätt som är förenligt med de övergripande målen för regeringens ekonomiska politik.”

I budgetpropositionen för statsbudgeten för 2017 hittar man följande vägledande principer:

- Ett legitimt och rättvist skattesystem.
- Generella och tydliga regler.
- Beskattning i nära anslutning till inkomststillfallet.
- Hållbara regler i förhållande till EU.

Dessa principer är viktiga hörnpelare som, tror jag, de allra flesta kan ställa sig bakom. Det är också en nödvändighet för att vi ska kunna hålla en relativt hög skattenivå och därmed finansiera vårt välfärdssamhälle. Vi ser däremot stora brister i hur dessa mål hanteras av regeringen när det kommer till verkställigheten av de beslut som måste fattas.

Betänkandet handlar om beskattning av företag, kapital och fastigheter. Företagen bildar ryggraden i skattebasen, det vill säga företagens verksamhet är det som bär upp hela skattesystemet. När företagens situation medför att de flyttar utomlands för att kunna konkurrera tappar vi skattekraft. Vi måste därför bygga ett skattesystem som gör det attraktivt för företagare att förlägga och utveckla sin verksamhet i Sverige.

Totalt behandlas i betänkandet 57 motioner, varav 13 har lämnats in av ledamöterna från Sverigedemokraterna. Jag kommer att ägna mitt anförande åt att presentera några av dessa motioner, som alla syftar till att öka möjligheterna att uppnå de angivna målen.

Herr talman! Företagens möjligheter att växa bygger på att entreprenörer kan tjäna pengar på sin verksamhet. Det måste också finnas god tillgång till riskvilligt kapital för investeringar. Vi vill med olika åtgärder förbättra möjligheterna för många att investera i svenska bolag, inte minst i små och växande bolag där vi vet att den stora jobbtillväxten finns.

Översynen av 3:12-reglerna måste göras på ett sådant sätt att man inte försämrar för företagarna i små och växande bolag i förhållande till ägande i större bolag – på det sätt regeringens inriktning leder till.

Sverigedemokraterna vill bygga upp en särskild investeringsfond vars uppgift ska vara att underlätta för företagare i glesbygd att investera och växa. Detta är en viktig fråga för att vi ska kunna utveckla landsbygden och motverka urbaniseringen. Vi vill förbättra möjligheterna för mindre företag att använda sig av personaloptioner för att locka till sig och behålla nyckelpersoner. Sverigedemokraterna vill införa ett system med så kallade innovationsboxar. Det innebär i praktiken finansiella lättnader för innovativa företag, vars omsättning baseras på nya tekniska produkter eller tjänster. Liknande system finns i flera EU-länder, vars förutsättningar påminner om Sveriges, till exempel Holland och Belgien. Sverigedemokraternas vision är att detta stöd särskilt ska riktas till små svenska företag och generera ett incitament till att utveckla innovativa processer och produkter.

För de viktiga skogsföretagen vill vi att skogskontona även i fortsättningen kan bidra till ett hållbart skogsbruk.

Vi vill också öka det inhemska ägandet av aktier generellt eftersom vi anser att det är bra för Sverige om många människor på olika sätt är engagerade i ägande och drift av företag.

Herr talman! Att beskatta innehavet av ett kapital innebär att staten konfiskerar delar av kapitalet. Det är en dålig väg att dra in skattepengar på. Inkomst av kapital bör däremot beskattas. Jag kommer att beröra detta lite mer senare i anförandet i samband med att jag tar upp skatt på fastigheter.

Kapitalvinstbeskattningen vid försäljning av småhusfastigheter, ägarlägenheter och bostadsrätter bygger på en beräkningsmodell som missgynnar de som ägt sin bostad länge. För att man ägt sin bostad får man i praktiken betala en straffskatt på sitt kapital som ökar ju längre period man ägt bostaden. I dagligt tal kallas den flyttskatten. Denna orättvisa strider mot principen om ett legitimt och rättvist skattesystem, som regeringen har ställt sig bakom.

Orättvisan skapas genom att de kostnader man haft för att köpa sin bostad samt förbättrings- och ombyggnadskostnader successivt urholkas värdemässigt med inflationen. Om man till exempel köpte ett hus 1980 för 450 000, byggde om det 2000 för 75 000 och sedan sålde det 2016 för kanske 2,3 miljoner, då blir skatten på kapitalvinsten ca 390 000 kronor.

Vi menar att principen bör vara att inköps- och reparationskostnader inflationsskyddas gentemot försäljningstidpunkten så att penningvärdet på försäljningssumman och inköpssumman blir jämförbart. I mitt exempel skulle det innebära att inköpsvärdet 1980 skulle motsvara 1 427 000 kronor vid försäljningstidpunkten 2016. Det skulle i sin tur innebära att den inflationsskyddade reavinstskatten blir ungefär 172 000 i stället för 390 000.

Herr talman! Det blir alltså en väsentlig skillnad som gör att beskattningen följer principen om ett legitimt och rättssäkert skattesystem om vårt förslag genomförs.

Med dagens reavinstberäkning bidrar skattesystemet till att minska incitamenten för att byta bostad, tvärtom vad regeringen säger att man vill åstadkomma.

Med vår modell skulle det bli mer intressant för många äldre som inte orkar med sitt gamla hus att byta till en mindre bostad, även om detta är långt ifrån den enda parametern i ett sådant beslut.

Fiskala entreprenörer på vänsterkanten älskar att beskatta människors fastighetsinnehav. Anledningen till det brukar de uttrycka så här: Fastigheter kan inte flytta utomlands. Det är i och för sig sant. En vanlig teknik brukar vara att se fastighetsinnehavet som en schabloninkomst som kan beskattas.

Detta är ett cyniskt sätt att se på saken. Bara för att man äger sin bostad tjänar man inga pengar på den – inte förrän den dagen då man säljer den. Inkomsten under ägandetiden är alltså noll.

Den här typen av skatter anser jag vara djupt orättfärdiga. De strider dessutom mot principen beskattning i nära anslutning till inkomstillfället.

Beskattningen av fastigheter innehåller många och snåriga regler. Förutom den årliga fastighetsskatten på ägda bostäder tillkommer fiskala avgifter såsom lagfartsavgift, avstyckningsavgifter, avgifter för va-anslutningar, bygglovsavgifter med mera. De allra flesta av dessa lyfts sällan fram som skatter, men i de flesta fall ligger avgifterna långt över vad de

utförda tjänsterna kan anses vara värda. Därmed blir avgifterna att betrakta som dolda fiskala skatter. För en nybyggd villa kan avgifterna uppgå till flera hundra tusen kronor, varav cirka två tredjedelar kan hänföras till dolda skatter.

Avgiftssystemet bör därför ses över så att endast relevanta kostnader får tas ut. Vi anser också att den kommunala fastighetsavgiften bör ses över, och vi förordar en utredning som får i uppgift att föreslå relevanta förändringar av dagens system.

Herr talman! En annan viktig fråga för bostadsmarknaden är att skattesystemet bör premiera förutseende och seriositet. Därför bör det skapas en möjlighet för fastighetsägare att bygga upp skattefria underhållsfonder. Med dagens system saknas möjligheten att avsätta obeskattade medel till framtida underhåll. För att skapa förutsättningar att hålla nere hyrorna ska skattefria underhållsfonder möjliggöras för att finansiera framtida renoveringar. Detta bör gälla enskilt ägda och kommunägda bostadsföretag.

Herr talman! Jag står bakom samtliga våra reservationer, men för tidsvinnande yrkar jag bifall endast till reservationerna 2, 8 och 12.

Anf. 28 DANIEL SESTRAJCIC (V):

Herr talman! Ojämligheten ökar i Sverige, och omfördelningen minskar. Inkomstskillnaderna exploderar och har ökat snabbare än i något annat OECD-land. I Sverige har vi i dag fler miljonärer och miljardärer än någonsin förut. Samtidigt har vi fler fattiga än på många decennier. Det är resultatet av ett riggat skattesystem som gynnar de allra rikaste på alla andras bekostnad.

Och låt er inte luras, ni som lyssnar! När jag pratar om att Sverige har fler fattiga än på länge pratar jag inte i första hand om de EU-migranter som tigger utanför våra affärer. Jag pratar inte i första hand om de många utslagna som kanske saknar bostad. Jag pratar om den deltidsarbetande ensamstående morsan som inte får ekonomin att gå ihop. Jag pratar om alla unga som tvingas till arbete på otrygga villkor. Jag pratar om alla som sliter i underbetalda branscher: taxichaufförer, hotell- och restauranganställda, städerskor, butiksanställda, undersköterskor. Jag pratar om alla fattigpensionärer. Många av dem har slitit i hela sitt liv i den offentliga sektorn eller i industrin. Jag pratar om en stor del av Sveriges befolkning som tillhör arbetarklassen.

Men otryggheten drabbar oss alla som medborgare, brukare och anställda. I en underbemannad vård där vårdplatserna minskar och stressen ökar sker fler misstag. I ett arbetsliv där tempot hela tiden höjs och mer förväntas av dig som har ett arbete ökar utbrändheten lavinartat. I en skola med allt hårdare konkurrens, betygsstress, för lite stödresurser och växande klasser ökar den psykiska ohälsan och mobbningen.

Herr talman! I kammaren var vi förra veckan överens över alla parti-gränser om att ekonomin går som tåget i Sverige. Regeringen missar aldrig en chans att påpeka detta.

Men vad spelar det för roll att ekonomin går som tåget om vi inte använder det till rejäla förbättringar för alla som bor i Sverige, om vi inte ser till att jämlikheten ökar och inkomstskillnaderna minskar?

Jag är medveten om att mycket har gjorts de senaste tre åren – ofta tack vare mitt eget parti, Vänsterpartiet, i samarbete med regeringen. Men det

räcker inte. Det krävs ett systemskifte. Det krävs en politik som prioriterar en ekonomi för alla, inte bara för några få som har det gott ställt.

Grundbulten är ett reformerat skattesystem som ser till att skatten på kapitalinkomster, som vi nu diskuterar, återigen ökar och att avdragsfesten för de allra rikaste med till exempel ränteavdrag upphör.

Vi kan räkna miljarderna under åren som de borgerliga satt vid regeringsmakten, miljarderna i sänkningar på det här området liksom på andra områden. Förmögenhetsskatten slopades – 6 miljarder kronor. En ytterligare sänkning av bolagsskatten kostade staten 16 miljarder kronor. Sänkningen av fastighetsskatten kostade också 16 miljarder kronor. Bara dessa tre exempel på vansinnig skattesänkarpolitik kostade – och kostar fortfarande – Sverige 38 miljarder kronor årligen.

För mig är det förvånande att en rödgrön regering inte är beredd att ta strid för ett skattesystem på det här området som leder till ökad jämlikhet och omfördelning. Regeringen är helt enkelt för slapp och för feg i sin hållning när det kommer till frågor som beskattning av företag, kapital och fastigheter.

Var finns regeringen i striden för höjd bolagsskattesats så att företagen får bära sin del? Var finns regeringen i striden för att återinföra förmögenhetsskatten så att de superrika får bidra? Var finns regeringen i striden för att återinföra fastighetsskatten? Varför har ni i grund och botten köpt en borgerlig syn på skattepolitiken?

Herr talman! Vi hörde i *Ekot* för ungefär två veckor sedan att regeringen i stället för att slåss för höjd bolagsskattesats tvärtom vill sänka den. Det här är ju uppochnedvända världen. Det är någonting som inte borde få hända under en rödgrön regering.

Redan före den senaste sänkningen av bolagsskattesatsen till 22 procent låg den ju lägre än hos tio av våra viktigaste samarbetspartner, till exempel Tyskland och Norge. När Sverige för några år sedan valde att sänka sin bolagsskattesats till 22 procent dröjde det inte många månader innan de nordiska länderna följde efter. Norge, Danmark och Finland – alla sänkte de sin bolagsskattesats.

Det är detta vi talar om som race to the bottom. Och det verkar inte finnas någon hejd för hur låg den skattesatsen kan bli. Liberalerna är inte här för debatten, men de vill dra ned den till 15 procent. Vi kan ta bort den helt och hållet – den kanske inte behövs alls! Detta kommer att leda till spridningseffekter som vi inte kan stoppa, och det kommer att hända om och om igen.

Inkomstskillnaderna i Sverige har under lång tid ökat snabbare än i alla andra länder i västvärlden. Anledningen är växande kapitalinkomster hos de översta skikten. IMF varnar för hur växande inkomstklyftor och ojämlikhet leder till – lyssna nu – utebliven tillväxt.

IMF, denna fantastiska vänsterorganisation som ni känner till, har beräknat att Sverige har förlorat 175 miljarder kronor på 15 år i utebliven bnp-tillväxt, på grund av ojämlikheten. I IMF:s rapport *Taxing times* är uppmaningen till olika länder klar och tydlig: Stå emot påtryckningarna om ytterligare sänkning av bolagsskatten! Jag hoppas att den här regeringen tar till sig det rådet.

Betänk att många av de företag som allra mest gynnas av en bolagsskattesänkning är företag vars aggressiva skatteplanering sticker i ögonen. Det är företag som på löpande band avslöjas med att undanhålla skatt.

Förra året visade det sig att Investor undanhållit 2,4 miljarder kronor i beskattning. Sammanlagt hade, avslöjades det, 29 av Sveriges största företag undanhållit 16 miljarder kronor.

Notera att detta inte gäller alla företag i Sverige. Jag håller med Jörgen: Många av Sveriges företag är hjältar, som jobbar hårt för att se till att vi har ett bra land att leva i. Men det finns också storbolag som smiter undan skatten och de facto betalar mindre i skatt än vad kiosken på hörnet, blomsterhandlaren eller det lilla ekologiska jordbruket behöver göra. De kan inte planera bort sin skatt på samma sätt.

Men när OECD ger rekommendationer till Sverige finns inga uppmaningar om sänkta bolagsskatter. Däremot rekommenderas vi att snabbt åtgärda den växande ojämlikheten. Självdansar jag vilket vallöfte Miljöpartiet och Socialdemokraterna uppfyller genom att sänka bolagsskatten. Gick ni verkligen till val på det kravet?

Herr talman! Ett av de största problem vi har i dag är den bostadsbrist som råder i hela landet. Inte nog med att många inte kan få tag på en hyresrätt utan tvingas köpa en bostadsrätt – priserna skenar och underblåser en bostadsbubbla som förr eller senare spricker.

Hur ska den nytexaminerade sjuksköterskan, med alldeles för låg ingångslön, ha råd med en bostad i Stockholm? Hur ska arbetarungen, utan föräldrar med kapital på banken, hitta en bostad för att kunna fortsätta plugga i en högskole- eller universitetsstad?

Alla som lyckas köpa ett kyffe för några miljoner och skuldsätter sig upp över öronen till banken hoppas att de är vinnare. De flesta får några hundralappar i ränteavdrag i månaden. I själva verket är det inte de som är vinnare på systemet, utan det är återigen de rikaste som gynnas av ränteavdragen, som snabbt närmar sig 30 miljarder kronor. De rikaste 10 procenten har 20 gånger mer i ränteavdrag än de fattigaste 10 procenten.

Jag hoppas att det står klart för var och en av er som lyssnar att ränteavdragen i huvudsak subventionerar uppblåsta priser på villor och bostadsrätter i storstäderna, vilket faktiskt gör att det är ni på landsbygden – alla ni som bor i Falun, Motala, Bromölla och Kiruna – som finansierar ränteavdragen för djurholmarna och Täbyborna. Är det verkligen ett sådant system vi vill ha?

85 procent av ränteavdragen går till den rikare hälften av alla hushåll. Tycker verkligen de som jobbar i förskolan och vården att detta är rimligt? Tycker du som inte har några avdrag eller bara några hundra i månaden i avdrag att det är rimligt att finansiera ränteavdragen för de allra rikaste?

Vänsterpartiet tycker inte att detta är rimligt på något som helst sätt. Vi vill inte omfördela resurserna från fattiga till rika eller från landsbygden till storstäderna – tvärtom. Därför har vi en politik som innebär att ränteavdragen ska trappas ned och fasas ut över tid. Därför yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation nr 10, som gäller en översyn av ränteavdragen.

Herr talman! Det är dags att prioritera alla som står längst ned på steget: alla som sliter för att samhället ska gå runt och för att vardagen ska gå ihop, alla som ser till att bära upp vårt samhälle på sina axlar, alla som inte har tjänat någonting på de sänkta skatterna på förmögenheter och fastigheter.

En ekonomi för alla innebär att det är arbetarnas tur att skörda frukterna av att det går bra för Sveriges ekonomi. Det är dags att den socialdemokratiskt ledda regeringen levererar en skattepolitik för ökad jämlikhet – eller att den blir bortvald.
(forts. § 10)

Prot. 2016/17:93
6 april

*Beskattningsavdelningen,
kapital och fastighet*

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.55 på förslag av förste vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då frågestunden skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

§ 9 Frågestund

Frågestund

Anf. 29 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras av statsrådet Ibrahim Baylan, statsrådet Anna Johansson, statsrådet Ardalan Shekarabi och statsrådet Peter Eriksson.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Statsrådet Ibrahim Baylan besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Könsdiskriminering på religiösa friskolor

Anf. 30 ROBERT HANNAH (L):

Fru talman! Om vi tillåter att flickor ska sitta längst bak i bussen tillåter vi också att man lär ut till flickorna att de är mindre värda och att de ska underkasta sig grabbarna. Vi berättar också för grabbarna att de ska styra och ställa över flickorna.

Kalla faktas granskning visar att Al-Azharskolan är ansvarig för att ha spridit hedersförtryckande system. Enligt min mening borde denna skola kunna stängas direkt. Den rödgröna regeringen kan inte längre ducka. Om regeringen inte stänger Al-Azharskolan nu kan jag bara konstatera att regeringen tillåter könsapartheid i vissa frireligiösa skolor, och man förstärker känslan av att förortssvenskar är mindre värda mänskliga rättigheter och trygghet än resten av svenska folket.

Det är dags för den svenska politiken att backa upp den goda majoriteten i de svenska förortererna. Därför vill jag ställa en allmänpolitisk fråga: Är regeringen beredd att stänga de religiösa friskolor som tillämpar könsapartheid?

Anf. 31 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Låt mig till att börja med säga att det vi har fått se i medierna är både avskyvärt, som statsministern har uttryckt, och fullständigt oacceptabelt. Sverige är på många sätt ett liberalt samhälle. Det är ett samhälle där människor har möjlighet att leva sitt liv så som de finner gott – men inom vissa givna ramar.

De ramarna är våra lagar och förordningar men också ett antal grundläggande värden, till exempel jämställdhet mellan könen. Det uttrycks väldigt tydligt i såväl skollag som skolplaner och läroplaner. Samtliga är dokument som just Liberalerna har varit med om att genomföra. Det har skett på initiativ från Liberalerna i denna kammare. Enligt samma lagar och förordningar har Skolinspektionen möjlighet att beivra detta. Ja, ytterst har man möjlighet att dra tillbaka tillståndet för en sådan skola.

Då blir min fråga tillbaka till Robert Hannah: Om det nu är så upprörande, varför har ni inte gjort någonting åt detta under åtta år?

Anf. 32 ROBERT HANNAH (L):

Fru talman! Liberalerna var med och stärkte Skolinspektionen. Den svenska Skolinspektionen är den största i hela världen – det finns massor med resurser. Men vad de behöver är ett verktyg så att de direkt kan gå in och säga: Vartenda barn i Sverige förtjänar trygghet. De förtjänar en uppväxt och en skola som ger alla samma förutsättningar.

Nu har det bevisats om och om igen att vissa frireligiösa skolor kränker barnens rätt till en rättvis skolgång. Min fråga är: Tänker regeringen se till att man stoppar dessa frireligiösa skolor?

Anf. 33 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Tack, Robert Hannah, för den inställningen! Den har jag själv alltid haft. I grund och botten ska inte vår skola dela upp barn efter religion. Detta framförde jag som skolminister, och jag blev kraftigt angripen av Liberalerna och de borgerliga partierna, som inte ville göra skärpningar.

Jag tror att det är viktigt att vi nu går vidare och ser: Vad kan vi göra ytterligare för att se till att det är väldigt tydligt att man i den svenska skolan inte diskriminerar tjejer och killar – det är det som gäller. Det handlar också om att Skolinspektionen faktiskt ska kunna göra någonting åt detta. Då krävs det, tror jag, att man är beredd att förändra regler. Det är vi beredda att göra om det skulle visa sig att det behövs.

Hinder för invandrarkvinnors inträde på arbetsmarknaden

Anf. 34 ELISABETH SVANTESSON (M):

Fru talman! Min fråga går också till statsrådet Baylan.

Vi moderater vill halvera jobbklyftan mellan dem som har invandrat till Sverige och dem som är födda här. Då måste vi göra mer för att invandrarkvinnor ska komma i arbete. Föregående frågeställare nämnde inslaget i *Kalla fakta*. Många med mig har sett detta inslag i veckan. Det var inget nytt för mig, men dessvärre verkar det överraskande för regeringen.

Om kvinnor ska jobba i högre utsträckning kan vi inte ha sedlighetspoliser som talar om för flickor och kvinnor vad de ska göra i dessa områden. Då kan vi inte ha kvinnor som isoleras i sina hem av sina män: De får inte delta i svenskundervisning eller gå till jobbet. Men där är vi just nu, och det är oerhört provocerande.

Men, som sagt, detta verkar ha kommit som en nyhet för regeringen. Min fråga till statsrådet är: Vad har regeringen för plan för att motverka detta?

Anf. 35 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Tack, Elisabeth Svantesson, för en viktig fråga! Nej, det är ingen nyhet för regeringen. Det har förekommit uppgifter om detta sedan tidigare.

Nej, vi ska inte ha sedlighetspoliser i våra förorter. Vi ska ha riktiga poliser. Det är därför regeringen undan för undan har stärkt resurserna till polisen. Det är därför regeringen också ser till att vi fokuserar på mer av polis närvaro just i våra förorter.

Därutöver har regeringen tagit initiativ för att se till att kvinnorna kommer ut på arbetsmarknaden. Det handlar exempelvis om att göra om en del i vårt socialförsäkringssystem, så att det inte uppmuntrar att man är hemma hur länge som helst. Jag tror också att det är viktigt att vi är väldigt tydliga från samhället med att vi inte accepterar detta. Man kan leva sitt liv så som man finner gott, men det måste vara inom de ramar som lagar, förordningar och grundläggande värden, såsom jämställdhet, är.

Jag har en motfråga till Elisabeth Svantesson. Under åtta år satt bland annat hon i regeringsställning. Varför gjorde ni ingenting åt detta? Varför väntade ni ända till nu och lät denna regering vidta ett antal åtgärder som vi tycker är viktiga att genomföra? Varför väntade ni?

Anf. 36 ELISABETH SVANTESSON (M):

Fru talman! Ända sedan jag kom in i riksdagen har jag drivit frågan om kvinnors rättigheter och kvinnors möjlighet till integration. Det har absolut varit min prioriterade fråga.

Men nu har Ibrahim Baylan varit minister i snart tre år. Vad jag ser är det en mängd samordnare, kommittéer, delegationer och handlingsplaner. Det måste vara nog nu. Jag delar bilden av att vi måste ryta ifrån. Man måste våga ta i det som är obehagligt om man ska få någonting gjort. Men mer krävs från regeringen, och jag förväntar mig det.

Anf. 37 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Mer krävs från regeringen, och regeringen är beredd att vidta de åtgärder som krävs för att se till att det är tydligt och klart att man i vårt samhälle inte diskriminerar människor på grundval av kön. Det ska vara tydligt och klart. Därför har vi också redan vidtagit ett antal åtgärder. Jag har redogjort för några av dem. Men det är inte särskilt imponerande att komma efter åtta år i regeringsställning och säga: Varför har ni inte löst alla dessa problem på tre år? Vi kommer att fortsätta arbeta. Men det är inte imponerande att bara klaga i riksdagen.

Anf. 38 ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Också jag vill ta upp det som *Kalla fakta* belyste i veckan, och jag vill ställa en fråga till Ibrahim Baylan. Reportaget avslutades med Zeliha Dagleis ord: Vi har förlorat marken i förorten.

Regeringen utsåg Ibrahim Baylan till samordningsminister för utanförskapsområdena för snart ett år sedan. Ett halvår efter utnämningen, i november, hade den statsrådsgrupp som Baylan ska leda sitt första möte. I Almedalen i somras presenterades ett program. En samordnare skulle leda arbetet i en delegation för att bryta segregationen. Det dröjde nio månader innan utredaren presenterades.

Det har nu gått nästan ett år sedan statsministern sa att de socioekonomiskt utsatta områdena är en av regeringens viktigaste uppgifter. Det har gått ett år sedan Ibrahim Baylan fick ansvar för frågorna i regeringen. Varför går det så långsamt?

Anf. 39 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Vi har sedan första dagen när vi övertog regeringsmakten efter den borgerliga regeringen, som satt i åtta år, prioriterat frågor som handlar om att minska klyftor och öka integrationen i vårt samhälle.

Det har handlat om att bekämpa brottslighet. Vi vet att det förekommer tung brottslighet i en del av dessa förorter. Det är organiserad brottslighet. Det handlar om att knäcka långtidsarbetslösheten. Vi ser att fler och fler människor har ett jobb att gå till – jag tror ändå att det är kärnan i integrationen.

Det handlar om att förbättra skolresultaten. Vi ser en generell trend där skolresultaten blir bättre, men vi har även fortsättningsvis en stor uppgift i att också öka likvärdigheten. Därför har regeringen riktat ett stöd till de skolor som behöver det mest.

Det handlar även om att minska bostadssegregationen och om att få igång bostadsbyggandet. Också detta går åt rätt håll, även om mycket återstår att göra.

Slutligen vill jag säga att det gäller att också stödja civilsamhället. Allt detta har vi gjort redan från första dagen. Därutöver vidtar vi nu ytterligare åtgärder, därför att vi ser att behovet finns. Det är mer än vad den föregående borgerliga regeringen lyckades med på åtta år.

Anf. 40 ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Det är ju lätt att skylla på alliansregeringen, men att det tar nio månader att hitta en samordnare är inte alliansregeringens fel. Det går för långsamt. Insatserna är på tok för små.

Enligt rikspolischefen riskerar 1 000 personer inom polisen att sägas upp om man inte får långsiktiga resursförstärkningar. Vi i Kristdemokraterna har föreslagit just detta – vi vill ha en kraftfull satsning på polisen. Det krävs mycket mer, men med de satsningar som regeringen hittills har presenterat går det inte att vända utvecklingen. Det behövs mer, och det går för långsamt.

Anf. 41 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Jag känner stor respekt för att det är oppositionens roll att säga att det krävs mer. Jag håller med – det kommer att krävas mer, och precis som statsministern har sagt kommer det också mer.

Vi har vidtagit ett stort antal åtgärder, och vi kommer att fortsätta med det. Att sluta klyftor och att öka integrationen är centralt för att utveckla vårt samhälle. Det är därför som regeringen prioriterar detta.

Statsbidrag till religiösa friskolor

Anf. 42 ANGELIKA BENGTTSSON (SD):

Fru talman! Även min fråga handlar om programmet *Kalla fakta*.

Återigen har vi sett islams syn på jämställdhet och jämlikhet, och äntligen har islam visat sin rätta sida. Flickor vid en muslimsk friskola sätts längst bak i en buss som transporterar dem mellan boende och skola.

Varför? Jo, för att de är just tjejer, och för att religionen inte riktigt tror på jämställdhet – inte på den jämställdhet som alla vi andra försöker att arbeta med. Återigen uppdragas det att den antidemokratiska delen av islam inte respekterar allas lika värde och att man kränker kvinnor på grund av deras kön.

Vad kommer regeringen att göra med de statsbidrag som denna friskola får? Vilka sanktioner kan vi vänta oss att få se mot den här skolan? Och när ska regeringen förstå att en del av religionen islam inte lever upp till det långtgående arbete som gjorts på jämlikhetsområdet?

Anf. 43 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Ett av de grundläggande problemen med Sverigedemokraternas syn på saker och ting är att man alltid drar alla över en kam.

Vi har sett att det finns problem här. Vi har sett att det förekommer diskriminering. Vi har sett saker som statsministern har benämnt som avskyvärda, eftersom de är avskyvärda. Detta accepterar vi inte, och det är vi oerhört tydliga med.

Därutöver har vi en inspektion som har möjlighet att dra tillbaka tillståndet om det visar sig att man inte följer de skolplaner, läroplaner och skollagar där det väldigt tydligt framgår att man inte får diskriminera någon på grund av kön.

Fru talman! Det ekar lite ihåligt när samma parti som klagat över detta självt har företrädare som visar missaktning mot kvinnor. Det blir inte trovärdigt. Om man ska vara trovärdig måste man vara tydlig med att man inte accepterar att kvinnor och flickor behandlas felaktigt baserat på kön, oavsett om detta sker inom religion eller inom politiken.

Anf. 44 ANGELIKA BENGTTSSON (SD):

Fru talman! Sedan vi kom in i riksdagen har vi försökt att uppmärksamma den här problematiken. Försök inte att säga att ni inte har hört detta förut, för det har både ni och allianspartierna gjort.

Tendenserna har vi sett i tidigare granskningar, så detta kan inte vara någon nyhet – det är ingen nyhet! Vi har motionerat om att antidemokratiska föreningar inte ska få några statsfinansierade bidrag.

Så jag frågar än en gång: Vad kommer regeringen att göra åt denna friskola och åt sådana antidemokratiska föreningar?

Anf. 45 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Jag tror att vi kan vara överens om att antidemokratiska föreningar inte ska få statliga medel. Det är därför vi har en översyn av hur dessa medel ska fördelas. Det ska vara tydligt vilka kriterier som gäller beträffande stödet för det demokratiska statsskicket.

Därutöver vidtar regeringen ett stort antal åtgärder, exempelvis när det gäller tillsynen av skolorna. Det finns redan i dag möjlighet att dra tillbaka ett tillstånd om man ser att en skola inte följer det som är grunden för skolan, nämligen läroplanen, skolplanen och allas lika värde.

Vårdavtal med privata aktörer

Anf. 46 KARIN RÅGSJÖ (V):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Ardalán Shekarabi.

I vinsternas och skandalernas paradís Stockholms läns landsting är det uppenbart att politiker inte längre har kontroll över vårdavtalen med den privata sektorn. Förra veckan kunde vi läsa om Ultragyn vid Sophiahemmet, som enligt uppgift systematiskt gör omotiverade kirurgiska ingrepp på kvinnor. Dessutom ingår de fem operatörerna, däribland verksamhetschefen och delägaren, i ett bonussystem som i vissa fall ger dem 27,5 procent av landstingets ersättning. Ju dyrare och mer omfattande ingrepp, desto mer pengar till både kliniken och de opererande gynekologerna.

Detta är ju helt obscént. Vinsterna riskerar att bli drivkraften som man bygger verksamheten omkring. Anser inte ministern att det är dags att sätta ned foten när det gäller vinstjakten inom hälso- och sjukvården?

Anf. 47 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Jo, jag anser att det är dags att sätta stopp för vinstjakten i svensk välfärd. Vi har varit naiva. Vi har släppt in vinstintresset i skolan, i sjukvården och i äldreomsorgen, och vi har inte reglerat hanteringen av dessa frågor.

I två program i rad har nu *Kalla fakta* visat effekterna av naiviteten i svensk skola. I två program i rad har vi sett hur barn far illa i svensk skola. Nu har vi också sett rapporter om hur vinstjakten i den övriga välfärden – i sjukvården – drabbar patienter.

Det finns många seriösa, bra företag som är verksamma i den svenska välfärden, men det finns också oseriösa aktörer som är ute efter snabba pengar. Det som har hänt i Stockholms läns landsting – det som har rapporterats om – är helt oacceptabelt. Vi politiker har ansvaret att säkerställa att det finns regler som skapar ordning och reda i svensk välfärd. De reglerna saknas och måste komma på plats.

Anf. 48 KARIN RÅGSJÖ (V):

Fru talman! Tack för det svaret! Det låter ju väldigt positivt, för vi vill ha med alla dessa tre områden när det gäller vinster i välfärden – även hälso- och sjukvården.

Det är inte rimligt att patienter blir offer för vinster i välfärden. Om det är så att the mission, så att säga, hos en del av dessa företag är att få ut vinsten tappar man hela etiken runt de här frågorna. Det blir patienten som hamnar i klistret, och det blir våra skattepengar som går åt till det, vilket är helt ovärdigt.

Jag tycker att detta var ett väldigt spännande och glädjande svar!

Anf. 49 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Det finns två aspekter på detta. För det första ska vi skydda patienterna, eller brukarna. För det andra ska vi skydda alla våra seriösa företagare. Vi ska skydda dem som driver vårdcentraler och dem som står för viktiga insatser i svensk sjukvård.

Deras verksamhet ska vara legitim. Men för att ha legitim verksamhet – för att ha legitimitet för privata utförare i välfärden – måste vi ha ordning och reda. Den svenska staten måste återta kontrollen, som vi har förlorat efter att ha infört lagstiftning byggd på naivitet. Naivitet drabbar företagare och brukare.

Nedsläckningen av kopparnätet

Anf. 50 OLA JOHANSSON (C):

Fru talman! Min fråga går till bostads- och digitaliseringsminister Peter Eriksson.

Skanova är det statligt ägda dotterbolaget till Telia som ansvarar för merparten av fiber- och kopparnäten i Sverige. I Laholm har man börjat att släcka ned telestationer och koppla bort det gamla telenätet i fastigheter. Detta gör man trots att det inte finns någon fiber framdragen.

Förutom hushållen drabbas företag. Ersättningslösningen som erbjuds är betydligt sämre än den kapacitet som gavs i det gamla nätet, med fast telefoni via koppartråd och ADSL. Nu när det heller inte finns ett fungerande mobilnät på dessa platser tvingas företag att lägga ned eller pausa sin verksamhet på obestämd tid.

Min fråga till Peter Eriksson är därför på vilket sätt dessa kunder ska kompenseras när regeringen inte förmår att leva upp till förväntningarna på en störningsfri övergång från gammal till ny teknik för datakommunikation på de här orterna.

Anf. 51 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Fru talman! Jag får tacka för frågan.

Vi är i dag i slutfasen av nedsläckningen av kopparnäten. Det är bara en miljon kunder kvar i Telias kopparnät, så de allra flesta har redan gått över till mobiltelefoni och andra system och nät än den gamla koppartråden.

Vi har också beslutat om en ny bredbandsstrategi, som visar att vi har högt ställda mål och höjda ambitioner på det här området.

När man fortsätter att släcka ned den sista delen av kopparnäten har de allra flesta möjlighet till bättre täckning på det mobila nätet eller med fiber. De få som inte har det kan vända sig till PTS för att få stöd för omställningen.

Anf. 52 OLA JOHANSSON (C):

Fru talman! Jag tackar för svaret. Slutfas eller ej – i september är det sju telestationer i Laholm som ska stängas av med följderna att 917 fastigheter kopplas bort, och det är ganska många i den här trakten.

Mjölkröbotar slutar att fungera, inrapporterandet till Jordbruksverket försvåras och elever kan inte göra sina läxor. Landsbygden i södra Halland drabbas av regeringens oaktsamhet och Peter Erikssons undanglidande svar i just den här frågan.

Peter Eriksson! Vad är ditt besked till Knäredsborna, som efter sommaren står utan digital kommunikation?

Anf. 53 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Fru talman! Jag säger att det finns bra alternativ. Om man är orolig för hur man ska klara omställningen kan man vända sig till Telia, som oftast erbjuder förbättringar. Men det finns en rad olika tekniker i dag som man kan använda sig av och därigenom få en bra täckning.

Det kommer dessutom att läggas ut nya nät inom relativt kort tid, som gör att vi i hela Sverige får en ännu bättre täckning på de mobila näten.

Kopplingen mellan bostadsbyggande och infrastruktur

Anf. 54 JASENKO OMANOVIC (S):

Fru talman! För nästan två veckor sedan gav regeringen Trafikverket i uppdrag att ta fram förslag till den så kallade nationella planen för åren 2018–2029.

För första gången på elva år ser jag en tydlig koppling mellan bostäder och infrastruktur, och det tycker jag är bra. I Sverige byggs i dag ungefär lika mycket som under miljonprogramsåren. Vi har ett tydligt behov. Det finns ett underskott, för under åtta år, under Reinfeldts tid, byggde man nästan ingenting.

Därför är min fråga till statsrådet Anna Johansson om hon kan förklara på vilket sätt ni kopplar ihop bostadsbyggandet med infrastruktur. Vad är nytt i detta jämfört med tidigare?

Anf. 55 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag tackar för frågan. Man kan börja med att ta sin utgångspunkt i begreppet samhällsbygget. Det är det vi gör i den här regeringen: Vi bygger ett bättre samhälle. Bostadsbyggandet är en del i detta.

Vi har under lång tid haft en stor bostadsbrist. För ett antal år sedan pratade man om att det var bostadsbrist i storstadskommunerna, sedan blev det i hälften av kommunerna och nu är det inte riktigt i alla men i väldigt många kommuner.

När man ska bygga bostäder är det naturligtvis av stor vikt att människor kan ta sig till jobbet och pendla. Fungerande transportmöjligheter, en samplanering för att se var det finns potential för ökat bostadsbyggande och på vilket sätt man kan understödja det med ny transportinfrastruktur är det uppdrag som Trafikverket har fått. Förhoppningen är att det ska leda till både bättre mobilitet och tillgänglighet och ett ökat bostadsbyggande.

Anf. 56 JASENKO OMANOVIC (S):

Fru talman! Det är ett väldigt bra initiativ. Men jag skulle vilja fråga ministern vilka andra delar som finns i direktiven. Är de utvecklingsfrågor som ministern nämnde de enda, eller finns det någonting mer som man kan jobba med?

Anf. 57 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Fru talman! Det finns väldigt mycket i direktiven. Vi har stora behov av att knyta ihop det här landet på ett bättre sätt. Vi har stora behov av att öka industrins möjligheter till kostnadseffektiva och effektiva transporter. Vi har stora behov av att klimatanpassa hela transportsektorn. Vi har stora behov av att försörja storstadsområdena med effektiva transportlösningar.

På alla dessa områden skriver vi i direktiven att Trafikverket ska återkomma med förslag inför antagandet av den nationella planen. Men det finns ännu mer.

Bostadsbyggandet och funktionshinderspolitiken

Anf. 58 JONAS ERIKSSON (MP):

Fru talman! Jag skulle vilja ställa en fråga till statsrådet Peter Eriksson utifrån att det byggs väldigt mycket just nu, och det vet vi ju alla behövs.

Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att underlätta och stimulera bostadsbyggandet. Samtidigt höjs fler röster för att man ska fortsätta att göra lättnader i PBL-förordningar och föreskrifter för att göra det enklare att få fler bostäder, och det finns säkert mer att göra. Men detta väcker samtidigt en del oro för att andra områden kan tvingas stryka på foten. Ett sådant område är funktionshinderspolitiken, som säger att samhället ska utformas så att människor med funktionsnedsättning i alla åldrar ska kunna bli fullt delaktiga i samhällslivet och att man ska skapa förutsättningar för självständighet och självbestämmande.

Min fråga är vad bostadsministern gör inom sitt område för att värna och uppnå de nationella målen inom funktionshinderspolitiken.

Anf. 59 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Fru talman! Mitt svar är att vi har höga krav när det gäller tillgänglighet i bostäder, och dessa krav ska vi inte tumma på. Ett exempel är den lag som riksdagen fattade beslut om häromdagen för att stödja att tillfälliga bostäder byggs i större utsträckning. Där ställer vi samma krav på tillgänglighet som i det permanenta bostadsbeståndet. Vi har över huvud taget inga förslag på att sänka nivåerna, utan tvärtom tittar vi på hur vi kan förbättra och på möjligheterna att när man renoverar installera hiss och liknande.

Tillkännagivande om en nationell dröjarstrategi

Anf. 60 ERIK OTTOSON (M):

Fru talman! För ungefär en vecka sedan riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör ta fram en ny nationell dröjarstrategi för att tillvarata den teknik som håller på att utvecklas och se till att Sverige blir ett av de mest framträdande länderna på området,

samtidigt som man tar hand om säkerhetsaspekterna som uppstår vid den formen av teknikutveckling.

Därför vill jag fråga statsrådet Anna Johansson på vilket sätt regeringen avser att ta detta tillkännagivande vidare, om vi kan se en bredare uppslutning och en bredare dialog över blockgränsen, och också med branschen, för att få fram en så bra nationell strategi som möjligt.

Anf. 61 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag tackar för frågan. Det här är en teknik som öppnar för väldigt stora möjligheter för transporter men också för till exempel inspektion och mycket annat. Det är naturligtvis viktigt att vi har klara och tydliga regelverk men också en klar ambition vad gäller hur vi ska kunna använda den nya tekniken för att den ska komma samhället till del så mycket som möjligt.

Drömarverksamheten är också en del i den flygstrategi som regeringen presenterade för inte särskilt länge sedan. Det pågår också en utveckling av regelverket kring drönare på EU-nivå, som sedan naturligtvis får återverkningar här i Sverige.

Regeringen kommer självklart att se till att detta tillkännagivande omhändertas på bästa sätt i form av nya idéer om hur drönare kan användas och riskerna minimeras.

Anf. 62 ERIK OTTOSON (M):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret!

Jag vill lite grann följa upp delar av min fråga. Hur kan vi på bästa sätt involvera branschen och också de lärosäten som nu mer och mer börjar intressera sig för forskningen inom området? Och hur kan vi skapa en bredare politisk samsyn i frågorna, så att regelutvecklingen sker på ett bra sätt oavsett vem som sitter i regeringen efter 2018? Stabilitet i regelverk är alltid viktigt.

Anf. 63 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag har egentligen inte, utom i ett antal interpellationsdebatter, uppfattat att det finns så stor politisk oenighet i den här frågan. Tvärtom upplever jag att det finns en gemensam stark tanke om att främja den här utvecklingen och samtidigt hantera de risker som följer med den. Där ser jag gärna att vi fortsätter att samverka över blockgränsen politiskt men självklart också med branschen, som har en viktig roll att spela.

Jag upplever inte att det finns några stora oenigheter i den här frågan, annat än möjligen här i talarstolen.

Villkoren för produktion av hyresbostäder

Anf. 64 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Fru talman! Jag riktar min fråga till bostadsministern.

Finansinspektionen sa i dag att riskerna förknippade med de höga bostadspriserna i Sverige är förhöjda. Det innebär stor risk för svensk ekonomi och givetvis för enskilda familjer.

Alla som vill komma in på bostadsmarknaden påverkas ju av detta, och det är ännu en anledning till att vi behöver bygga många fler hyresrätter.

Förra veckan kom det en rapport som visar att hyresrätten är 4 000 kronor dyrare än bostadsrätten i nyproduktion eftersom vi i Sverige har den udda ordningen att vi subventionerar de ägda boendet kraftigt. Vi har till exempel skattesubventioner på räntekostnader, som inte balanseras av fastighetsskatt, och vi har ROT-avdrag som är riktade bara till ägt boende.

Hur vill regeringen balansera villkoren för hyrt och ägt boende?

Anf. 65 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Fru talman! Det är en viktig fråga att få upp produktionen av hyresbostäder. Det positiva är att vi i dag ser att det finns en kraftigt ökad produktion av just hyresbostäder. Det gällde 2016, och enligt prognoserna för 2017 kommer det till och med att byggas fler hyresbostäder än bostadsrätter, vilket är positivt.

En anledning till detta är antagligen att regeringen satsar mycket pengar på just hyresbostäder. Vårt investeringsstöd på över 3 miljarder kronor är riktat enbart till hyresbostäder. Det är bostäder till studenter och äldre men också till övrig befolkning. Detta möjliggör också rimliga prisnivåer eftersom det är motkravet för att byggherrarna ska få detta stöd.

Anf. 66 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Fru talman! Jag känner givetvis till detta eftersom det är Vänsterpartiet som har drivit igenom investeringsstödet. Men volymen i subventionerna till det ägda boendet är mycket större, vilket gör att priserna drivs upp. Det blir en kraftig subvention till det ägda, vilket – om jag förstår Finansinspektionen rätt – försätter svensk ekonomi i den här situationen.

Dessutom visar rapporten att det system vi har för hyressättning i nyproduktion – att man inte behöver förhandla som vanligt utan har det som kallas för presumtionshyror, vilket nästan är marknadshyror – gör att hyrorna blir väldigt höga.

Anf. 67 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Fru talman! Jag tycker inte riktigt om det där med att säga: Det där är vår grej. Jag har själv varit med om det i tidigare förhandlingar och diskussioner om budgetar. Jag försöker argumentera för att budgeten är en helhet, och man tar ett ansvar för helheten.

Jag skulle vilja att Vänsterpartiet också gjorde det i de förhandlingar och diskussioner vi har om ekonomin och statsbudgeten.

Plan för infrastrukturinvesteringar

Anf. 68 ULRIKA CARLSSON i Skövde (C):

Fru talman! Jag ställer min fråga till infrastrukturminister Anna Johansson.

Nu har planeringsförutsättningarna kommit, och ministern hade för bara en liten stund sedan möjlighet att peka på olika satsningar som man vill lyfta i detta. Ser vi på trafiken och infrastrukturmöjligheterna som ett blodomlopp med ett antal stora pulsådor är det viktigt att fundera på hur

det kommer att utvecklas framöver med de planeringsförutsättningar som nu ges.

Min fråga kopplat till detta handlar om när man väljer att inte plocka in objekt som har varit benämnda tidigare. Jag tänker på Västsverige och det utflöde som behöver ske via Göta älv och slussarna i Trollhättan. I båda de tidigare planeringsförutsättningarna har de stora och viktiga satsningar som behöver göras nämnts. Varför finns de inte med i det underlag som infrastrukturministern har lagt fram?

Anf. 69 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag tackar ledamoten för frågan.

Regeringen har i den infrastrukturproposition som vi gick till riksdagen med i oktober förra året och som riksdagen fattade beslut om i december höjt ramarna till historiskt höga nivåer när det gäller infrastrukturinvesteringar. 622 ½ miljard är det som ska användas i ramarna för utveckling och vidmakthållande av infrastrukturen de kommande tolv åren.

Vi har valt att ge Trafikverket i uppdrag att utifrån de prioriteringar och kriterier som vi slår fast både i propositionen och i uppdraget till Trafikverket återkomma med förslag på vilka objekt som ska prioriteras i nästkommande nationella plan.

Jag tror att man kan notera att det inte är specifikt objekt i Västra Götaland som inte omnämns i proposition och uppdrag, utan vi har valt att ge mer allmänna uppdrag med fokus på ökad tillgänglighet, godsframkomlighet, koppling till bostäder och att hålla ihop landet som några exempel.

Anf. 70 ULRIKA CARLSSON i Skövde (C):

Fru talman! Jag tackar ministern för svaret.

Samtidigt handlar det om att när man tydliggör behovet av de olika transportslagen och på vilket sätt de ska fungera tillsammans blir det viktigt att också benämna de infarkter som vi kan se framöver.

Till exempel finns det redan från 2030 inte möjlighet att säkerställa slussarnas verksamhet i den omfattning som finns i dag. Jag ser detta som ett problem, inte enbart för Västra Götaland utan för landet som helhet. Det skulle inte fungera om vi ställde om denna trafik till landsväg, för där är det fullt.

Anf. 71 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Fru talman! Det finns stora behov runt om i vårt land, och Trafikverket som expertmyndighet och planerande myndighet har givetvis ganska bra koll på var dessa infarkter finns.

Jag är inte säker på att det skulle tillföra särskilt mycket om regeringen redan i detta tidiga skede pekar ut exakt vilka objekt som är aktuella. Då har vi ju gjort jobbet innan Trafikverket gör det. Nu väljer vi att låta Trafikverket utgå från de kriterier vi har ställt upp och sedan återkomma.

Givetvis finns det ett antal viktiga funktioner som behöver säkerställas.

Anf. 72 DENNIS DIOUKAREV (SD):

Fru talman! Efter att regeringens förslag om offentlig upphandling röstades ned av en riksdagsmajoritet i höstas återkom civilministern nyligen med ett nytt, kraftigt reviderat förslag. I det undantas småföretagen från regelverket, och utländsk arbetskraft har inte längre en konkurrensfördel mot svensk arbetskraft.

De som har följt debatten känner igen detta. Det är nämligen exakt i linje med Sverigedemokraternas hållning i höstas.

Vi välkomnar att civilministern har tagit till sig av kritiken vi har fört fram och gav därför i förmiddags vårt stöd till det nya förslaget i riksdagens finansutskott.

Men det som är anmärkningsvärt är tillvägagångssättet. Eftersom vi har en historiskt svag minoritetsregering är det upp till ansvarig minister att sätta sig vid förhandlingsbordet och förankra sina förslag för att försäkra sig om att han har parlamentariskt stöd. Inget av detta gjordes.

Nu fick vi ett kompromissförslag ändå, men på bekostnad av skattebetalarnas pengar. Jag tror att många ställer sig frågan: Varför ville Socialdemokraterna inte sätta sig ned som vuxna människor och samtala om detta tidigare?

Anf. 73 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Låt mig upplysa riksdagsledamoten om att vi har haft samtal med de borgerliga partierna. Det var konstruktiva samtal som slutade med att vi nådde en överenskommelse med Kristdemokraterna.

Det finns två anledningar till att vi inte förhandlade med Sverigedemokraterna och att vi inte heller kommer att förhandla med Sverigedemokraterna.

För det första har Sverigedemokraterna en annan värdegrund och visar gång på gång att de inte står upp för alla människors lika värde.

För det andra står Sverigedemokraterna aldrig upp för de vallöften som de har gett svenska arbetstagare på detta område. Jag mötte själv sverigedemokrater ute i byggbodar under valrörelsen som slogs för vita-jobbmodellen och krav på sjysta villkor. Men efter bara två år svek Sverigedemokraterna sina väljare.

Den här regeringen kommer alltid att stå upp för arbetstagares rättigheter, och vi kommer alltid att fortsätta kämpa för att svenska kollektivavtal, löner och villkor ska gälla på svensk arbetsmarknad, trots Sverigedemokraternas motstånd.

(Applåder)

Anf. 74 DENNIS DIOUKAREV (SD):

Fru talman! Det vi har sagt tidigare är att utstationerad arbetskraft inte ska få en gräddfil gentemot svensk arbetskraft. Detta var inte fallet i ert första förslag.

Inte ens i min vildaste fantasi trodde jag att Socialdemokraterna av alla partier var redo att offra svenska arbetstagare till förmån för utländska. Hur väl rimmar det med att värna svenska löntagare?

Varför undvek man att söka parlamentariskt stöd för sitt eget förslag såvida man inte vill ha konflikt?

Anf. 75 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Jag upplyste också riksdagsledamotens partiledare i debatten i Bromölla om att den verklighet som beskrivs av Sverigedemokraterna är den verklighet som svenska arbetare upplever i transportbranschen, i byggbranschen, i städbranschen och i taxibranschen. Det är en effekt av att lagstiftningen har tillåtit låglönekonkurrens från utländska aktörer som driver ned lönerna för svenska arbetare.

Denna regering står upp för svenska arbetare. I Sverige ska svenska löner och villkor gälla, och det kommer vi att driva igenom oberoende av Sverigedemokraternas motstånd.

(Applåder)

Statligt stöd till kommunala sociala investeringar

Anf. 76 TERESA CARVALHO (S):

Fru talman! Jag tackar för möjligheten att ställa en fråga till statsrådet Shekarabi.

Jag ser en spännande trend i landet med ett hundratal kommuner som på något vis arbetar med sociala investeringar som ett försök att möta dagens och morgondagens sociala utmaningar med lite nya grepp, för att med tidiga och förebyggande insatser försöka motverka framtida kostnader och utanförskap.

Vissa kommuner har kommit längre än andra med exempelvis modeller för effektuppföljning och investeringsfonder. Några kommuner, exempelvis min egen, Norrköping, har till och med hittat banbrytande modeller där även privat kapital är med och finansierar offentliga sociala investeringar.

Men det finns fortfarande många kommuner som inte upplever att de har förutsättningar att komma igång eller komma vidare. Min fråga är därför: Vad anser ministern att staten kan göra för att stötta kommuner i arbetet med att utveckla sociala investeringsmetoder?

Anf. 77 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Tack, Teresa Carvalho, för frågan!

Norrköping är en förebild. Vi tittar noga på utvecklingen i Norrköping, där man bygger upp samverkansmodeller med det privata näringslivet i syfte att investera för att förebygga sociala problem.

Jag kommer precis från en lunch med unga entreprenörer som bedriver privat verksamhet men som använder sin kommersiella verksamhet till att inkludera människor i arbetslivet och jobba med social hållbarhet.

Inom ramen för processen för implementeringen av FN:s mål om hållbar utveckling, Agenda 2030, är regeringens utgångspunkt att vi ska hitta partnerskap med det privata näringslivet som innebär att vi möjliggör sociala investeringar i större utsträckning.

Lagstiftningen om offentliga upphandlingar är ett verktyg där vi har tydliggjort möjligheten att ställa sociala krav. Där kan man också arbeta med socialt partnerskap med näringslivet.

Näringslivet tar ett enormt ansvar för den sociala inkluderingen redan i dag, men med bättre samverkansformer mellan kommuner, landsting och det privata näringslivet kommer vi att kunna uppnå målen bättre.

Anf. 78 TERESA CARVALHO (S):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret! Det var spännande att höra.

Jag är väldigt glad över de delar som statsrådet nämner, men jag tror ändå att det skulle behövas lite mer. Jag tänker framför allt på de mindre kommuner som själva inte har resurser att utveckla modeller för resultat och ekonomisk uppföljning. Där finns ett behov av mer omfattande stöd.

Jag undrar: Vad mer specifikt skulle staten kunna göra för att hjälpa de mindre kommunerna att utveckla detta arbete?

Anf. 79 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! En viktig insats som vi arbetar med är att ge stöd till kommunerna i frågor som rör sociala upphandlingar, för det är ett tydligt verktyg för samverkan med det privata näringslivet.

Vi har skapat en upphandlingsmyndighet som har ett uppdrag: att ge stöd till leverantörer, kommuner och landsting så att strategiska upphandlingar utvecklas. En viktig del av Upphandlingsmyndighetens arbete är just den sociala hållbarheten. Där finns en enorm potential, inte minst eftersom vi har många unga entreprenörer som brinner för samhällsförändring. Men då måste verktygen finnas.

E-sport

Anf. 80 ISABELLA HÖKMARK (M):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Ardalan Shekarabi och rör e-sport.

Det kom ett tillkännagivande i mars 2015 om att tillståndsplikten eller avgiften för LAN-spel skulle tas bort. Detta regleras under automatspelslagen, vilket blir lite konstigt eftersom den lagen tillkom 1982 och skulle komma till rätta med problem i spelhallar och miljöer som är olämpliga för ungdomar. Nu är det snarare så att e-sport håller ungdomar borta från olämpliga miljöer.

Vi väntar på ett svar om när de ska tas bort. Jag undrar när det kommer – vi har väntat i två år. Jag tror att de som väntar allra mest är de ungdomar som får betala avgifterna på LAN-kaféer och event. När kommer det?

Anf. 81 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Tack, Isabella Hökmark, för en viktig fråga!

På detta område har vi ett mycket konstruktivt samarbete med Isabella Hökmarks parti, och vi håller på och förbereder en omfattande reform på spelmarknaden där också denna aspekt ingår.

Det är viktigt att vi får en lagstiftning för spelmarknaden – inte bara spelautomater och digitala spel utan också e-sport – som är ändamålsenlig och som lever upp till de förväntningar som finns i ett modernt samhälle.

I dag har vi ingen sådan lagstiftning. Därför jobbar vi aktivt på Finansdepartementet i samverkan med riksdagen för att så fort som möjligt ta fram en lagstiftning som innebär att vi får moderna regler, som också skyddar svenska konsumenter.

Anf. 82 ISABELLA HÖKMARK (M):

Fru talman! E-sport är den sport som utövas av flest ungdomar i Sverige och som har de största evenemangen i världen med flest tittare.

Nu har man ansökt om att få bli medlem i Riksidrottsförbundet. Jag vet att det inte är en fråga för oss, men det har ett viktigt signalvärde vad ministern tycker. Därför skulle jag vilja ha ett personligt svar på om statsrådet anser att e-sport ska ingå i Riksidrottsförbundet.

Anf. 83 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Jag har väldigt stor respekt för det civila samhällets behov av självständighet. Därför ska jag inte som minister uttrycka vad Riksidrottsförbundet ska göra när det gäller hanteringen av medlemskap.

Men jag älskar e-sport, och jag har väldigt stor respekt för de människor som jobbar med e-sport i vårt samhälle. Det är ett område där det finns potential för utveckling i Sverige, så vi ska definitivt ge goda rättsliga förutsättningar för utveckling av e-sporten.

Kontanthantering och krav på kortbetalning

Anf. 84 SHADIYE HEYDARI (S):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Peter Eriksson och handlar om kontanthantering och kravet på att betala med kort.

Digitalisering och modern teknik är viktigt i dagens samhälle för att ge goda möjligheter för medborgarna att bo och leva självständigt och inte vara beroende av andra. Då är det viktigt att vi kan ge god service och att vi har ett samhälle för alla.

Detta gäller alla samhällsmedborgare, såsom äldre och personer med funktionsnedsättning men även andra grupper som inte riktigt hänger med i den snabba digitaliseringsutvecklingen. Kontanthantering och kravet på att betala med kort är en viktig fråga för alla.

Kontanthantering och personliga betaltjänster försvinner från bankerna. Under de senaste åren har över 500 bankkontor avskaffat sin kontant-service. I dag hanterar inte ens hälften av landets bankkontor kontanter.

Det är viktigt att övergången till ett kontantlöst samhälle innefattar alla.

Anf. 85 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Fru talman! Jag tycker att detta är en viktig fråga.

Kontanthanteringen minskar dramatiskt i Sverige, mycket fortare än vad till exempel Riksbanken har bedömt tidigare. I praktiken handlar det om att bankkontor läggs ned på mindre orter i stor omfattning, men också bankomater tas ofta bort. Detta minskar möjligheten att använda kontanter. Jag tycker att man måste ha möjlighet att göra det fortfarande, även om digitaliseringen i stort är en positiv utveckling.

Den modell vi har är att ha en post i statsbudgeten för att täcka extra kostnader på detta område. Det är länsstyrelserna som hanterar detta. De har möjlighet att träffa avtal med olika aktörer, och det sker i allt större omfattning runt om i landet.

Om man har problem på en ort ska man vända sig till länsstyrelsen.

Anf. 86 SHADIYE HEYDARI (S):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret!

Vi har en stor grupp i samhället, bland annat våra pensionärer, som inte har råd med eller som inte behärskar moderna telefoner eller datorer. Det är svårt för dem att hantera dessa. Det är viktigt att vi tänker på alla, inte bara dem som behärskar den moderna tekniken.

Anf. 87 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Fru talman! Jag tycker att vi måste satsa mer på utbildning även för vuxna och äldre när det gäller digitalisering, så att alla har möjlighet att vara med i det nya samhället.

Men det finns en ganska bra chans här. När möjligheterna minskar kan man vända sig till länsstyrelsen och försöka få fram ett avtal med till exempel den lokala handlaren om ansvar för kontanthantering så att den kan skötas på det sättet.

Bilmålvakter och fråntagande av registreringsrätt

Anf. 88 SOTIRIS DELIS (M):

Fru talman! En bilmålvakt kan vara ägare till fordon som brukas av andra personer eller företag och för vilka målvakten underlåter att betala lagstadgad trafikförsäkring, parkeringsböter, skatt etcetera.

De fordonsrelaterade skulderna hos Kronofogdemyndigheten är i dag större än någonsin, ca 2,2 miljarder. Under 2014 infördes regler som ger rätt att beslagta bilar, men lagen har inte haft avsedd verkan.

Min fråga går till statsrådet Baylan. Vi kan påskynda processen och genom lagstiftning frånta registreringsrätten för bilägare när det gäller individer vars förfallna bötessumma överstiger exempelvis 3 000 kronor. Hur kommenterar ministern en sådan möjlighet?

Anf. 89 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Jag tackar Sotiris Delis för en viktig fråga. Precis som ledamoten säger har detta varit ett problem under mycket lång tid. Därför har lagstiftningen skärpts. Om det skulle visa sig att man inte uppnår syftet med denna lagstiftning, att försöka beivra det beteende som har satts i system, måste man gå vidare och titta på ytterligare verktyg. Då kan exempelvis den typ av förslag som Sotiris Delis tar upp vara ett sådant verktyg. Men vi är inte riktigt där än. Jag tror att det är viktigt att man ger denna lagstiftning tid att verka. Om det skulle visa sig att den inte funkar måste man gå vidare.

Anf. 90 SOTIRIS DELIS (M):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Egentligen är lagen tandlös. Den har inte fungerat. Jag har fått exempel på det genom att tala med så att säga professionella människor.

Jag återkommer till förslaget att statsrådet genom lagstiftning bör frånta bilägaren registreringsrätten när bötessumman uppgår till ett visst belopp – 3 000 eller 5 000 kronor.

Anf. 91 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Nu har lagen verkat en tid, och denna typ av anekdotiska exempel kommer av och till. Men vi har också exempel där det fungerar bättre, och det är när myndigheterna med stöd av lagstiftningen samverkar för att beslagta fordon som är registrerade på bilmålvakter. Tyvärr är det ofta knutet till brottslig verksamhet. Den typen av samverkan mellan myndigheter har visat sig vara mer effektiv.

Hot och våld mot statsanställda

Anf. 92 SULTAN KAYHAN (S):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Shekarabi.

Jag fick i dag ett samtal från en vän som jobbar på Försäkringskassan. Hen var skakad efter ett samtal med en person som hotade med att begå självmord vid ett negativt beslut. Det är mycket svårt att skaka av sig en sådan händelse.

Det som hände min vän i dag blir dessvärre bara vanligare för anställda i staten. Hot och våld mot anställda i statliga myndigheter skapar psykisk belastning och är ett arbetsmiljöproblem.

Eftersom statsanställda utför sådant som riksdag och regering har fattat beslut om är hot och våld mot statsanställda också ett angrepp på demokratin.

Som den främsta arbetsgivaren för statsanställda har regeringen ett stort ansvar och bör dessutom vara ett föredöme för andra arbetsgivare.

Mot bakgrund av detta undrar jag om ministern kommer att bedriva ett systematiskt och förebyggande arbetsmiljöarbete för att hot, våld och trakasserier av statsanställda ska upphöra.

Anf. 93 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Jag tackar Sultan Kayhan för frågan. Detta är en mycket central fråga. Förutom de rättsliga åtgärder som vidtas av mina vänner på Justitiedepartementet jobbar vi inom ramen för den statliga arbetsgivarpolitiken för att förhindra hot och våld mot statstjänstemän. Vi har alldeles nyligen haft en dialog med parterna. Arbetsgivarverket och de fackliga organisationerna är engagerade i frågan. Detta är en central fråga för att vi också ska kunna säkerställa att den statliga sektorn fortsätter att vara en attraktiv arbetsgivare. Våldigt många studenter söker sig till den statliga sektorn för att de vill jobba i staten och för att det här finns fantastiska arbetsuppgifter och karriärmöjligheter. Men då måste vi också se till att vi har en god arbetsmiljö. En grundförutsättning för detta är att vi bedriver ett systematiskt arbete mot hot och våld mot statstjänstemän. Denna process är inledd.

Anf. 94 SULTAN KAYHAN (S):

Fru talman! Jag tackar ministern för svaret och det stora engagemanget i frågan. Men hoten och våldet mot statsanställda ökar fortfarande. Finns det någonting ytterligare som ministern ser att ni kommer att kunna göra framöver?

Anf. 95 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Det som vi behöver göra är att ge stöd till myndighetscheferna, så att de jobbar systematiskt med detta inom respektive myndighet.

När man talar om hot och våld mot statstjänstemän tänker många på polisen. Men precis som Sultan Kayhan beskriver finns denna typ av situationer i många olika statliga verksamheter. Det krävs därför att vi bedriver ett systematiskt arbete brett i staten. Det förs nu processer i hela den statliga sektorn.

Privatisering av vårdcentraler

Anf. 96 ERIK ANDERSSON (M):

Fru talman! Jag har en fråga till statsrådet Ardalan Shekarabi.

Fru talman! Under en valrörelse för en tid sedan var jag på ett torgmöte. Då kom en medborgare fram och sa: Vad ni än gör så privatisera inte vårdcentralen!

Det som denna medborgare inte visste var att den redan var fri, eller privat. Han tyckte att kvaliteten var så bra.

Det är väl det som är själva kärnpunkten? Det är väl kvalitet och output som vi ska titta på, inte vem som äger en vårdcentral?

Dessa fria vårdcentraler har gjort att många har fått fler arbetsgivare att välja mellan, sjuktalen är mycket lägre i de fria alternativen och det finns mycket man kan lära sig av detta även i den offentliga vården.

Min fråga till statsrådet Ardalan Shekarabi är om han vill tillbaka till 1980-talet då stat och kommun skötte allt.

Anf. 97 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Jag tackar Erik Andersson för frågan. Men jag måste upplysa honom om att vi har haft privata läkare i det offentliga sjukvårdssystemet i Sverige sedan länge. Det är inget nytt.

Det som är nytt är att vi använder oss av nya valfrihetssystem – lagen om valfrihetssystem som infördes av den förra regeringen. Här finns det en hel del problem som vi har diskuterat under dagen. Vinstjakten i välfärden får negativa följder. Det innebär inte att de privata alternativen generellt sett är sämre. Men det finns incitament som hotar en välfärd som utgår från brukarnas behov. Här krävs det en lagstiftning som säkerställer mångfald och valfrihet för brukarna men också hög kvalitet. Då kan vi inte bara blunda för de problem som finns. Det är klart att ersättningsmodeller skapar olika typer av incitament.

Bara under de senaste veckornas rapportering har vi sett att det finns aktörer som är i den svenska sjukvården och välfärden av fel anledning. Dessa aktörer ska inte finnas där.

Anf. 98 ERIK ANDERSSON (M):

Fru talman! Om Ilmar Reepalus utredning skulle bli verklighet skulle vi hamna där vi var på 1980-talet, eftersom det då i princip inte skulle finnas några privata bolag över huvud taget som bedriver någon välfärd i detta land.

Det är klart att vi har haft privata läkare tidigare. Men nu är det också många kvinnor som startar dessa bolag. Vi har breddat detta, så att ett större antal människor kan driva dessa bolag.

Jag tycker att regeringen är helt fel ute och bara skapar kaos för verksamheten när man talar om driftsförbud.

Anf. 99 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Det gläder mig att Erik Andersson har ett engagemang för kvinnligt företagande, även om vi inte ska begränsa det kvinnliga företagandet till bara vissa sektorer.

Det är mycket viktigt att vi har tydliga regelverk om vad som gäller i välfärden, regelverk som stöds av svenska folket. 80 procent av svenskarna vill se ett stopp för vinster i välfärden. Varför vill de det? Jo, därför att de inte är nöjda med dagens situation för att det finns brister. Dessa brister skapar problem för brukarna, och de skapar problem för de seriösa företagare som sliter i välfärden.

Därför behöver vi tydliga regler, och jag hoppas att Moderaterna också tar sitt ansvar.

(Applåder)

Ostlänken och höghastighetsbanorna

Anf. 100 JOHAN ANDERSSON (S):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Anna Johansson.

För knappt två veckor sedan fattade regeringen beslut om direktiv för åtgärdsplaneringen när det gäller den nya kommande nationella infrastrukturplanen.

Jag som östgöte – jag kommer från Motala – är naturligtvis mycket glad över att Ostlänken finns omnämnd som ett av de objekt som ska påbörjas under kommande planeringsperiod.

Min fråga till statsrådet är: När kan vi förvänta oss en byggstart när det gäller Ostlänken och höghastighetsbanorna i Sverige?

Anf. 101 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag tackar Johan Andersson för frågan. Vi har tidigare uttryckt att vi vill att den byggstart som är planerad till 2017 ligger fast. Sedan finns det en del svårigheter som handlar om fördyringar och så vidare i fråga om detta. Men vår ambition är att bygget av denna oerhört viktiga järnvägssträcka ska starta 2017. Den är viktig bland annat utifrån aspekten att det är första etappen på ett tänkt nytt höghastighetsbanesystem i Sverige som kommer att innebära betydligt bättre förutsättningar för att öka järnvägens attraktivitet. Men denna sträcka har också en mycket viktig funktion i sig själv för att öka pendlingsmöjligheterna och införliva stora delar av Östergötland i Mälardalsregionens arbetsmarknad, vilket också ger möjligheter till ett ökat bostadsbyggande, bättre pendlingsmöjligheter, ökad tillväxt och fler jobb. Vi anser därför att det är mycket angeläget att byggstarten sker så fort som möjligt.

Anf. 102 JOHAN ANDERSSON (S):

Fru talman! Jag har en följdfråga kopplad till sysselsättningen. I beräkningar från bland annat Region Östergötland, Byggnads och andra aktörer visar det sig handla om ungefär 19 000 arbetstillfällen som kommer att skapas i samband med byggnationen av Ostlänken – 13 000 i direkt byggnation och resterande kopplade till detta. Vi står inför ett ganska stort behov av ny arbetskraft i den delen, och jag skulle gärna vilja höra ministrernas syn på frågan.

Anf. 103 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Fru talman! Ny infrastruktur innebär ju bättre möjligheter för tillväxt och jobb indirekt, genom att man får bättre pendlingsmöjligheter och större arbetsmarknadsregioner, men det innebär självklart också många jobb när infrastrukturen byggs och underhålls. Vi ser nu att Trafikverket står inför enorma rekryteringsbehov de närmaste åren, och här – som på så många andra områden – finns det en stor brist på kompetens. Därför är regeringens utbildningsinsatser oerhört viktiga för att vi ska klara behoven framöver.

Anf. 104 TREDJE VICE TALMANNEN:

Med detta är dagens frågestund avslutad. Jag vill tacka deltagande ledamöter och statsråd.

§ 10 (forts. från § 8) **Beskattning av företag, kapital och fastighet**
(forts. SkU23)

*Beskattning av företag,
kapital och fastighet*

Anf. 105 LARRY SÖDER (KD):

Fru talman! Ibland kommer pauser väldigt lägligt, och jag kan tänka mig att pausen i vår debatt gjorde det. Den hamnade efter Vänsterpartiets inlägg i debatten. Som oppositionspolitiker kan man ju efter en sådan här debatt fundera på om Vänsterpartiet faktiskt ingår i regeringsunderlaget.

Det jag skulle vilja fråga är om det finns någon gräns för hur mycket man kan beskatta företag, kapital och fastigheter. Frågan är relevant när vi i dag har en regering som faktiskt har accepterat Vänsterpartiets samhällsbild. Samhällsbilden Vänsterpartiet ger är att allt går att beskatta – och det rejält. Det finns ingen hejd på beskattningen, och bäst skickade att bestämma hur dina pengar ska användas är riksdag och regering.

Vi kristdemokrater anser att det finns en gräns för hur mycket man kan beskatta innan det får oönskade effekter. Oönskade effekter kan vara att det faktiskt blir mindre skatteintäkter eller att vi medborgare anser att skattenivån inte gör det mödan värt att tjäna pengar, så att drivkraften försvinner. Vi som kristdemokrater vill att medborgare ska driva företag. De ska satsa tid, kraft och pengar på att skapa företag utifrån sina idéer.

Man kan fråga sig om inte skatterna ska vara rimliga och ge möjlighet till en välfärd av god kvalitet. Jo, givetvis ska vi ha en välfärd som är gemensamt finansierad. Men en ökad beskattning av företag eller kapital innebär att människor kanske inte gör den sista investeringen. De kanske inte skapar det företag de tror skulle kunna klara att växa, anställa personal och betala den skatt vi faktiskt behöver. Hög beskattning innebär enligt mitt

sätt att se på detta även att det kan bli minskade skatteintäkter. Även om staten teoretiskt tror sig hämta hem mer skattemedel visar det sig på sista raden finnas en gräns.

Det som visar detta tydligast är väl egentligen det SAS sa. SAS visade tydligt att det finns en gräns för hur mycket man kan ta ut i skatt på arbete när bolaget meddelade att det skulle flytta en del av sin verksamhet utomlands. Det är ett statligt bolag, och det flyttar sin verksamhet utomlands.

Man kan fråga sig om det finns ett marknadsincitament där företagsetableringar och etablering av arbete ligger på en agenda. Jag menar att det gör det. Då måste vi inse det, och vi måste skapa regler som förutsätter det. Vår uppfattning är att vi borde ge en medalj till alla småföretagare som varje dag driver och utvecklar företag i Sverige. Vi som riksdag borde göra allt för att underlätta för dem.

Samtidigt har kommunerna en avgörande roll i hur näringslivet utvecklar sig. Det är av största vikt att kommunerna ger god och snabb service till enskilda företag. En företagare som ser möjligheten att utveckla sitt företag just nu vill ta chansen just då, och det betyder att till exempel långa handläggningstider kan grusa möjligheten. Handläggningstiderna måste särskilt beaktas i kommunerna. Hur företag bemöts i kommunerna är väldigt olika, och ibland är det avgörande för om företag faktiskt utvecklas och blir större.

Vi måste alla inse att ett samhälle måste bestå av civilsamhället, kommunal verksamhet och näringsliv. Vi som politiker tror ibland att vi bara ska påverka en av dessa tre delar, men vi har ett ansvar för alla tre – och särskilt för näringslivet. Visst, säger vi politiker på riksdagsnivå, detta med näringslivet är en sak att hantera på kommunal nivå. Men så är det inte. Vi har att se till att regelbördan minskar och förbättra skattesituationen för företagen.

Vi borde kanske kvalitetssäkra många beslut. Det gör vi ju när det gäller barnkonventionen, miljö eller jämställdhet, och vi kanske även borde göra det när det gäller småföretagen. Småföretagen är den sista utposten som vi förväntar oss ska kunna hantera allt dumt vi faktiskt beslutar här.

Jag menar att vi har kommit långt med att kvalitetssäkra våra beslut gentemot företagen genom mindre regelkrångel, ett skattesystem som är begripligt i alla delar och ett regelsystem som inte utgår från att alla fuskar utan där man i vissa avseenden litar på den enskilda företagaren, och detta tillsammans med skatteregler som harmoniserar med övriga Europa och gör att våra företag inte har en konkurrensnackdel mot andra företag i Europa.

Den 1 januari 2008 var en glädjens dag. Då avskaffade regeringen på kristdemokratiskt initiativ den statliga fastighetsskatten. Fastighetsskatten var oförutsägbar och beskattade värden som inte motsvarades av några löpande inkomster. Detta bidrog till att många människor upplevde en växande oro för möjligheten att bo kvar i sina hus. Med ett bostadsområdes växande popularitet bidrog fastighetsskatten till en socioekonomisk segregation, och de som inte längre hade råd att betala skatten tvingades flytta. Skatten slog blint och var ett exempel på en skatt som saknar förankring i folkdjupet.

Trots att fastighetsskatten har bytts mot en kommunal fastighetsavgift finns taxeringsvärdessystemet kvar och skapar krångel för den enskilda

småhusägaren. Därmed finns också en struktur kvar som skulle kunna användas för att återinföra det gamla fastighetsskattesystemet. I dag finns inte mycket anledning att behålla taxeringsvärdessystemet, varför vi som kristdemokrater föreslår att det ska avskaffas.

En statlig utredning har föreslagit att skogskontot och skogsskadekontot ska avskaffas. I stället föreslås dessa ersättas med en typ av avsättningsfond – en företagsfond. Kristdemokraterna tillbakavisar detta. Utredningens förslag innebär en klar försämring för skogsbruket. Skogskontot och skogsskadekontot behövs eftersom skogsbruket har specifika förutsättningar i och med skogens långsamma tillväxttakt. Därför ska skogskontot och skogsskadekontot finnas kvar i skattelagstiftningen.

Herr talman! Med de orden yrkar jag bifall till Alliansens reservation 7 och Kristdemokraternas reservation 13. Jag står givetvis bakom våra övriga reservationer.

(Applåder)

Anf. 106 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik:

Fru talman! Larry Söder försökte locka mig till denna debatt redan förra veckan. Han misslyckades då, men man kan ju inte sitta still i båten hela tiden.

Om man har tillhört ett parti som har drivit på nyliberalismen kommer det nyliberala tänkandet självklart att sitta djupt i samhällskroppen, och det är precis det som har hänt med SAS. De tänker bara på en sak, och det är att maximera sina profiter. Därmed tar de inte det ansvar för Sverige som ett statligt bolag borde ta. Nu hoppas vi givetvis att vi kan se till att det nyliberala tänkandet försvinner och slås ut i alla fall ur de statliga företagen.

Du frågar hur höga skatterna kan bli, Larry Söder. Det är klart att det finns gränser för hur höga skatterna kan bli, men vi är väldigt långt ifrån den gränsen vad gäller till exempel storbolagen.

För mig är det obegripligt hur Kristdemokraterna kan tycka att låga skatter och skattefiffel som de stora bolagen sysselsätter sig med är okej. Det är ju faktiskt småföretagaren som får betala det. När vi pratar om problemen med bolagsskatten, med skattefifflet och skatterna som måste höjas är det framför allt för att slå mot de allt större och växande företagen som betalar en allt lägre skatt.

Låt mig i stället fråga Larry Söder hur låg han tycker att till exempel bolagsskatten kan vara. Tycker Larry Söder att bolagsskatten bör sänkas? Hur lågt kan den i så fall sänkas? Det tycker jag är en relevant fråga, för ni pratar ofta om skatten ungefär som om den kan sänkas hur mycket som helst.

Anf. 107 LARRY SÖDER (KD) replik:

Fru talman! En debatt om skatter välkomnar jag verkligen! Jag tror att man har svårt att tänka sig att ett statligt bolag skulle kunna flytta ut sin verksamhet så som SAS har gjort. Jag håller med Daniel Sestrajcic om att det är uppseendeväckande. Men jag tycker att det på något sätt visar att vi har kommit till vägs ände när det gäller att höja skatterna på arbete. Man måste se till vad nyttan är med en höjning och vad det får för praktisk effekt.

Jag tror att höjda skatter kommer att ge mindre skatteintäkter. Företag flyttar utomlands. Arbetskraften kommer att finnas någon annanstans än i Sverige. Jag tror att företag kanske inte utvecklar sin verksamhet för att de är rädda för den ökade kostnaden.

Jag tror därför att Vänsterpartiets linje att alla skatter kan höjas är precis fel väg. Jag tror att de kan sänkas.

Jag tror även att företagsbeskattningen kan minska. Hur låg den kan bli kan jag svara på när Vänsterpartiet svarar på hur höga skatterna kan bli. Det är klart att någonstans finns det ett mellanläge som både jag och Daniel Sestrajcic kanske inser att någonstans där kan skatten vara.

Jag tror dock att skatten kan vara mycket lägre än i dag, för jag tror att vi måste se till att det finns fler företag som vågar starta så att vi får fler enklare jobb som gör att våra nya medborgare här i Sverige får en möjlighet att skapa sig sitt första jobb och kunna vara delaktiga, både i de sociala delarna och genom att faktiskt bidra till samhället och inbringa skatteinkomster som gör att vi kan öka välfärden.

Vi står inför ganska stora problem i form av en ökad kostnad för äldreomsorgen och även för andra delar inom den kommunala verksamheten, så vi måste på något sätt se till att betala. Jag tror inte att svaret är att öka skatterna hela tiden, utan vi måste skapa mer arbete så att fler kan vara med och dela.

(Applåder)

Anf. 108 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik:

Fru talman! Nu flummar Larry Söder mellan högt och lågt. Han pratar å ena sidan om skatt på arbete, medan det här å andra sidan är en debatt om kapitalbeskattningen.

Alla undersökningar visar att ojämlikheten ökar på grund av att kapitalbeskattningen har minskat, det vill säga kapitalinkomsterna ökar för de översta skikten. Larry Söder har ingen politik för att minska den ojämlikhet som har uppstått under de senaste 20 åren. Hans parti har suttit i regering åtta av dessa år och drivit på denna utveckling. Larry Söder pratar om att han vill ha ett gott och bra samhälle där alla kommer in och så vidare, men han har ingen politik för det.

När det gäller bolagsskatten är det väl rimligt att höja den till 26–27 procent i alla fall. Den var 28 procent för inte alltför länge sedan. Men Sverige sänkte den till 22 procent och drev därmed på detta race to the bottom.

Nu är det Larry Söders tur. Tala om för mig hur låg bolagsskatten kan bli! Hur stora klyftor kan han acceptera för att få sänka bolagsskatten? Varje procents sänkning av bolagsskatten innebär någonstans mellan 5 och 7 miljarder kronor. Varifrån ska Larry Söder ta de pengarna? De uppstår ju inte ur intet, utan det är pengar som behövs i vår välfärd, och det är pengar som också måste tas in för att minska ojämlikheten och öka omfördelningen i skattesystemet.

OECD säger att vi får minskad tillväxt på grund av de ökade klyftor och den ojämlikhet som har funnits i Sverige. De bedömer att vi under 15 år har fått en minskad tillväxt på 7 procent, vilket är värt ungefär 175 miljarder.

Varför säger Kristdemokraterna nej till tillväxt? Det är min fråga. Och hur låg kan bolagsskatten bli? Gick Larry Söders parti till val på sänkt bolagsskatt?

Prot. 2016/17:93
6 april

*Beskattningsav företag,
kapital och fastighet*

Anf. 109 LARRY SÖDER (KD) replik:

Fru talman! Det är intressant att man alltid förutsätter att alla som tjänar pengar på kapital på något sätt vill sko sig utan att investera pengarna i nya företag. Jag tror att om man skapar ett företag, driver upp det och får en inkomst av kapital från det så känner man nyttan och glädjen av att ha skapat arbete där så att man kanske skapar ett nytt företag där det också kan skapas mer arbete.

Av alla dem som faktiskt brinner för en idé och för att skapa ett företag tror jag inte att så många först och främst tänker att de ska tjäna så väldigt mycket pengar, utan man ser det som en benefit i den andra änden. Därför tror jag inte att man ska höja bolagsskatten så mycket, för jag tror att det är en uppsida som är nyttig.

Det är klart att vi har klyftor i Sverige, bland annat för att människor som kommer till Sverige nu är utanför samhället på det sättet att de inte har något arbete. Den största skillnaden är ju faktiskt mellan dem som har ett arbete och dem som inte har ett arbete.

Jag vill skapa mindre klyftor i samhället genom att skapa fler arbeten, och vi kan inte skapa fler arbeten utan att det skapas fler företag. Då kan man inte höja skatterna på det sättet som Vänsterpartiet föreslår.

Man kan heller inte skapa ett skattesystem som utgår från att alla människor vill fifflla med pengar. Jag tror att de allra flesta faktiskt är ganska rekorderliga, det vill säga de vill göra rätt, men ibland skapar vi system som gör att de faktiskt inte kan göra rätt. Vi måste se till att den som vill göra rätt ska kunna göra det på ett enkelt och tydligt sätt. Vi ska sätta dit dem som vill skattefifflla, men det måste vi hitta andra system för än att höja skatterna till oändligheten.

Jag tror att Vänsterpartiets väg är alldeles fel, och jag tror att regeringen gör fel när den sätter sig i Vänsterpartiets knä, för det är det man har gjort. (Applåder)

Anf. 110 JAMAL EL-HAJ (S):

Fru talman! Jag vill först yrka bifall till skatteutskottets förslag i betänkande SkU23 *Beskattningsav företag, kapital och fastighet*.

Fru talman! Det går bra för Sverige, så bra att borgerligheten har problem med sin agitation. Prognosen för tillväxten är över 2 procent 2017, vilket är en högre tillväxt än i jämförbara länder i Europa och högre än vad som förväntas i Finland, Danmark och Norge. Tillväxten är bred och drivs av ökade privata investeringar, främst i bostadsbyggande och konsumtion, både privat och offentlig.

Efter åtta år av borgerligt stillestånd i bostadsbyggandet byggs det som aldrig förr. Preliminärt påbörjades nybyggnation av 63 100 lägenheter 2016, en ökning med 34 procent jämfört med 2015, som i sig också uppvisade en ökning jämfört med under de borgerliga åren.

Arbetslösheten minskar. Sedan vi tillträdde har ungefär 150 000 fler människor ett jobb att gå till. Vi har den högsta sysselsättningsgraden inom EU och den högsta i Sverige sedan 1992. Arbetslösheten är under 7 procent efter att ha legat still på runt 8 procent sedan finanskrisen.

Vi hade stora överskott i de offentliga finanserna även 2016, vilket innebär att regeringen hittills har haft två år av överskott av två möjliga. Det handlar om 11 miljarder 2015 och 40 miljarder 2016. Statsskuldens andel av bnp sjunker.

Allt detta ser vi, fru talman, trots att regeringen har genomfört modesta skatteköjningar. Folk strömmar till jobben utan rädsla för marginalskatter. Att det blir fler jobb visar också att företagen mår bra. Vissa utmålar faktiskt Sverige som ett skatteparadis med låga bolagsskatter och generösa avskrivningsmöjligheter. Även bostadsbeskattningen är låg, och med låga räntor bor de som äger sin bostad billigare än de som har hyresrätt.

Den så kallade skattekvoten, skatternas andel av bnp, är fortfarande med svenska mått mätt låg och kommer 2017 inte att nå upp till nivån för 2010.

Fru talman! Det är viktigt att ha denna bakgrund när vi ser på betänkandet kring företag, fastigheter och kapital. Det är av motioner och reservationer lätt att få bilden av en plågad och överbeskattad sektor när det i själva verket är nästan tvärtom.

Skattepolitiken ska utöver att säkra goda och stabila skatteintäkter även skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt, hög sysselsättning och ett rättvist fördelat välstånd samt bidra till ett miljömässigt och socialt hållbart samhälle.

Det är företagen och de anställda som tillsammans skapar välståndet. Detta samarbete är grunden till den svenska modellen. Miljö och goda arbetsvillkor står inte i motsättning till tillväxt, snarare tvärtom. De klimat- och miljömässiga utmaningarna skapar nya företag och nya arbetstillfällen. Goda arbetsvillkor accelererar löntagarnas insatser i arbetet och möjliggör ett tillvaratagande av all den kunskap och den yrkesskicklighet som de besitter. Det finns inget att vinna på låga löner och avsaknad av kollektivavtal.

Skattepolitiken bör utformas enligt ett antal vägledande principer som handlar om ett legitimt och rättvist skattesystem, generella och tydliga regler, beskattning i nära anslutning till inkomsttillfället samt hållbara regler i förhållande till EU. Regeringen anser att skatteutgifter, det vill säga stöd till hushåll och företag på budgetens inkomstsida till följd av särregler, till exempel nedsatt skatt på vissa varor och tjänster, regelbundet bör omprövas.

Fru talman! Två viktiga utredningar för företag och företagare bereds i Regeringskansliet, och kring dessa har det även förts samtal med borgerligheten. Skatteförenklingsutredningen överlämnade den 8 oktober 2014 till regeringen sitt förslag till förenklade skatteregler för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag. Den kanske än viktigare Företagsskattekommittén överlämnade den 12 juni 2014 sitt slutbetänkande *Neutral bolagsskatt – för ökad effektivitet och stabilitet*.

Vissa skatteregler, inte minst för företagen, bör vara stabila över längre tid än en valperiod och robusta nog att inte ändras av ett regeringsskifte. Därför vore det bra med en bredare enighet kring det som ska komma ut från dessa två utredningsresultat.

Fåmansföretagsbeskattningen, de så kallade 3:12-reglerna, måste kommenteras. Reglerna är en komplicerad materia, och regelverket ändrades mer än en gång under den tidigare regeringen utan att någon egentligen

blev riktigt nöjd. Spänningarna mellan den högre beskattningen av arbetsinkomst och den lägre beskattningen av kapitalinkomst har ökat väsentligt sedan 1990–1991 års skattereform. 3:12-reglernas syfte var en gång att mota inkomstomvandlingen, vilket regelverket uppenbarligen allt sämre har lyckats med.

Åtminstone 2014 års borgerliga förändringar hade avsikten att bromsa omvandlingen, vilket var något som också ett enhälligt skatteutskott uppmanat regeringen till. Resultatet var magert, har jag förstått.

Den nuvarande regeringen kom med en ny utredning vars förslag också har förkastats av många. Regeringen har nu remitterat ett nedskalat förslag som förhoppningsvis ändå ska minska inkomstomvandling samtidigt som fler företagare finner det legitimt. Viktigt är också att ägarskiften mellan närstående underlättas så att vi kan behålla fler av våra svenska familjeföretag.

Slutligen ska jag säga några ord om BEPS, vars olika delförslag och hantering i EU-sammanhang har hållit oss i skatteutskottet och än mer de i skatteutskottet som också sitter i EU-nämnden flitigt sysselsatta.

Jag tror att det är bra att få till en global ordning som försvårar skatteundandragande och som släcker ned skatteparadisen. Det är rent ut sagt bedrövligt att finansväsendet, bankerna – även svenska banker – är lite av motorerna och möjliggörarna i skatteflykten.

Vi ska komma ihåg vilka som mår bäst av skatteparadis, sekretess och skatteflykt. Det är faktiskt inte bara direktörer som gömmer några slantar i Schweiz. Nej, den globala skatteflykten är livsluften för terrorismen och de stora och tyvärr nog växande brottsorganisationerna. Hederliga företag och företagare ska inte drabbas av illojal bankkonkurrens, hot och utpressning från bovar och banditer. Det tror jag att vi alla över partigränserna är överens om. Därför är OECD:s arbete mot skatteflykten och skatteparadisen så bra.

Mycket mer finns säkert att säga om olika motioner och frågor i betänkandet, men jag stannar här.

(Applåder)

Anf. 111 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik:

Fru talman! Det var spännande att höra dig tala, Jamal, för en stor del av ditt tal handlade om hur bra det går för Sverige. Det gör det ju verkligen ekonomiskt sett, men problemet är att det inte kommer alla till del. Du som kommer från Malmö, precis som jag, vet ju hur tufft det är i en stad som Malmö. Staden upplever just nu stora nedskärningar och neddragningar i verksamheter, och det saknas stora resurser. En av anledningarna är att det skjuts in för lite statliga pengar till kommuner. Anledningen till det är att det finns för lite pengar på grund av det riggade skattesystemet som gynnar dem som har det allra bäst.

Du talade lite grann om att du tycker att det är orättvist hur bostadsmarknaden ser ut. Därför undrar jag: Hur kan du och ditt parti acceptera de ränteavdrag som till allra största delen går till höginkomsttagarna, och varför kan ni inte gå med på det förslag som Vänsterpartiet har som innebär att vi ska se över ränteavdragen i syfte att fasa ut dem?

Min andra fråga rör bolagsskatten. Den är en skatt som Socialdemokraterna har varit med och sänkt tidigare, 2012. Nu vill man enligt *Ekot* sänka bolagsskatten igen. Varför vill en socialdemokratisk regering, och

varför vill du, att bolagsskatten ska sänkas när vi vet att den snarare behöver höjas och när vi vet att både OECD och IMF rekommenderar alla att stå emot påtryckningar om att sänka bolagsskatten? Tycker du att en sänkt bolagsskatt leder till ett rättvisare skattesystem?

Anf. 112 JAMAL EL-HAJ (S) replik:

Fru talman! ”En rad åtgärder för att minska riskerna i det finansiella systemet och med hushållens skuldsättning har vidtagits de senaste åren, bl.a. skärpta kapitalkrav och höjda riskvikter för bolån samt belåningsbegränsningar i form av bolånetak. Riksdagen antog den 23 mars 2016 regeringens förslag till krav på amortering i samband med nya bolån vilka tillämpas fr.o.m. den 1 juni 2016.”

Det är viktigt att man ska kunna ha sådana krav.

”Regeringen anför att man tillsammans med ansvariga myndigheter noga följer utvecklingen av hushållens skuldsättning och bostadspriserna för att se om ytterligare åtgärder är nödvändiga.

I Regeringskansliet bereds för närvarande frågan om Finansinspektionen bör få ett bredare mandat att införa åtgärder för att bl.a. minska riskerna med hushållens skuldsättning. Även riksdagens finansutskott har pekat på behovet av ett sammanhållet och tydligt ramverk för den svenska makrotillsynen och framhållit vikten av att regeringen i en snar framtid återkommer med förslag om detta.

Regeringen har uttryckt att det är viktigt att upprätthålla stabila och förutsebara regler för så betydelsefulla beslut som köp av bostäder. Behovet av åtgärder på området måste ses långsiktigt och hanteras varsamt. Detta gäller särskilt t.ex. förändringar av ränteavdraget. Utskottet delar regeringens bedömning.

Mot bakgrund av detta är utskottet inte berett att nu rikta ett tillkännagivande till regeringen om en översyn av ränteavdragen, och motionerna avstyrks.”

Anf. 113 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik:

Fru talman! Jag läste också hela den texten i betänkandet inför den här debatten, Jamal El-Haj. Det var synd att du inte svarade på varför du, utöver det som står i betänkandet, menar att det är socialdemokratisk politik att inte röra ränteavdragen. En absolut majoritet går nämligen till höginkomsttagarna. Varför är det bra fördelningspolitik?

Vi kan släppa det, för betydligt viktigare är väl bolagsskatten. Tycker du att det är rimligt? Kommer du, som riksdagsledamot, att prata om skattepolitik på torgen i Malmö och säga: Vi socialdemokrater är stolta över att vi ännu en gång har sänkt bolagsskatten, över att vi ännu en gång har sett till att de stora företagen får ännu mer pengar att röra sig med samtidigt som vi gör nedskärningar på våra skolor och förskolor? Du och jag kommer båda från Malmö. Vi vet hur situationen är där. De här pengarna behövs någon annanstans.

Jag repeterar: IMF, Världsbanken och alla stora internationella organisationer säger att vi ska stå emot trycket att sänka bolagsskatten. Det leder till ökad ojämlikhet. Det leder till stora klyftor i samhället.

Det kan väl inte vara rimlig socialdemokratisk politik att samtidigt stå och prata om att vi ska ha ett rättvist skattesystem. Menar du allvar? Kommer det här att vara ert vallöfte i nästa val? Kommer ni att stå och slå er

för bröstet för att ni sänkte bolagsskatten? Tycker du att det är rättvis och rimlig politik?

Prot. 2016/17:93
6 april

*Beskattningsavdelningen,
kapital och fastighet*

Anf. 114 JAMAL EL-HAJ (S) replik:

Fru talman! Jag ville läsa utskottets ställningstagande när det gäller ränteavdragen eftersom många inte har läst det, även om du har gjort det, Daniel Sestrajcic. Det var därför viktigt för mig att läsa det för åhörarna och hela svenska folket som lyssnar på oss i dag.

Du menar att ränteavdragen gynnar dem som är höginkomsttagare. Du har fel. Jag känner många barnfamiljer och arbetare som har egna villor och som faktiskt gynnas av ränteavdragen. De har vädjat: Rör inte den biten!

Jag är orolig över att vi själva kan bidra till att fastighetsbubblan spricker. Jag känner alldeles för många som är berörda av det här. Det skulle bli problematiskt för många av dem som inte är höginkomsttagare.

Socialdemokraterna ser till helheten, till att hela samhället fungerar. Vi ser till dem som har arbete, dem som bor i villa och dem som har en hyresrätt. Vi ser även till att det ska gå bra för hela Sverige, även företagen.

När det gäller bolagsskatten vill vi inte bidra till att företagen inte klarar av att investera och därmed inte kan bidra till att fler arbeten går till vanliga människor. Socialdemokraterna har därför under många år bidragit till att det har gått bra för många företag, till exempel Ikea och hela Wallenbergsfären. Det har inneburit att välfärden har blivit allt bättre genom åren.

Anf. 115 JÖRGEN WARBORN (M) replik:

Fru talman! Det var bitvis riktigt underhållande att lyssna till debatten mellan Vänsterpartiet och Socialdemokraterna. Vänsterpartiet som är budget- och regeringsunderlag argumenterar stenhårt mot Socialdemokraterna. Det skulle vara spännande att lyssna på deras budgetförhandlingar lite oftare.

Jag har två frågor till Jamal El-Haj. Den första gäller 3:12. Jag vill höra hur Socialdemokraterna resonerar. I förra veckan debatterade vi bland annat momsfrågor. Regeringen har valt att sänka momsen för naturguider. Jag antar att man vill skapa jobb i den sektorn och använder skatterna för att stimulera efterfrågan.

Men när det gäller 3:12 och småföretag väljer man att höja skatten brett, för alla småföretag. Alla fåmansbolag får höjd skatt som ett resultat av detta. Hur går logiken ihop? Varför väljer man den jättelilla skattelättnaden för just naturguider medan man slår hårt mot i princip alla småföretagare i hela Sverige? Hur fungerar det?

Min andra fråga gäller Konkurrenskraftsutredningen. Moderaterna menar att den också måste ta hänsyn till skatterna. Varför väljer Socialdemokraterna att inte plocka in skatter i en Konkurrenskraftsutredning, när vi vet att skatter påverkar konkurrenskraften väldigt mycket?

Anf. 116 JAMAL EL-HAJ (S) replik:

Fru talman! Jag vill tacka för repliken.

När det gäller 3:12 var jag väldigt tydlig i talarstolen. Jag lade hela två minuter på att förklara för dig och åhörarna vad vi menar med det, Jörgen Warborn. Det är trots allt problematiskt.

I er reservation talar ni om att regelverket för fåmansföretag behöver ses över. Jag håller med om att man i en översyn måste se till jobb, tillväxt och entreprenörer, som ni har skrivit i era reservationer. Samtidigt kan vi inte ha ett regelverk som lockar till och möjliggör inkomstförvandling i större skala.

Om det droppar lite från en damm gör det inte så mycket. Men om hålen blir allt större riskerar dammen att brista. Det är ungefär på det sättet vi resonerar när det gäller 3:12. Om allt fler börjar betrakta 3:12-reglerna som ett sätt att få lägre skatt och startar företag främst av den anledningen blir det inte bra. Legitimiteten i skattesystemet försvagas.

Det hela handlar om en avvägning. Reglerna bör vara så pass generösa att de uppmanar till företagande och produktion. Därmed får fler anställning i småföretag. Samtidigt behövs en stramhet så att företagen inte blir papperskonstruktioner med syfte att få ned skatten. Det gör så att skattesystemet inte blir legitimt. Vår rädsla bygger på att det kan användas med det syftet.

Anf. 117 JÖRGEN WARBORN (M) replik:

Fru talman! Av argumentet verkar det vara klart att Socialdemokraterna och regeringen vill begränsa företagandet. Jag tror inte att det är på det sättet egentligen. Men det kan bli effekten av den politik ni driver, Jamal El-Haj. Man försöker komma åt ett litet problem, men man slår mot alla småföretagare.

Det är märkligt att detta kommer nu, när vi vet att bortåt 980 000 människor är i utanförskap. Jag håller med om den bild som Jamal El-Hajs tecknade i sitt anförande; det går bra för Sverige på många sätt. Men det gäller inte för hela Sverige, inte för de bortåt 980 000 människorna som är i utanförskap. Om de ska komma in i jobb behövs småföretagen. Vi vet att fyra av fem jobb skapas i just småföretag. Det är därför märkligt att regeringen väljer att beskatta just småföretagande ännu hårdare. Jag tror att det är en mycket olycklig politik som kommer att slå helt fel när det gäller jobben.

Det nämndes också att spänningen mellan skatten på inkomsten av tjänst och skatten på inkomst av kapital är ett problem. Därför vill man ändra detta genom 3:12-reglerna. Men den spänningen har regeringen själv valt att öka på genom att förändra skiktgränsen.

Slutligen fick jag inget svar när det gäller Konkurrenskraftsutredningen och hur man resonerar om skatter där. Det här gäller egentligen inte bara Konkurrenskraftsutredningen. Det gäller även Entreprenörskapsutredningen. Inte heller där tittar utredaren på skatter. Men även när det gäller entreprenörskap konstaterar vi att skatter är viktigt för konkurrenskraft.

Varför vill Socialdemokraterna absolut inte prata om skatter när det gäller att skapa svensk konkurrenskraft? Det är ju ett av verktygen i verktygslådan för att få Sverige att fungera bättre, för att få fler företag att växa och för att fler jobb ska skapas.

Anf. 118 JAMAL EL-HAJ (S) replik:

Fru talman! Jag tackar för att du håller med. Men jag vill ändå bekräfta att under sin långa historia har Socialdemokraterna sett till att det går bra för svenska företag. Det går så bra att de anställer i dag. Det är faktiskt

150 000 fler människor som har ett jobb att gå till – detta sedan vi tillträdde för två år sedan.

Den bild som ni vill ge av att det går så illa och att vi har en alldeles för hög beskattning är felaktig. Den stämmer inte. Man behöver bara se sig omkring för att se hur bra det går för det här landet.

Historiskt har Sverige haft en hög skattenivå. Är vi då ett av Europas eller världens fattigaste länder? Nej. Har vi sådana klyftor och sådant överflöd som man kan se i till exempel USA? Nej. Sverige är ett rikt land. När saker och ting behöver åtgärdas, åtgärdar Socialdemokraterna det, självklart i regering med Miljöpartiet.

Jag blir gång på gång förvånad när man från det borgerliga hållet väljer att agitera som man gör. Man säger att det inte går så bra och att det är så illa samtidigt som siffrorna ser mycket bättre ut än vad ni påstår.

Jag hade kunnat kommentera hur mycket som helst. Det är bara att titta på siffrorna. Titta på hur mycket som vi har byggt under de senaste åren! Ni lyckades inte med det under åtta år. Titta på antalet människor som går till ett arbete! Titta på antalet arbetslösa som minskar!

Den bild som ni vill ge stämmer inte.

Anf. 119 LARRY SÖDER (KD) replik:

Fru talman! Det är många frågor som kommer upp i mitt huvud med tanke på den frågeställning som Moderaterna hade.

Jag förstår Socialdemokraternas politik. Man ska företräda en regering som ska hålla ihop i argumentationen, och man har två partier att ta hänsyn till. Jag förstår av ditt tal att det sker en avvägning. Men jag skulle ändå vilja att du som socialdemokrat reflekterade över två frågor.

Den första frågan gäller 3:12-reglerna. Även Moderaterna var inne på dem i sitt anförande. Då sa du att ni hade en bild av 3:12-reglerna som en damm som det droppade ifrån, och ni försöker att rätta till detta. Jag vill nog påstå att ni inte bara släpper ut vattnet ur dammen, utan ni murar igen den också.

Ni skulle nog göra det som ni säger, det vill säga laga det lilla hål som finns, om ni tycker att det finns en problematik här. Men det ni gör med det förslag som ni nu har är att ni ökar skattebördan för småföretagare med 3 miljarder. Det är faktiskt småföretagare som i stora delar får betala ert kalas. Den dammen blir dyr för småföretagarna.

Jag skulle vilja att du reflekterade lite grann kring om du tycker att skattetrycket på småföretagarna är alldeles för lågt i det här landet, eftersom ni genomför detta.

I ditt anförande talade du mest om företagare som att de är skattefus-kare och att man försöker att gömma pengar i utlandet. Jag uppfattar inte det som socialdemokratisk politik. Jag tror att ni har en positiv bild av småföretagare och företagare i allmänhet.

Jag skulle vilja att du under en minut säger någonting positivt om var-för Sverige behöver företagare. Det tycker jag att jag kan bjuda på.

Anf. 120 JAMAL EL-HAJ (S) replik:

Fru talman! Utredningens förslag om nya 3:12-regler har fått omfattande kritik, och det förstår vi från Socialdemokraterna.

Prot. 2016/17:93

6 april

*Beskattningsav företag,
kapital och fastighet*

Det har dykt upp många så kallade mallartiklar i länsstidningarna utformade av Svenskt Näringsliv. Många av undertecknarna vet nog inte riktigt vad de skriver på. Dessutom är inte ett utredningsförslag detsamma som ett regeringsförslag.

Den 22 mars 2017 presenterade regeringen sitt utkast till lagrådsremiss. Ändringarna av 3:12-reglerna i utredningsförslaget skulle ha slagit hårt mot de minsta företagen. Ett antal ändringar har gjorts för att säkerställa goda förutsättningar för dem. Schablonbeloppet, förenklingsregeln, som de flesta delägare använder sig av sänks inte och löneuttagskraven höjs inte. Beräkningen av löneunderlaget har förändrats så att det blir mer fördelaktigt för de mindre företagen. Kapitalandelskravet ersätts med en bättre regel.

Jag hoppas att ni förstår vad det innebär med olika utredningar och med den nivå som vi betraktar dem.

Sedan menar du att jag har varit emot att företag gör vinster. Då missuppfattade du mig. Jag har hela tiden pratat om skatteparadis och hur pengarna flyttas på ett sätt som inte gynnar seriösa svenska företagare.

Anf. 121 LARRY SÖDER (KD) replik:

Fru talman! Man måste ändå konstatera att det var regeringen som meddelade förslaget om ändringen av 3:12-reglerna. Jag måste då ändå säga att regeringen står bakom det.

I det förslaget ingår det fortfarande en skattehöjning för småföretagare som innebär att inkomsterna till staten ökar med 3 miljarder. Då är fortfarande min fråga till regeringsalternativet, det vill säga Socialdemokraterna: Tycker ni att småföretagare är för lågt beskattade i Sverige, eftersom ni vill höja skatten för dem?

Min uppfattning är att man borde ha gjort tvärtom, det vill säga sett till att småföretagare kan leva, frodas och kanske utvecklas i Sverige. Då kanske det startas lite fler småföretag.

Det finns utredningar som visar att det finns många äldre småföretagare, men det finns ganska få yngre småföretagare. Det hade varit klädsvart om regeringen hade haft ett förslag som innebär att också yngre vågar starta, driva och utveckla småföretag. Det skulle ni kunna hålla på med i stället för att höja skatterna för småföretagare.

Du ger en bild av att alla företagare försöker att hitta något skatteparadis för att undandra sig skatt. Jag menar att det finns många småföretagare som är goda, rejäla och försöker att följa alla de lagar och regler som finns. Jag är fullständigt övertygad om att Socialdemokraterna håller med mig. Det var därför som jag ville att du under en minut skulle tala positivt om företagare i motsats till den bild som Vänsterpartiet, som stöder regeringen, gav här.

Jag ger dig en ytterligare chans. Jag ger dig en minut till för att tala positivt om företagare och småföretagare. Varför behöver Sverige småföretagare från Socialdemokraternas perspektiv?

Anf. 122 JAMAL EL-HAJ (S) replik:

Fru talman! Jag ska upprepa vad jag sa från talarstolen, så att vi är överens här. Jag sa: Hederliga företag och företagare ska inte drabbas av illojal konkurrens, hot och utpressning från bovar och banditer. Det är vi

alla över partigränserna överens om. Vi vill inte att hederliga företag drabbas av att bli konkurrensutsatta.

Du gav mig en minut, och jag ska tala om för dig varför man betalar skatt, vilket kanske Kristdemokraterna har missat under åren. Det är viktigt att tala om varför vi har skatter. Det har vi för att finansiera all den välfärd som vi vill ha: barnomsorg, skola, sjukvård, äldreomsorg. Vi behöver också skatter för försvar, polis, bostadsbyggande, infrastruktur, forskning etcetera.

Skatterna är inte ett mål i sig, och de kan givetvis inte vara hur höga som helst. Vi tar inte upp skatter bara för att lägga pengarna på hög. Pengarna ska naturligtvis användas till alla möjliga bra saker. Beskattningen måste sättas i relation till vad vi vill göra.

Återigen: Sverige är inte ett fattigt land. Sverige har alltid arbetat för att gynna företagare. Socialdemokraterna har alltid gynnat företagare och småföretagare. Det har vi alltid gjort. Historiskt kan man se hur mycket vi har åstadkommit under åren. Är det något parti som förstår företagande är det Socialdemokraterna. Det är vi som har gjort att småföretag har vuxit och blivit stora nationella företag. Det gäller bland annat Ericsson, Ikea och Astra som har startat som småföretag.

Det är vi som under många år har arbetat för att gynna dessa företag, och vi har gett dem goda villkor. Jag och Socialdemokraterna har en väldigt positiv syn på företagare.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut fattades under § 13.)

§ 11 Punktskatter

Prot. 2016/17:93

6 april

*Beskattningsav företag,
kapital och fastighet*

Skatteutskottets betänkande 2016/17:SkU24

Punktskatter

föredrogs.

Punktskatter

Anf. 123 PER ÅSLING (C):

Fru talman! Skattereglerna ska utgöra effektiva ekonomiska styrmedel men också främja ett legitimt och rättvist skattesystem. Vi behöver lägga större vikt vid skatter som korrigerar problem och inte snedvrider ekonomin.

Genom att sänka skatten på det som vi vill ha mer av och höja skatten på det som vi vill ha mindre av när vi dubbla vinster. Denna enkla princip följde vi i Alliansen under våra åtta år vid makten. Vi sänkte inkomstskatter och företagsskatter samtidigt som vi höjde koldioxidskatten och premierade miljöbilar genom bonusar, för att ta några exempel.

Ett annat exempel på åtgärder som centerpartistiska ministrar har varit med och tagit fram var höjningen av kärnavfallsavgiften, i enlighet med riksdagsbeslut. Kärnkraftsindustrin får själv ta kostnaden för verksamheten.

En av de satsningar som Centerpartiet har presenterat för kommande budget är införandet av en grön bilbonus. Förslaget innebär att de som köper bilar som smutsar ned mer får betala lite mer. Samtidigt ger vi en stor

bonus till dem som väljer att köpa en klimatsmart bil. På så sätt når vi målen om ett fossilfritt Sverige utan att äventyra villkoren för dem som behöver ha en bil. Det är en enkel, effektiv och bra miljöpolitik. Noterbart är att regeringen på sistone har aviserat ett bonus-malus-förslag för bilar som har lägre ambitionsnivå och ger mindre klimatnytta.

Regeringen har svängt när det gäller skatten på egenproducerad förnybar el. Det är bra att skatten sänks, men den behöver tas bort helt, vilket också Centerpartiet nyligen har fört fram i en motion. Regeringen visar bristande ambitioner i omställningen till fossilfri energiproduktion. Om vi ska nå målet om ett fossilfritt Sverige måste det finnas starkare incitament även för de större producenterna, såsom företag, kommuner och landsting, att installera solceller.

Jag ser med stor oro på att regeringen aviserar allt fler skatter som leder till färre jobb samtidigt som den regionala klyvningen ökar. Regeringen fortsätter tyvärr att argumentera för och förbereda ett införande av vad man kallar vägslitageavgift. Det är inget annat än en skatt på avstånd.

En avståndsbaserad kilometerskatt kommer att särskilt drabba företag och människor som bor och verkar på landsbygden. Styrmedel som har ensidigt fokus på avstånd snarare än på bränsle och utsläpp bör av uppenbara skäl undvikas. Miljöeffekten av sådana styrmedel blir mycket liten, eftersom alternativ transportinfrastruktur saknas på många platser i landet.

Vidare står det klart att regeringen avser att införa en skatt på flygtrafik. Det är en skatt som enligt regeringens egen utredning inte kommer att leda till att minska utsläppen, bland annat på grund av att alternativ till flyg vid längre resor ofta saknas. I orter som Visby och Östersund är flyget fortfarande nödvändigt. Vårt land är avlångt, och det saknas möjlighet att nyttja järnvägen i stora delar av landet.

Flygskatten är en skatt som drabbar landsbygden. Den kan leda till att den internationella trafiken förläggs till våra grannländer. Det är en skatt som bidrar till klyvning av landet, och det drabbar konkurrenskraften och därmed jobben.

Fru talman! Det ska vara möjligt för Sverige att driva på i omställningen till det förnybara genom att sänka skatten på biobränslen och därmed stimulera nästa generations fordonsbränslen. Regeringen måste påverka EU angående en förändring av energiskattedirektivet som möjliggör för Sverige och andra EU-länder att skattemässigt stimulera klimatsmarta alternativ.

Låt mig även lyfta fram den alliansgemensamma motionen som finns i betänkandet och som behandlar vissa statsstödskrav på bränsleområdet. Vi konstaterar med oro att företagare vittnar om att den administrativa bördan för företag fortsätter att öka. Regeringen behöver noggrant redovisa de effekter de förändrade lagarna förväntas ha för svenska företagare.

Fru talman! Centerpartiet vill förändra skattesystemet. Vi vill införa regionala skattebaser och vill börja med fastighetsskatten på elproducerande fastigheter. Vi vill decentralisera och flytta makt, befogenheter och beslut närmare människor. Vi vill att kommuner får möjlighet att besluta om trängselavgifter och att intäkterna kommer kommunen till del. Förutsättningarna för att möjliggöra beslut på kommunal nivå om trängselavgifter där användningen av intäkterna beslutas lokalt bör därför utredas.

Fru talman! Slutligen vill jag lyfta fram den centermotion som handlar om att utreda möjligheten att sänka alkoholskatten för små lokala bryggerier. Sveriges förhållandevis höga skatter på alkohol och tobak har fått oönskade effekter. Enligt den utvärdering som skatteutskottet gjorde under fjolåret och presenterade i juni 2016 bidrar höga skattesatser till ökad införsel från andra länder, och genom detta minskar statsintäkterna. Målet med alkoholskatten måste vara att stävja missbruk.

Min bild är att landets mikrobryggerier fokuserar på att producera kvalitetsöl i begränsad volym. Det vore önskvärt om vi kunde ställa om rådande konsumtionsmönster – med en konsumtion som i allt större utsträckning består av insmugglad alkohol – till att främja en mer sund alkoholkultur. Ett sätt vore att likt många andra EU-länder sänka skattenivån på öl som tillverkas av bryggerier med liten tillverkningsvolym.

Jag vill till slut backa upp Alliansens och Centerns alla reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till Centerns reservation 2 och Alliansens reservation 3.

(Applåder)

(forts. § 14)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.57 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 16.00, då votering skulle äga rum.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 16.00.

§ 12 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 5 april

UbU12 Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft

Punkt 3 (Mål för utbildnings- och forskningspolitiken)

1. utskottet

2. res. 2 (L, M, C, KD)

Votering:

166 för utskottet

111 för res. 2

1 avstod

71 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 36 SD, 20 MP, 18 V, 1 -

För res. 2: 68 M, 15 C, 15 L, 13 KD

Avstod: 1 M

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 7 (Redovisning av principer för resursfördelning)

1. utskottet
2. res. 10 (L, M, C, KD)

Votering:

166 för utskottet

112 för res. 10

71 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 36 SD, 20 MP, 18 V, 1 -

För res. 10: 69 M, 15 C, 15 L, 13 KD

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 8 (Beslut om principer för resursfördelning)

1. utskottet

2. res. 11 (L)

Votering:

262 för utskottet

15 för res. 11

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 68 M, 36 SD, 20 MP, 15 C, 18 V, 13 KD, 1 -

För res. 11: 15 L

Frånvarande: 22 S, 16 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 30 (Annan samhälls- och välfärdsforskning)

1. utskottet

2. res. 40 (SD)

Votering:

240 för utskottet

37 för res. 40

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 69 M, 19 MP, 15 C, 18 V, 15 L, 13 KD

För res. 40: 36 SD, 1 -

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 6 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 39 (Riktad fördelning av forskningsanslag)

1. utskottet

2. res. 55 (V)

Votering:

179 för utskottet

18 för res. 55

80 avstod

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 68 M, 20 MP

För res. 55: 18 V

Avstod: 36 SD, 15 C, 15 L, 13 KD, 1 -

Frånvarande: 22 S, 16 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Anette Åkesson (M) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 40 (Särskilda forskningscentrum m.m.)

1. utskottet

2. res. 58 (SD)

Votering:

197 för utskottet

37 för res. 58

43 avstod

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 69 M, 20 MP, 2 V, 15 L

För res. 58: 36 SD, 1 -

Avstod: 15 C, 15 V, 13 KD

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 4 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Amineh Kakabaveh (V) anmälde att hon avsett att avstå från att rösta men markerats som frånvarande.

Punkt 43 (Främjande av innovationer)

1. utskottet

2. res. 67 (M)

Votering:

166 för utskottet

69 för res. 67

43 avstod

71 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 36 SD, 20 MP, 18 V, 1 -

För res. 67: 69 M

Avstod: 15 C, 15 L, 13 KD

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 44 (Villkor för investeringar i forskning och innovation)

1. utskottet

2. res. 72 (C)

Votering:

194 för utskottet

15 för res. 72

69 avstod

71 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Prot. 2016/17:93
6 april

Partvis fördelning av rösterna:
För utskottet: 91 S, 36 SD, 20 MP, 18 V, 15 L, 13 KD, 1 -
För res. 72: 15 C
Avstod: 69 M
Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

CU12 Konsumenträtt

Punkt 2 (Bluffakturor)

1. utskottet
2. res. 5 (KD, M, C)
3. res. 6 (SD)
Förberedande votering:
97 för res. 5
37 för res. 6
144 avstod
71 frånvarande
Kammaren biträdde res. 5.

Huvudvotering:

144 för utskottet

97 för res. 5

36 avstod

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 20 MP, 18 V, 15 L

För res. 5: 69 M, 14 C, 13 KD, 1 -

Avstod: 36 SD

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 8 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 6 (Köp av levande djur)

1. utskottet

2. res. 9 (S, MP, V)

Kammaren biföll utskottets förslag med acklamation.

*Punkt 10 (Ersättning vid avbrott eller störningar i telefoni och bredbands-
tjänster)*

1. utskottet

2. res. 11 (C)

Votering:

263 för utskottet

15 för res. 11

71 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 69 M, 36 SD, 20 MP, 18 V, 15 L, 13 KD, 1 -

För res. 11: 15 C

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 21 (Konsumentvägledning)

1. utskottet

2. res. 15 (V)

Votering:

176 för utskottet

18 för res. 15

84 avstod

71 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 36 SD, 20 MP, 15 C, 13 KD, 1 -

För res. 15: 18 V

Avstod: 69 M, 15 L

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU7 Marknäten och public service*Punkt 2 (Finansieringen av Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB)*

1. utskottet

2. res. 1 (SD)

Votering:

241 för utskottet

36 för res. 1

1 avstod

71 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 69 M, 20 MP, 15 C, 18 V, 15 L, 13 KD

För res. 1: 36 SD

Avstod: 1 -

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 3 (Uppdrag till Sveriges Radio AB och Sveriges Television AB)

1. utskottet

2. res. 2 (SD)

Votering:

241 för utskottet

36 för res. 2

1 avstod

71 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 69 M, 20 MP, 15 C, 18 V, 15 L, 13 KD

För res. 2: 36 SD

Avstod: 1 -

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Övriga punkter
Kammaren biföll utskottets förslag.

JuU16 Straffrättsliga frågor

Punkt 4 (Skärpt straff för mord)

1. utskottet
 2. res. 2 (SD)
- Votering:
240 för utskottet
37 för res. 2
1 avstod

71 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 90 S, 69 M, 20 MP, 15 C, 18 V, 15 L, 13 KD

För res. 2: 36 SD, 1 -

Avstod: 1 S

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Marie Olsson (S) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

Punkt 21 (Förmildrande omständigheter)

1. utskottet
2. res. 19 (M, SD, C, KD)

Votering:
145 för utskottet
133 för res. 19
71 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 1 SD, 20 MP, 18 V, 15 L

För res. 19: 69 M, 35 SD, 15 C, 13 KD, 1 -

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 27 (Medgärningsmannaskap)

1. utskottet
 2. res. 25 (SD)
- Votering:
241 för utskottet
37 för res. 25
71 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 69 M, 20 MP, 15 C, 18 V, 15 L, 13 KD

För res. 25: 36 SD, 1 -

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

JuU17 Processrättsliga frågor

Punkt 5 (Utökad användning av hemliga tvångsmedel m.m.)

1. utskottet

2. res. 4 (M)

Votering:

173 för utskottet

67 för res. 4

37 avstod

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 1 M, 20 MP, 15 C, 18 V, 15 L, 13 KD

För res. 4: 67 M

Avstod: 36 SD, 1 -

Frånvarande: 22 S, 16 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Åsa Coenraads (M) anmälde att hon avsett att rösta nej men markerats ha röstat ja.

Punkt 12 (Effektivare hantering av stöldbrott i butik)

1. utskottet

2. res. 11 (M, C, L, KD)

Kammaren biföll utskottets förslag med acklamation.

Punkt 16 (Häktning)

1. utskottet

2. res. 15 (SD)

Votering:

240 för utskottet

37 för res. 15

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 68 M, 20 MP, 15 C, 18 V, 15 L, 13 KD

För res. 15: 36 SD, 1 -

Frånvarande: 22 S, 16 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 17 (Vittnen)

1. utskottet

2. res. 16 (SD)

3. res. 17 (V)

4. res. 18 (KD)

Förberedande votering 1:

19 för res. 17

13 för res. 18

245 avstod

72 frånvarande

Kammaren biträdde res. 17.

Prot. 2016/17:93

6 april

Prot. 2016/17:93
6 april

Förberedande votering 2:

37 för res. 16

18 för res. 17

223 avstod

71 frånvarande

Kammaren biträdde res. 16.

Huvudvotering:

210 för utskottet

37 för res. 16

31 avstod

71 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 69 M, 20 MP, 15 C, 15 L

För res. 16: 36 SD, 1 -

Avstod: 18 V, 13 KD

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SoU9 Äldre frågor

Punkt 6 (Bedömningsverktyg)

1. utskottet

2. res. 9 (KD, M, C, L)

Votering:

166 för utskottet

112 för res. 9

71 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 36 SD, 20 MP, 18 V, 1 -

För res. 9: 69 M, 15 C, 15 L, 13 KD

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 8 (Boende)

1. utskottet

2. res. 13 (V)

Votering:

139 för utskottet

18 för res. 13

121 avstod

71 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 20 MP, 15 L, 13 KD

För res. 13: 18 V

Avstod: 69 M, 36 SD, 15 C, 1 -

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 10 (Bemanning inom äldreomsorgen)

1. utskottet

2. res. 14 (SD)

Votering:

241 för utskottet

37 för res. 14

71 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 69 M, 20 MP, 15 C, 18 V, 15 L, 13 KD

För res. 14: 36 SD, 1 -

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

Prot. 2016/17:93

6 april

§ 13 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

MJU12 Djurskydd

Punkt 1 (Djurskyddsarbetet inom EU)

1. utskottet

2. res. 1 (C, M, SD)

3. res. 2 (KD)

Förberedande votering:

123 för res. 1

13 för res. 2

142 avstod

71 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Anna-Caren Säterberg (S) anmälde att hon avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Huvudvotering:

144 för utskottet

121 för res. 1

13 avstod

71 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 20 MP, 18 V, 15 L

För res. 1: 69 M, 36 SD, 15 C, 1 -

Avstod: 13 KD

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Prot. 2016/17:93
6 april

Punkt 3 (Målstyrning i djurskyddslagstiftningen)

1. utskottet

2. res. 3 (C, M)

3. res. 4 (SD)

Förberedande votering:

84 för res. 3

36 för res. 4

157 avstod

72 frånvarande

Kammaren biträdde res. 3.

Huvudvotering:

157 för utskottet

84 för res. 3

37 avstod

71 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 20 MP, 18 V, 15 L, 13 KD

För res. 3: 69 M, 15 C

Avstod: 36 SD, 1 -

Frånvarande: 22 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 4 (Kontrollprogram)

1. utskottet

2. res. 5 (SD)

3. res. 6 (C)

Förberedande votering:

37 för res. 5

15 för res. 6

226 avstod

71 frånvarande

Kammaren biträdde res. 5.

Huvudvotering:

224 för utskottet

37 för res. 5

15 avstod

73 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 89 S, 69 M, 20 MP, 18 V, 15 L, 13 KD

För res. 5: 36 SD, 1 -

Avstod: 15 C

Frånvarande: 24 S, 15 M, 11 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 5 (Betesgång för mjölkkor)

1. utskottet

2. res. 7 (KD)

Votering:

264 för utskottet

13 för res. 7

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 69 M, 35 SD, 20 MP, 15 C, 18 V, 15 L, 1 -

För res. 7: 13 KD

Frånvarande: 22 S, 15 M, 12 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 11 (Djurförsök inom medicinsk forskning)

1. utskottet

2. res. 11 (V, KD)

Votering:

247 för utskottet

30 för res. 11

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 69 M, 35 SD, 20 MP, 15 C, 1 V, 15 L, 1 -

För res. 11: 17 V, 13 KD

Frånvarande: 22 S, 15 M, 12 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Ulla Andersson (V) anmälde att hon avsett att rösta nej men markerats ha röstat ja.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU23 Beskattning av företag, kapital och fastighet

Punkt 1 (Företagande och investeringar, allmänna frågor)

1. utskottet

2. res. 1 (M)

3. res. 2 (SD)

Förberedande votering:

69 för res. 1

36 för res. 2

172 avstod

72 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

126 för utskottet

69 för res. 1

82 avstod

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Prot. 2016/17:93
6 april

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 20 MP, 15 L

För res. 1: 69 M

Avstod: 35 SD, 15 C, 18 V, 13 KD, 1 -

Frånvarande: 22 S, 15 M, 12 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 2 (Utdelning och kapitalvinster till delägare i fåmansföretag)

1. utskottet

2. res. 6 (C)

Votering:

262 för utskottet

15 för res. 6

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 69 M, 35 SD, 20 MP, 18 V, 15 L, 13 KD, 1 -

För res. 6: 15 C

Frånvarande: 22 S, 15 M, 12 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 3 (Förutsättningar för generationsskiften i fåmansföretag)

1. utskottet

2. res. 7 (C, M, L, KD)

Votering:

165 för utskottet

111 för res. 7

73 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 35 SD, 20 MP, 18 V, 1 -

För res. 7: 68 M, 15 C, 15 L, 13 KD

Frånvarande: 22 S, 16 M, 12 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 4 (Kapitalvinst vid fastighetsförsäljning)

1. utskottet

2. res. 8 (SD)

Votering:

226 för utskottet

36 för res. 8

15 avstod

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 69 M, 20 MP, 18 V, 15 L, 13 KD

För res. 8: 35 SD, 1 -

Avstod: 15 C

Frånvarande: 22 S, 15 M, 12 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Punkt 5 (Ränteavdrag samt skattereduktion för underskott av kapital)

1. utskottet

2. res. 10 (V)

Votering:

259 för utskottet

18 för res. 10

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 69 M, 35 SD, 20 MP, 15 C, 15 L, 13 KD, 1 -

För res. 10: 18 V

Frånvarande: 22 S, 15 M, 12 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Prot. 2016/17:93

6 april

Punkt 7 (Boendebeskattning)

1. utskottet

2. res. 12 (SD)

3. res. 13 (KD)

Förberedande votering:

36 för res. 12

13 för res. 13

228 avstod

72 frånvarande

Kammaren biträdde res. 12.

Huvudvotering:

228 för utskottet

36 för res. 12

13 avstod

72 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 69 M, 20 MP, 15 C, 18 V, 15 L

För res. 12: 35 SD, 1 -

Avstod: 13 KD

Frånvarande: 22 S, 15 M, 12 SD, 5 MP, 7 C, 3 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 14 (forts. från § 11) **Punktskatter** (forts. SkU24)

Punktskatter

Anf. 124 ERIK ANDERSSON (M):

Herr talman! Punktskatter används överlag för att styra konsumtionen i en önskvärd riktning, exempelvis genom att minska konsumtionen eller förbrukningen av vissa varor. Vi har skatterna på alkohol, energi och tobak som tydliga exempel på det. Dessa tre skatter är även våra äldsta punktskatter.

Punktskatterna ger staten en intäkt på ca 126 miljarder kronor. I ett land som Sverige med ett högt skattetryck på 43,9 procent står punktskatterna för 3,3 procent av det totala skattetrycket. Det finns med andra ord inte så stort utrymme att höja skatterna ytterligare i detta land. I genomsnitt ligger

skattetrycket för OECD-länderna på 34,3 procent. Det är alltså stor skillnad mellan Sverige och genomsnittet, och den får inte öka.

Partierna på vänsterkanten ser på skatt som att det är statens pengar. Ja, det är en intäkt till staten som är beslutad via lagstiftning, men det är alltid någon som ska betala. De som betalar är alla som har en inkomst och alla som konsumerar en tjänst eller en vara. Det är du och jag; det är medborgarna i Sverige.

Det är företagen som skapar jobb, och det är företagen som genererar intäkter till staten. Att försämra klimatet för företagen, som regeringen gör, är inte en bra strategi.

Givetvis går en del av dessa skatter till att finansiera den gemensamma välfärden, men det finns en tendens att öppna skattekranen när pengarna inte räcker till i stället för att se över hur den statliga verksamheten kan bli mer effektiv. Gör man rätt saker för pengarna som medborgarna bidrar med? Det är en fråga som man ska ställa sig varje dag.

Herr talman! En förslösad skattekrone är en stöld från folket. Därför är det viktigt att myndigheter är kostnadseffektiva och att staten ser till att fusk och bedrägeri förhindras. Det är en del av samhällskontraktet mellan folket och staten. Uppfyller inte staten det förtroendet riskerar det att urholka skattemoralen, och då är vi riktigt farligt ute.

På samma sätt är vi riktigt farligt ute när vi överbeskattar en vara. Då kommer intäkterna till staten att sjunka, inte för att konsumtionen nödvändigtvis minskar utan för att privatimporten ökar. Vi har kända exempel på det när det gäller punktskatterna på alkohol och tobak.

Givetvis är det svårt att hitta den exakta, optimala balansen, men jag förmodar att vi befinner oss i riskzonen där de förväntade intäktsökningarna inte kommer att infrias framöver.

Dagligen kan man höra om alla nya skatter som regeringen vill införa. Jag ser det som min plikt som moderat att förhindra att skadliga skatter införs.

Därför säger Moderaterna nej till en lastbilsskatt, även kallad vägslita-geavgift. Den drabbar företag på landsbygden. Svensk industri behöver inte fler straffskatter utan bättre villkor för att bli än mer konkurrenskraftig. Vi anser därför att en sådan skatt inte ska införas. Vi säger nej till skadliga skattehöjningar på transporter.

Moderaterna gör en satsning med nedsatt skatt på diesel för jordbruket i syfte att minska kostnader och stärka konkurrenskraften. Vi ökar nedsättningen med 50 öre per liter jämfört med regeringens förslag. Denna satsning är större än regeringens sammanlagda kompensation till jordbruk och skogsbruk.

Vi säger nej till införandet av en nationell flygskatt. Företag och människor ska kunna verka i hela Sverige. Sveriges stora avstånd gör att vi är helt beroende av ett fungerande flyg.

Flygskatt gör det endast dyrare att flyga och ger nästan inga effekter på miljön. Vill man göra något åt miljön är det globala lösningar och internationellt samarbete som krävs i första hand. Vi säger givetvis ja till att bevara Bromma flygplats och andra viktiga flygplatser runt om i landet.

Herr talman! Vi säger vidare nej till bensinskatt genom att avstå från den överindexering som regeringen infört. Den kommer att drabba alla som är beroende av bilen. Regeringens bensinskatter slår extra hårt mot

dem som inte har bra kollektivtrafik i närheten och alltså inte har några alternativ, det vill säga alla utanför storstäderna.

Det är i grunden bra att gynna köp av miljövänliga fordon, men vi har givetvis kritik mot regeringens förslag. Regeringen är mer intresserad av att utforma ett system för att få in skattepengar än att utforma ett system som påskyndar omställningen av fordonsflottan. Regeringen är med andra ord fixerad vid att öka beskattningen av allt och alla.

Solkraft och vindkraft för eget bruk var skattebefriat under Alliansens tid. Regeringen införde en skatt på solex för eget bruk. Man menade sedan att det var EU:s fel att skatten höjdes. Nu rättar man till olyckan och sänker en skatt som tidigare inte fanns, sedan EU-kommissionens representant i Sverige sagt att det inte alls var EU som tvingade regeringen att införa skatten på solex. Detta är väldigt märkligt.

Moderaterna vill även se över deponiskatten för att uppmuntra utvinning av material från gamla deponier. Tyvärr är dagens system utformat på ett sätt som försvårar återvinning av viktiga resurser ur avfallsflödena. Systemet är uppbyggt på så sätt att det blir billigare att utvinna nya råvaror från naturen än att återvinna från samhällets stora avfallsflöden – ett fel-tänk även här, herr talman.

Vi säger nej till fortsatt skatt på handelsgödsel. Regeringen drog tillbaka den då man befarade att skatten riskerade ett bakslag i riksdagen. Den skulle slå hårt mot Sveriges lantbrukare. Vi säger ja till att regeringen fortsätter att dra tillbaka skadliga skatter så att Sverige kan utvecklas i stället för att inveckla allt för alla.

Jag har en fundering, herr talman. Man får en känsla av att statsministerns första ord när han vaknar på morgonen inte är ”god morgon, det är dags att fler går till jobbet”, utan ”god morgon, vilken skatt ska vi höja i dag?”.

Herr talman! Vi har världens högsta skattetryck. Under dessa förutsättningar ska man studera nya skattehöjningar väldigt noga. I slutändan är det alltid konsumenterna – du och jag, herr talman – och andra medborgare som får betala en höjd skatt, direkt eller indirekt.

Alliansen anser att det överlag saknas konsekvensbeskrivningar av hur nya skatter och regler drabbar företagen. Vi vill givetvis ändra på det och ser fram emot bättre konsekvensanalyser av hur nya skatter drabbar företagen i Sverige.

Med andra ord, herr talman, efterlyser Moderaterna mer frihet och mindre skattebyråkrati, helt enkelt. Med detta sagt yrkar vi bifall till Alliansens reservation nr 3 och Moderaternas reservation nr 17.

(Applåder)

Anf. 125 DAVID LÅNG (SD):

Herr talman! I betänkande 24 *Punktskatter* har Sverigedemokraterna sex reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservation nr 12.

Punktskatter, skatter på specifika varor och tjänster, fungerar som ett styrmedel i syfte att påverka produktion och konsumtion i önskvärd riktning. Sverigedemokraterna har inga invändningar mot att punktskatter används för att motverka användningen av produkter som är skadliga för folkhälsan och miljön. Men detta styrmedel måste också användas med viss eftertanke.

Vi konstaterar att punktskatterna ger ett välkommet tillskott till statskassan. Enligt Skatteverkets statistiska årsbok från 2015 har punktskatterna under en lång följd av år inbringat skatteintäkter på runt 100 miljarder kronor varje år.

Ibland tycks det dock finnas en övertro på detta styrmedel. Att punktbeskatta bort användandet av ämnen som bedöms vara miljöskadliga kan, om det görs på fel sätt eller i för stor omfattning, leda till att företag och arbeten flyttas från Sverige utomlands, samtidigt som den faktiska miljönyttan blir försumbar eller ingen alls.

Något som vi återkommande har invänt mot är hur vissa punktskatter påverkar den svenska landsbygden. En väldigt stor del av Sveriges yta utgörs av landsbygd. Att dessa delar fortsätter att leva står och faller med dem som bor och verkar där. Vi vill balansera det vi uppfattar som en storstadsfixering genom att i någon mån vrida fokus mot den del av Sverige som ligger utanför storstäderna. Vi menar att Sverige utgör en helhet och att det som är bra för landsbygden är bra för hela Sverige.

Ibland kan man tycka att regeringen verkar blind för landsbygdens förutsättningar och utmaningar och för konsekvenserna av sin politik. Satsningar på kollektivtrafik är bra, och i storstäderna har många möjlighet att välja kollektiva färdmedel i stället för bilen. På landsbygden är detta inte alltid fallet och kommer troligen inte heller att bli det under överskådlig framtid.

Om vi fortsatt vill ha en levande landsbygd måste styrmedel och satsningar göras med en helhetssyn, där både stad och land tillåts leva. Regeringens styrmedel är huvudsakligen byggda kring stadens förutsättningar – till exempel höjd bränsleskatt, flygskatt och den tidigare föreslagna kilometerskatten – och riskerar i stället att bli nådastöten för en stor del av Sveriges landsbygd. Regeringen bör allvarligt överväga att se över indexeringen av bränsleskatterna.

Många har konstaterat att flygskatt på nationell nivå kan vara skadligt för näringslivet och i praktiken inte leder till någon förbättrad miljö eller till minskade utsläpp. Men jag tycker mig ana att det på vissa håll finns en övertro på att införa flygskatt på EU-nivå, eller europeisk nivå. Jag har konstaterat att Liberalerna har en sådan reservation i betänkandet, och den liberala företrädaren får jättegärna komma upp och lugna kammarens ledamöter med att det inte är en EU-skatt man är ute efter.

Vi har tidigare inom Sverigedemokraterna tagit ställning mot förslaget till vägslitageskatt, och det är glädjande att det förslag som tidigare övervägdes nu inte ser ut att förverkligas, i alla fall inte i brådskan. Vi har i detta fall gjort vårt ställningstagande med hänsyn till landsbygdens möjlighet till fortlevnad och näringslivets konkurrenskraft.

Herr talman! Införandet av kemikalieskatten är mycket illa genomtänkt. Sverige är ett alldeles för litet land för att på egen hand påverka de globala elektronikjättarnas användning av olika kemikalier för till exempel brandsäkerhet. Förslaget ger inte heller incitament att använda bättre alternativ. Den faktiska målbilden, att minska exponeringen mot vissa kemikalier, blir i bästa fall marginell.

Ett införande av den skatten kommer i stället att innebära en ökad administrativ börda för såväl myndigheter som näringsliv och försämrad konkurrenskraft för svenska industriföretag samt skapa starka incitament att lägga om bolagsstrukturer för att öka internethandeln i syfte att kringgå

skatten. Detta innebär i sin tur att Sverige går miste om arbetstillfällen, arbetsgivaravgifter, inkomstskatt, moms och bolagsskatt. Det kommer att göra Sverige fattigare.

En ytterligare frågeställning som borde vara helt central i sammanhanget är hur man får tillbaka de verksamheter som företag väljer att lokalisera i något av våra grannländer. En lång rad remissinstanser avstyrker förslaget och menar att det kommer att bli kostsamt och innebära en ökad administrativ börda för både företag och myndigheter. Förslaget innebär försämrade förutsättningar för en internationellt konkurrenskraftig industriell utveckling i Sverige. Kemikalieskatten bör inte införas, och regeringen bör snarast återkomma med en ny strategi för hur man ska arbeta mot potentiellt skadliga kemikalier – därav mitt reservationsyrkande.

Anf. 126 DANIEL SESTRAJCIC (V):

Herr talman! Det är alltid spännande med dessa debatter, speciellt när deras ytterpoler visar sig. Jag inser att jag är en ytterpol i denna debatt. Jag är välfärdskramare, till skillnad från Erik, som är skattehatare och därmed välfärdshatare. Det är ju så enkelt att man behöver ta in skatter för att kunna finansiera välfärden. Svårare än så är det inte.

Det är inte så att jag älskar skatter. Jag tycker att vi kan ha många lägre skatter. Vi kan se till att utjämna den skatteklyfta som finns mellan pensionärer och dem som arbetar. Vi kan se till att ta bort den skatteklyfta som finns mellan sjuka och dem som arbetar. Det är sådant som vi nu gör tillsammans med regeringen. Visst finns det skatter som det är bra att sänka. Men det finns också väldigt många skatter som det är bra att ha för att finansiera välfärden, för att styra konsumtionen och för att förändra samhället.

Men om man är en marknadsfundamentalist, som jag tror att Erik från Täby är, vill man inte ha några skatter över huvud taget. Då kan vi ta bort varenda skatt. Lycka till med det, säger jag. Då tycker jag att man också måste svara på varifrån de pengarna ska tas.

Jag lyssnade på debatten förra veckan. Då refererades det bland annat till Sverigemötet – det är alltså Moderaternas stora Sverigemöte – där man pratade om att effektivisera bort 28 miljarder av välfärden. Låt oss dekodifiera det språket! Effektivisera bort betyder: ett mindre antal förskolepersonal och ett mindre antal personal i äldreomsorgen. Det betyder att man skär ned på välfärden. Det betyder att du som jobbar i välfärden kommer att få det tuffare. Du kommer att få färre arbetskamrater, inte fler arbetskamrater, som är det du behöver.

Därför ska man akta sig för skattehatare om man inte tillhör Moderaternas kärnväljare och bor i Täby, i Danderyd eller på Lidingö och tjänar på alla avdrag och skattesänkningar eller tillhör ägarna av storföretagen – det är dem vi pratar om.

Erik! Du och jag är varandras motpoler – det är jag väldigt glad för.

Herr talman! De punktskatter som vi ska tala om här används för att påverka människors och företags beteendemönster. Det har visat sig fungera. Vill vi av hälsoskäl minska rökningen och alkoholintaget arbetar vi bland annat med att höja priserna med skatteverktyget. Det gör vi för att detta är skadligt och förstör. På miljöområdet har vi flera punktskatter för att styra i en klimatsmartare och miljövänligare riktning. Punktskatterna

underlättar för människor och företag att i vardagen välja de alternativ som är bra för samhället i dess helhet.

Självklart är också punktskatterna avgörande när det gäller att finansiera välfärden och statens kostnader för att vi bor i ett land med till exempel vägar, järnväg och många andra nyttigheter. 126 miljarder är ingen liten summa pengar. Jag tror att Malmö stads kommunbudget – Sveriges tredje största stad – är runt 22 miljarder. Vi pratar alltså om sex sju gånger Malmö stad, med 24 000–25 000 anställda. Det är ett mått på hur mycket pengar det är.

Vi vet att våra transportsystem både behöver ställas om och behöver genomgå en teknisk utveckling. Det hjälper inte med bara det ena. Det hjälper inte med bara en teknisk utveckling. På samma sätt hjälper det inte med att bara ställa om. Båda sakerna behövs. För att uppnå den tekniska utvecklingen behöver vi stimulera den. Men vi behöver också skattebelägga det som är dåligt för att exempelvis driva fram nya lösningar och mönster.

Vänsterpartiet har därför lyssnat på näringslivet, som länge kritiserat hur avgifter på trafikslag som järnväg och sjöfart i många fall missgynnar en effektiv användning av den kapacitet som finns och den överflyttning av godstransporter på väg till järnväg, sjöfart och inre vattenvägar som behövs. Vi vill därför se ökade investeringar på järnvägen och ökade satsningar på transportlösningar där godsenheter kan lastas om mellan olika transportslag i olika delar av transportens hela livskedja, i syfte att uppnå energieffektiva transporter med låga utsläpp av växthusgaser.

Avgifter och andra styrmedel måste förändras för att man ska kunna uppnå detta mål. Detta borde ligga i linje med en grön regerings ambitioner. Därför förvånar det mig att utskottet avvisar Vänsterpartiets förslag om att göra en översyn av avgifts- och skattestrukturen i syfte att uppnå energieffektiva transporter och en ökad andel miljövänliga transporter. Det borde vara ett yrkande och en motion som ni skulle kunna bifalla.

Självklart yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation nr 8 och ger på detta sätt kloka miljöpartister och socialdemokrater i kammaren möjligheten att nästnasta onsdag stödja förslaget om en översyn.

Herr talman! En annan viktig del att få genomförd med ett skarpt förslag är en fungerande vägslitageskatt.

Den tunga trafiken, oavsett om det handlar om svenska eller utländska bilar, måste i högre grad bära sina kostnader för samhällsekonomi. Avgifterna, som i olika beräkningar har uppskattats till 4 miljarder, möjliggör dessutom nya investeringar i infrastrukturen. Det ökar möjligheten till styrning mot miljövänliga fordon. En vägslitageskatt är alltså en viktig pusselbit som bidrar till att långväga transporter kan flyttas över till både tåg och sjöfart. En vägslitageskatt ökar dessutom möjligheten till kontroll av tunga vägtransporter. På det sättet kan man komma åt den illegala trafiken, som är omfattande i Sverige.

Det är klart att det finns problem där inte järnväg eller sjöfart kan användas. Därför kan man absolut, som Vänsterpartiet gör, tänka sig en differentiering av vägslitageskatten. Då skulle vi kunna ta hänsyn till transporter där det inte finns några andra alternativ. Det borde vara en alldeles utmärkt lösning på de problem med vägslitageskatten som det har pekats på från borgerligt håll.

Herr talman! Moderaterna säger nej till alla klimatsmarta skatter. Vänsterpartiet säger ja till både vägslitageskatten och flygskatten. Jag tror att vi alla känner igen huvudskakningarna när vi kollar på priser för resor från Göteborg till Stockholm och från Malmö till Stockholm och inser att flyget är mycket billigare. Det handlar inte om några tior. Det handlar om hundringar. Det är mycket billigare att åka flyg.

Flyget ökar hela tiden. I dag är flyget en miljöbov som inte står för sin klimatpåverkan eller sina samhällskostnader. Vi vet alla att flyget måste minska, och tågtrafiken måste öka. Ska detta göras möjligt måste konkurrenskraften hos de hållbara transportslagen stärkas. Konkurrenskraft är ett ord som framför allt moderater gillar. Jag gillar det också. Men vi måste se till att konkurrenskraften ökar för de hållbara transportslagen och därmed minskar för flyget.

En möjlighet som Vänsterpartiet har pekat på och presenterat är att man ska ta de 1,8 miljarder som en flygskatt skulle kunna ge och satsa dem på tågen. Med de resurserna kan vi se till att nattågen rustas upp och inte läggs ned, som nu. Med de resurserna kan vi se till att öka komforten och servicen på tåget. Med de resurserna kan vi se till att sänka biljettpiserna.

Vänsterpartiets förslag ger tydliga signaler om att det som belastar miljön och klimatet, det vill säga flyget, ska stå för sina kostnader. Samtidigt gör vi det billigare att resa hållbart. Det är till och med näst intill en marknadslösning. Det borde ni moderater gilla.

Låt mig avsluta med att säga några ord om parkeringsskatten, som Karin Svensson Smith förtjänstfullt har motionerat om. Det finns fakta i den motionen som för mig var överraskande och som är väl värda att fundera över, speciellt om vi vill ställa om våra städer till hållbara städer med minskad bilism. Vi vet att ni vill det. Det behöver vi göra om vi ska uppfylla de åtaganden som vi har enligt Parisdeklarationen, som vi alla har hyllat.

Det är tre faktum som jag tycker talar för det som Karin Svensson Smith argumenterar för att vi ska göra – hon argumenterar för att vi ska göra en översyn och en utredning.

Det första är: Utsläppen från vägtrafiken ökar igen, efter att ha minskat under åtta år. Efter att utsläppen från vägtrafiken har minskat under åtta år, tack vare teknikutvecklingen, ökar de nu igen. Det betyder att den tekniska utvecklingen inte längre hinner kompensera för den stora ökning av vägtrafiken som sker.

Det andra är: Enligt en utredning skulle 110 000 personer i Stockholms län kunna byta dagens bilpendling mot cykelpendling, och de skulle ändå inte få en längre restid än max 30 minuter. Det är revolutionerande. Med rätt incitament men också genom att försvåra möjligheterna att använda bilen skulle man alltså kunna få 110 000 stockholmare att cykla i stället, och de skulle inte få en förlängd restid. De skulle kunna ta sig till jobbet på max 30 minuter. Det är inte många stockholmare som klarar det, trots allt.

Det tredje är: En genomsnittlig bil står parkerad – hör och häpna – 23 av dygnets 24 timmar. Varenda parkeringsplats är 25–30 kvadratmeter. Jag flyttade till Lund och bodde på studentnation under ett halvår. Då bodde jag i ett studentrum som var 15–20 kvadratmeter. Men vi tar i här; vi säger att det är 25–30 kvadratmeter. Det är alltså jäkligt många studentrum som tas upp av onödiga parkeringsplatser.

Vi skulle kunna använda en skatt för att styra åt rätt håll. Det har visat sig fungera på väldigt många platser. Det borde utredas i Sverige.

Anf. 127 ERIK ANDERSSON (M) replik:

Herr talman! Jag begärde replik mest för att du, Daniel Sestrajcic, är en sådan engagerad människa. Det gillar jag, och det är detta som är skillnaden mellan dig och mig.

När jag är engagerad säger du att jag är din motpol, vilket jag på många sätt och vis också är. Men som liberalkonservativ är jag faktiskt beredd att dö för att du ska kunna få framföra dina åsikter. Det är inte säkert att du skulle göra detsamma för mig, med tanke på Vänsterpartiets historia.

Det förvånar mig, Daniel Sestrajcic, att du visar sådant förakt och agg mot kommuner som Täby, Danderyd och Lidingö, som du nämnde i ditt anförande. Det är ju just dessa kommuner som är mest solidariska med Malmö när man tänker på skatteutjämningsystemet. De skickar 4–5 miljarder kronor till Malmö årligen. Du visar agg mot de mest solidariska invånarna, och det tycker jag är botten.

Skatter måste vi ha. Vi ska ha en gemensam välfärd, för i mitt Sverige ska alla kunna bli precis vad de vill. Då krävs skatter för att utjämna vissa skillnader, till exempel vad gäller möjligheterna att utbilda sig. Det är inte säkert att de smartaste barnen finns i de mest välbärgade familjerna. Det är klart att vi måste använda våra gemensamma medel så att alla kan bli vad de vill – detta är väldigt viktigt.

Under alliansåren ökade skatteintäkterna med 26 procent, trots att skatterna sänktes. Denna korrelation är väldigt intressant. Daniel Sestrajcic kanske minns Lafferkurvan, som handlar om hur skatteintäkter ökar och minskar, från studietiden i Lund. Om man tar 0 procent i skatt får inte staten in någonting, och om man tar 100 procent i skatt får man inte heller in någonting. Det gäller alltså att hitta en bra balans.

Anf. 128 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik:

Herr talman! Tack för ditt inlägg, Erik! Tack för att du respekterar mig! Jag respekterar också dig, och som socialist är jag beredd att dö för din rätt att få tycka precis vad du vill. Exakt vad du vill kan du få tycka, och jag kommer att försvara den rätten så länge jag lever.

Men sedan är det så, Erik, att vi skiljer oss väldigt mycket åt. Du pratar om att du vill ha ett generellt välfärdssamhälle, men din politik visar inte att du vill ha ett generellt välfärdssamhälle. Den politik som fördes under de borgerliga regeringsåren har gjort att vi har fått ökade klyftor och ökad ojämlikhet och att människor har fått mindre chanser i stället för större.

Du tror att jag föraktar människor i Danderyd och Täby. Det gör jag absolut inte – det bor många jättefina, fantastiska, underbara människor i både Täby och Lidingö. Men jag föraktar den politik som förs, som gör att de är de stora vinnarna i det här samhället och de stora vinnarna på den här skattepolitiken.

Det är dessa människor som drar vinstlotten. Det är de som använder sig av ränteavdragen. Det är de som använder sig av RUT-avdragen. Det är de som skördar frukterna, samtidigt som vi har ett Sverige som faktiskt inte alls fungerar för alla och som inte alls ger alla människor de rättigheter som de borde ha till bostad, till arbete, till en bra utbildning eller till arbetskamrater.

Det är till detta vi behöver de här pengarna. Vi behöver pengarna för att finansiera den generella välfärden, som du säger dig tycka om. Samtidigt tillhör du ett parti som ständigt – ständigt – skär ned på den.

Jag vill fråga dig: Hur låg tycker du att skatten kan bli? Var går din smärtgräns? Hur mycket ska du skära bort från välfärdssamhället?

Anf. 129 ERIK ANDERSSON (M) replik:

Herr talman! Den fråga man alltid ska ställa sig är: Vem är det som betalar alla dessa skatter? Det är ju inte som en skänk från ovan. Det är inte så att när staten höjer skatterna kommer pengarna in – det funkar inte så.

En skatt ska vara på en rimlig nivå, så att det lönar sig att jobba och så att man ser att antalet arbetade timmar ökar. Det ska också löna sig med utbildning.

Vi är överens om att alla i Sverige ska ha samma chans från början, och då måste det löna sig att vilja någonting i det här landet. Om man överbeskattar människor jobbar de mindre, och då kommer det in mindre intäkter till staten. Vad gäller de höga marginalsatserna kan vi se att folk väljer att göra något annat.

När det nu krävs många människor i vården, exempelvis, tänker man se till att under denna regeringstid gå från 1 miljon till 1 ½ miljon löntagare som betalar statlig skatt. Tror Daniel Sestrajcic att dessa människor kommer att jobba fler timmar om mer än hälften av det de tjänar går till staten?

Det är inte moraliskt rätt, Daniel. Det är helt fel. Vi kan inte ha ett skattesystem som ser till att det inte lönar sig att gå och arbeta – då har vi hamnat helt fel.

Det här landet är byggt på jobb. Det är byggt på jobb, jobb, jobb och inget annat, och så ska vi fortsätta – annars är vi riktigt farligt ute.

Det är i och för sig inte så konstigt att jag står här och säger detta, och det är inte så konstigt att du står där och säger det som du säger, men jag kan garantera dig att motsatsen visades under Alliansens tid. Man sänkte skatterna på jobb, och man fick in mer pengar till statskassan. Det är detta – resultatet – som räknas, inte plakatpolitik eller tom retorik.

(Applåder)

Anf. 130 DANIEL SESTRAJIC (V) replik:

Herr talman! Det du tycker är stöld tycker jag handlar om att omfördela resurser och skapa ett civilisatoriskt samhälle. Det du tycker är stöld går till att skapa en gemenskap och ett samhälle som fungerar för alla.

Jag tycker att det som är moraliskt felaktigt är att låta de sjuka, de arbetslösa och pensionärerna betala mer i skatt. Det var detta som er politik ledde till. Ni ökade en skatteflyfta mellan å ena sidan sjuka, arbetslösa och pensionärer och å andra sidan människor som hade ett arbete.

Kan du, Erik Andersson, tala om för mig varför man ska sparka på de sjuka och låta dem betala mer i skatt för att du ska kunna genomföra skattesänkningar för dem som redan har det gott ställt? Detta är det omoraliska.

Skatter ska ligga på en rimlig nivå; det är helt klart. I dag ligger de för många inte på en rimlig nivå. De justeringar som vi gör är ytterst marginala och kommer inte att leda till att någon slutar att arbeta eller till att någon inte utbildar sig till sjuksköterska.

Jag känner faktiskt väldigt många sjuksköterskor. De klagar aldrig på att deras skatt eventuellt skulle höjas med några tior, och det handlar om ett ytterst litet antal sjuksköterskor som får den högre skatten. Däremot säger de att det är för stressigt, att de har för få arbetskamrater och det är för mycket att göra. Det är detta som är problemet.

I Skåne, som har en av de absolut lägsta regionskatterna, är det kris i sjukvården. Det beror på skattesänkningarna; det beror på för lite resurser.

Antalet arbetade timmar måste öka, ja, men frågan är hur. Det går att öka antalet arbetade timmar på många sätt. Människor som inte har ett arbete kan komma i arbete med de skattepengar vi får in, som gör att man kan anställa fler i den offentliga sektorn.

Underbeskattning leder till färre anställda i välfärden. Det måste vi rätta till.

Anf. 131 MATHIAS SUNDIN (L):

Herr talman! Låt mig börja med att yrka bifall till reservation 11 om trängselskatt.

Trängselskatt finns ju i Stockholm och Göteborg. Syftet är – vilket även Vänsterpartiet har uppfattat – att man ska trängas mindre. Om vi höjer skatten på trängsel får vi mindre trängsel – det är teorin, och så blir det också i praktiken.

Det är just så vi formar vårt skattesystem på flera områden när det gäller saker som vi gärna vill se mer eller mindre av. Vi har hög skatt på alkohol för att man ska dricka mindre. Vi har hög skatt på olika former av utsläpp – till exempel koldioxidutsläpp – för att vi ska få mindre av detta.

Vänsterpartiet har missat något i detta. De har hajat att man kan få bort vissa skadliga effekter genom att ha höga skatter på saker och ting. Men vad tror Vänsterpartiet händer om man höjer skatten på arbete, om man gör det dyrare och har högre skatt på att jobba? Jobbar vi mer eller mindre då? Har det ingen påverkan alls?

Har det som har påverkan på trängsel, miljö och alkohol ingen påverkan på jobb? Jo, självklart. Det är därför vi gärna vill hålla nere dessa skatter så att människor ska kunna jobba, så att vi har ett samhälle där det lönar sig väldigt bra att anstränga sig, att jobba hårt.

Jag är ledsn, Daniel Sestrajcic, men det är inte Erik Andersson och Moderaterna som är motpolen just vad gäller skatter. Om du tittar på budgetarna ser du de största skattesänkningarna i Liberalernas budget, en position som jag gärna intar.

Nåväl, åter till denna trängselskatt. Det handlar inte så mycket om trängselskatten i sig utan om vad man får använda pengarna till som kommer in där. Den infördes ju här i Stockholm, och pengarna har använts till infrastruktur, bilvägar. Eftersom det är bilarnas trängsel som man vill ha bort använder man pengarna till att förbättra infrastrukturen, så att man även på det sättet ska minska trängseln och göra det lättare att använda bilen – något som vi i Liberalerna naturligtvis ställer upp på.

Det finns också andra sätt att ta sig fram i samhället, inte minst via cykel. Det är långt ifrån alla som kan göra det, men en del kan i alla fall cykla till jobbet och hem igen vissa dagar i veckan. Det är naturligtvis miljövänligt och klimatsmart. Det leder också till minskad trängsel plus positiva hälsoeffekter, som jag har hört talas om att man kan få om man

rör på sig. Det är ingenting som jag har testat själv, men i teorin ska det tydligen vara så.

Trängselpengarna får användas till att bygga bilvägar – helt okej och bra naturligtvis – men vi vill med vårt förslag att man ska kunna använda pengar från trängselskatt till att också investera i cykelinfrastruktur, alltså cykelvägar.

Herr talman! Låg mig också svara Sverigedemokraterna på detta med flygskatt. Det finns ett yrkande vad gäller flygskatt på global eller europeisk nivå. Det ska inte vara någon form av EU-skatt. Vi vill inte att EU ska ha någon beskattningsrätt. Det får i så fall vara en internationell överenskommelse, helst global. Här finns också den avgörande punkten att det inte är flygplan, lastbilar eller bilar som ska beskattas, för det är inte de som är problemet utan vad de släpper ut. Det är ju utsläppen från flygbränslet som är problemet.

I grunden är det bra att vi reser mycket. Förslaget till flygskatt här i Sverige har mycket små miljömässiga effekter, så vad är poängen med att ens införa en sådan? Ska man ha någon form av flygskatt ska den vara på global nivå, då riktad just mot bränslet. Det pumpas just nu in ganska mycket pengar och forskas om elplan. Varför ska dessa beskattas? Det finns ingen logik alls i det.

(Applåder)

Anf. 132 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik:

Herr talman! Erik låter hälsa att han är ännu bättre på att sänka skatter än du, Mathias Sundin, men det kanske ni kan ta upp med varandra.

Jag skulle vilja prata om två saker.

Det är klart att skatt på arbete påverkar. Men det behövs en balans, för om vi tar bort all skatt på arbete kommer det inte att vara ett samhälle som fungerar, och det kommer inte heller att skapa så många nya jobb som du skulle vilja att det gjorde. Den balansen har vi inte nått. Det är en mytologi just nu om att förändringen i skiktgränsen skulle påverka människor i den riktningen att de inte skulle vilja jobba. Det är en mytologi som ni försöker etablera som en verklighet men som inte stämmer överens med verkligheten.

Jag vill också prata om flygskatten. Vi är ju överens om att vi behöver beskatta det som skadar och förstör. Jag tycker mig ha sett en förändring i Liberalernas skattepolitik i riktning mot mer gröna skatter, vilket är positivt.

Ni säger att vi i stället ska ha en global flygskatt, men den är ju än så länge en dröm som är väldigt långt borta. Då menar jag att vi måste hitta sätt att låta flyget bära sina kostnader, och det är inte att vänta på en global skatt. När bränslet inte går att beskatta och vi inte kan ha en global skatt är det här vägen framåt. Om man dessutom tar Vänsterpartiets förslag och de 1,8 miljarderna för att göra det billigare och bättre att åka på järnvägen, då uppnår man en dubbel effekt. Varför tycker du att det är fel?

Anf. 133 MATHIAS SUNDIN (L) replik:

Herr talman! Vi är överens om att det behövs en balans. Frågan är var den balansen ligger när det gäller beskattning på arbete. Vi har i dag världens högsta skatter på arbete! Och du säger att balansen inte är uppnådd. När uppnås denna balans? Den svenska skatten kan inte bli mer än högst.

Hur mycket högst ska den vara? Går gränsen vid 100 procent eller 105 procent? När uppnår vi denna balans?

Jag tycker att det finns, som Erik Andersson nämnde här tidigare, en djup omoral när staten tar över 50 procent av ens inkomst. Den bör ligga lägre än så. Men där går min övre gräns, för då jobbar man helt plötsligt framför allt åt staten och mindre åt sig själv. Det ska inte vara så. Även om balansen ligger strax därunder bör den i alla fall vara sådan att du jobbar mest åt dig själv.

Du vill ge barnmorskorna höjd skatt. Ska de ägna helgerna och kvällarna åt att gå en vidareutbildning och sedan inte få behålla ens hälften av den löneförhöjning som det kan leda till? Det tycker jag är helt fel. Och det här är ingen mytologi. Det som ligger bakom detta kallas vetenskap och forskning.

Vi liberaler är väldigt positiva till grön skatteväxling. Det är den sista delen som är avgörande för oss, att man höjer skatter på det som man vill ha bort och sänker skatter på det som man vill ha kvar, till exempel arbeten. (Applåder)

Anf. 134 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik:

Herr talman! Det är någon form av borgerlig voodoooseans här när man pratar om att det skulle vara omoraliskt på något sätt att ta ut skatt. Jag rekommenderar läsning av Richard Murphy, *The Joy of Tax*. Det är en riktigt bra forskare som pratar om hur skatter skulle kunna vara utformade och vad de kan leda till. Och han pratar mycket om vikten av att ta ut skatt för att kunna skapa jämlika samhällen.

Det omoraliska är att vi lever i ett samhälle med ökade inkomstskillnader, ökad ojämlikhet och försämrade välfärd. Det är det som drabbar barnmorskorna. Mathias Sundins partikamrater i Skåne har ju under många år satt käppar i hjulen för löneförhöjning för barnmorskor och haft som mål den lägsta skatten i Sverige och regionen.

Jag träffar faktiskt inga barnmorskor som tycker att det är skatten som är det problematiska, utan det problematiska är att de har för få arbetskamrater, för stressig arbetssituation och att skatten är för låg. De skulle vilja att man tog in mer skatt så att fler barnmorskor kunde anställas. Det hänger ju ihop.

Ni pratar väldigt ofta om den fantastiskt höga skatten som vi har i Sverige. Jag rekommenderar då en annan litteratur, *Jakten på den försvunna skatten* av Erik Sandberg, som klart och tydligt belägger att det faktiskt inte är så att vi har så fruktansvärt höga skatter i Sverige jämfört med omvärlden. Till exempel har vi ingen förmögenhetsskatt, ingen arvs- och gåvoskatt och ingen fastighetsskatt, som finns i de flesta andra länder.

Om ni tycker att det är så fruktansvärt med alla de höga skatterna vill jag säga att ni hade åtta år på er. Ni förstörde väldigt mycket, men jag förstår inte varför ni inte gick hela vägen. Eller jag tror att jag förstår det, för det skulle betyda ett så fruktansvärt samhälle att leva i att inte ens ni skulle stå ut i det.

Anf. 135 MATHIAS SUNDIN (L) replik:

Herr talman! Vad hände i det fruktansvärda samhälle som vi, enligt Vänsterpartiet, nästan nådde fram till? Jo, 300 000 människor fick jobb, vi fick högre skatteintäkter och vi lade mer pengar på välfärden. Det var synd

att vi inte nådde ända fram. Vi hade gärna haft fyra år till på oss att uppnå detta fruktansvärda samhälle, men vi gör snart ett nytt försök.

Vänsterpartiet talar mycket om klyftor i samhället. Det är en del av er grundideologi.

Det finns många seriösa punkter som ska tas på allvar vad gäller klyftor i samhället. Det jag tror är den allvarligaste klyftan är om det redan från födseln finns stora skillnader och man inte kan ta sig ur den situation man är i, alltså att det inte finns någon möjlighet att uppnå något annat för att man är fast där man är.

Som liberal tror jag att det är farligt om staten tar in de mesta pengarna och bestämmer hur människor ska leva sitt liv. Då ser de inte möjligheten att röra sig.

Vad gäller de ekonomiska inkomstklyftorna i Sverige fick alla grupper det bättre under alliansåren. Några grupper fick det ännu bättre än andra, men alla grupper fick det bättre.

Detta stör Vänsterpartiet så enormt mycket. Ni klarar inte av det. Ni säger att klyftorna ökar, men alla har fått det bättre. Du hade varit nöjd, Daniel Sestrajcic, om klyftorna hade minskat och alla hade fått det sämre.

Detta är skillnaden mellan liberalism och socialism.

Anf. 136 LARRY SÖDER (KD):

Herr talman! Jag yrkar bifall till Alliansens reservation, nr 3, och Kristdemokraternas reservation, nr 9.

Kan punktskatter vara något bra för samhället, eller är alla skatter av ondo? Givetvis är en del punktskatter av godo om de är styrande från sådant vi inte vill ha i samhället och i samma mängd minskar skatt på det vi önskar i samhället.

Kristdemokraterna har drivit frågan om att införa ett så kallat bonus-malus-system där miljöanpassade fordon med relativt låga utsläpp av koldioxid får en bonus vid inköpstillfället medan fordon med höga utsläpp av koldioxid får högre skatt.

Det är ett sätt att använda skatterna som styrande medel där den enskilde medborgaren kan göra ett aktivt val mellan något som är bra och något som är dåligt. Antingen väljer man det skattemässigt billiga alternativet, som i detta fall är bra för miljön, eller det skattemässigt dyra alternativet. Det är medborgaren som ska göra detta val, och med punktskatter kan man vara lite styrande.

Systemet bör utformas så att nettoeffekten för staten är positiv, som i 2030-sekretariatets förslag. Här beräknas nettovinsten till omkring 700 miljoner per år. För dessa pengar kan man givetvis vidta andra miljöåtgärder. Då används de pengar man får in genom detta system på bästa sätt för miljön.

I likhet med 2030-sekretariatet föreslår vi att bonus betalas ut direkt vid köpet medan malus fördelas på fyra år. I samband med att bonus-malus-systemet införs bör supermiljöbilspremien avskaffas.

Finns det förslag som inte är så bra? Ja, vägslitageavgiften är inte bra. Det finns ju inget alternativ. Bor man i glesbygd kan man inte välja något annat färdmedel, och då blir det en extra skatt. Ett annat förslag som varit uppe här är flygskatten. Den är inte heller bra när det inte finns några alternativ. Kan man bara välja mellan flyget och flyget får man betala den skatt som regeringen anser att man ska betala.

Punktskatter är bra i de fall där man som medborgare kan välja.

Att Sverige behöver bli bättre på att uppmuntra och underlätta entreprenörskap har jag varit inne på förut i dag. Företagare möter ofta onödiga hinder och höga administrativa kostnader för att driva sin verksamhet framåt.

Vi i alliansen har i talarstolen många gånger talat om att vi vill förbättra förutsättningarna för företagen även när det gäller administrativa avgifter.

Vi tycker att man vid ändring av reglerna ska analysera konsekvenserna för företag. Det är något vi i Sveriges riksdag är ganska dåliga på. Energiskatteförslagen innefattar ingen genomgripande konsekvensbeskrivning av hur skatterna slår i ett företagsperspektiv.

Konsekvensbeskrivningarna ska visa både negativa och positiva effekter. Ett förslag kan givetvis vara positivt för företagen, och då ska vi vara tydliga med att tala om det. Konsekvensbeskrivningar har ett egenvärde eftersom vi då vet vad vi fattar för beslut. Därför måste vi bli bättre på att göra sådana.

Anf. 137 LINUS SKÖLD (S):

Herr talman! I lördags fyllde min son sju år. Jag tänker att den här debatten egentligen handlar om honom och hans generation och därpå följande generationer.

Men låt oss börja med hans gammelmormor, min mormor. Hon växte upp i ett arbetarhem i ett Sverige som var på väg att bryta med fattigdomen. I Hyllie utanför Malmö var båda hennes föräldrar tvungna att arbeta full tid, den ena på cementfabriken, den andra med städ och tvätt åt de fina fruarna, som min mormor brukar säga. Samtidigt drev de ett litet jordbruk för självhushållning så att de kunde mätta sina nio barn.

De kämpade hårt för att nästa generation arbetarungar skulle få det bättre än vad de hade haft det, och det fick de. Mormor arbetade i en möbelfabrik och knäckte extra med att städa trappuppgångar, och morfar drev eget som smed. De slet också hårt för att bygga ett samhälle åt oss och ett bättre liv åt sina barn, och så blev det.

Mamma blev först i släkten att ta sig igenom en akademisk utbildning. Hon och pappa byggde vidare. De slet och trodde att vi skulle få det bättre än vad de hade haft det.

Nu har vi nått en brytpunkt, en punkt där min generation, de som i dag blir föräldrar, inte längre tror att deras barn kommer att få det bättre än vad de har haft det.

Men jag är övertygad om att de tror fel. Jag tror att världen kan och ska bli bättre. Men då måste vi ha ett samhälle som håller ihop. Vi måste bygga vidare på det som de föregående generationerna har skapat åt oss, och vi måste se till så att alla, inte bara några, kan leva ett bättre liv. Det är här skattepolitiken kommer in.

Det jag försöker säga är att vi socialdemokrater i generationer har kämpat för att bygga ett samhälle som håller ihop och för att skapa en omfördelning av resurser som kan ge samma möjligheter för alla. Det handlar om ett generellt välfärdssystem och ett samhällssystem med en svensk modell. Det har varit mycket framgångsrikt och tagit Sverige från extrem fattigdom till hyggligt välstånd på bara några få generationer. Detta samhällsbygge med jämlikhet och gemenskap kämpar vi fortfarande för. Det är därför vi utvecklar den svenska modellen.

Herr talman! Det offentligas intäkter måste kopplas ihop med det offentligas utgifter, och jag har sett vad vår politik kan skapa. Som jag sa fyllde min son sju i helgen. Han går såklart i skola hemma i Älvsbyn. De skolsatsningar som vi har gjort i regeringsställning gör verkligen skillnad för vilka möjligheter barn får i skolan.

Jag arbetar själv som rektor när jag inte är riksdagsledamot. Därför kan jag vittna om hur det slår igenom i förbättrade förutsättningar när vi får mer personal på lågstadiet och fritidshemmet, när vi kan ordna kvalitativ fortbildning för personalen och när vi kan ge ett ordentligt tillskott till undervisningen av nyanlända barn, för att ta några exempel. Dessa satsningar är inte möjliga utan intäkter.

Min son fyllde som sagt sju i helgen. Han är kvalsterallergiker, och med det kommer en del astmatiska besvär som han måste medicinera mot regelbundet. Medicinen hämtar vi utan att det är förknippat med någon kostnad. Jag tänker redan i förväg reservera mig mot invändningarna om att jag med mitt fläskiga arvode borde ha råd att hämta ut och betala för medicinen. Det är nämligen så att i den svenska modellen är välfärden generell, och då måste alla omfattas. Det är ju detta som skapar gemenskapen och sammanhållningen; den är inte möjlig utan intäkter.

Min son fyllde sju i helgen, och jag är övertygad om att vi är på väg att bygga ett bättre liv åt honom och hans generation. Men då krävs en politik som jämnar ut klyftor mellan samhällsklasser men också mellan generationer. Då krävs en politik som håller ihop landet och ger människor samma frihet och trygghet oavsett var de är, var de kommer ifrån eller vilka de är.

Herr talman! Det är när vi ska bygga ett bättre liv för vår generation men också de uppväxande och kommande generationerna som punktskatter kommer in. Punktskatter finns till för att stödja människor – konsumenter och producenter – i att göra klimatsmarta och hälsosamma val. Det handlar om alltifrån att välja transportsätt till att välja bort skadliga prylar som alkohol och tobak.

Om vi ska sluta de påverkbara hälsoklyftorna, som vi har tagit oss an, inom en generation krävs att vi använder många olika verktyg, till exempel resursstyrning, regleringar och informationsinsatser men också punktskatter.

Vi har satt upp målet om noll nettoutsläpp till 2045. Om vi verkligen vill nå det målet måste vi nu, i dag, göra aktiva val och bedriva en aktiv politik för att utvecklingen ska gå åt det hållet. Det handlar om att stödja omställningen på utgiftssidan genom till exempel Klimatklivet och solels-subsventioner, men det handlar också om klimatstyrande punktskatter. Därför förbereder regeringen nu flera klimatstyrande skatter.

Ett exempel är bonus–malus-systemet, som är tänkt att stödja konsumenterna i att fatta klimatsmarta beslut vid nybilsköp. Den som väljer en klimatsmart nybil får en väl tilltagen bonus medan den som väljer en klimatosmart nybil får betala extra skatt, malus. Detta kommer att öka incitamenten för den enskilde bilköparen att välja klimatsmarta bilar men också driva på innovationen för mer energieffektiva och klimatvänliga bilar.

Samtidigt bereds ett förslag om att stärka den koldioxidbaserade delen av fordonsskatten och alltså mer generellt öka fordonsskattens klimatstyrande del.

För att ge ytterligare några exempel arbetar regeringen också med att säkra de styrande effekterna för skatterna på bland annat naturgrus, avfall och kemikalier. Dessutom vill vi att kraft- och fjärrvärmeanläggningar som drivs med fossila drivmedel ska betala mer i koldioxidskatt, och vi tycker att flyget bättre ska bära sin klimatpåverkan.

Herr talman! Från högerbänken hojtas det om skadliga skatteförslag samtidigt som förslagen om att hejda regeringens klimatambitioner duggar tätt, helt utan att högern, för den delen, presenterar några egna ambitioner på området. I stället tävlar de om vem som kan sänka skatten mest.

Att fortsätta att driva på för omställning till fossilfrihet är helt nödvändigt om min son och hans framtida barn och barnbarn ska växa upp i en värld som har polarisarna kvar.

Jag tänker fortsätta att tro att nästa generation kan få det bättre, men då krävs att vi utvecklar den svenska modellen. En politik med visioner om ett samhälle som håller ihop och är hållbart kräver en modig skattepolitik.

Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag.
(Applåder)

Anf. 138 ERIK ANDERSSON (M) replik:

Herr talman! Sverige har som bekant ett av de högsta skattetrycken i världen – högst skatt på arbete. Vi har extremt höga marginalsatser, och det gör att ungefär 40 procent av alla poliser, barnmorskor och vissa specialutbildade sjuksköterskor får betala statlig skatt. Det är inte rimligt, anser vi.

När det handlar om debatten om punktskatterna är ju Sverige inte Nordkorea, utan vi är ett land som har grannar och är beroende av omvärlden. Det är klart att man måste se vilken optimal nivå skatterna måste ligga på. Annars blir det som vi har sett att det blev med alkohol och tobak, att staten räknar in höjda intäkter fast man inte får dem eftersom importen ökar, exempelvis. Det är ett bekymmer som man måste titta på, anser jag.

Bonus–malus-systemet är vi i och för sig för, eftersom det är klart att man ska göra en omställning. Det är ungefär som Alliansens miljöbilspremie, att den som köper en ny bil med låga utsläpp får en bonus – jättebra – medan den som har en bil med höga utsläpp får betala extra för det. Det är helt okej.

Problem med förslaget som det är utformat är att man har överbeskattat med ungefär en halv miljard eller 600 miljoner kronor. Man tar ut mer. Bonussystemet går inte jämnt ut, utan man väljer att överbeskatta svenska bilister.

Anf. 139 LINUS SKÖLD (S) replik:

Herr talman! Det finns ett par delar i detta. Jag uppfattade egentligen aldrig någon fråga, så jag tar mig friheten att prata lite om marginalsatser, som jag uppfattade. Den hör egentligen inte riktigt hit eftersom den inte är en punktskatt i sig. Men eftersom Erik Andersson lyfte upp den tycker jag att det är viktigt att poängtera att vi inte höjer någon marginalsatt, inte för någon. Den som har samma lön kommer att betala samma skatt – slut.

Egentligen var det kanske överbeskattning i bonus–malus-systemet som Erik Andersson ville ha svar om. Det är tämligen svårt att bedöma hur

väl systemet kommer att slå igenom. Om det går bra och vi uppnår de styrande effekter som vi önskar kommer systemet inte att innebära någon överbeskattnings alls.

Prot. 2016/17:93
6 april

Punktskatter

Anf. 140 ERIK ANDERSSON (M) replik:

Herr talman! Jag hörde ordet frihet. Det är bra; det står vi för.

Det jag menade med att Sverige är ett av världens mest högbeskattade länder är att man får titta på det totala skattetrycket. Då kommer även punktskatterna in, för de står ändå för 3,3 procent.

Frågan gällde i och för sig bonus–malus-systemet. Man har valt att införa ett system som i grunden är bra – man gör en omställning av den svenska fordonsflottan. Men samtidigt väljer Socialdemokraterna och regeringen att vrida extra hårt på skattekranen så att man tar ut mer pengar än vad man behöver göra i en skatteväxling. Man tar ut en halv miljard mer än man är tvungen till. Det är detta jag menar: Ni överbeskattar i denna del, och det tycker inte vi är bra. Själva syftet med en skatteväxling är ju att det ska gå jämnt ut, inte att man ska överbeskatta bilisterna. Då blir det helt fel.

Anf. 141 LINUS SKÖLD (S) replik:

Herr talman! Det måste vara ett stort pedagogiskt problem för Erik Andersson att vi höjer skatten på vissa saker.

Erik Andersson gapar om att skattekvoten är för hög samtidigt som vi ser hyggligt tydliga tecken på att den svenska ekonomin mår väl. Vi har hög tillväxt, sjunkande arbetslöshet och EU:s högsta sysselsättning. På vilket sätt är skattekvoten för hög? Jag är väl medveten om att frågan är retorisk.

Svaret om bonus–malus-systemet har jag redan levererat, det vill säga: Vi överbeskattar inte, utan vi tänker oss att systemet ska vara cirkulärt. Det är inte en fiskal skatt. Vi vill inte ha in skatteintäkter från det, utan vår tanke är att det ska gå jämnt ut, precis som Erik Andersson säger.

(Applåder)

Anf. 142 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik:

Herr talman! Jag vill börja med att tacka dig, Linus Sköld, för ditt inlägg som var både mycket välformulerat och bra. I punktskattefrågan är Vänsterpartiet och regeringen på många sätt överens.

Det var också fint att få höra den historia som du bär med dig och som har gjort dig till socialdemokrat, misstänker jag. Du talade nämligen mycket om det. Jag känner igen mycket av det. Men det gjorde mig till vänsterpartist i stället.

Jag tycker att det finns många poänger i det du säger. Mitt problem när du beskriver det hela är att du precis som många radikala socialdemokrater stannar i historien. Det finns på något sätt inget projekt framåt i skattepolitiken för att återgå till en jämlik och omfördelande skattepolitik som tar bort den borgerliga skattepolitiken, som vi har fått leva med under så många år och som har ökat ojämlikheten och klyftorna. Du har hört mina inlägg här, så du vet ungefär vad jag tänker.

Jag tänker att era väljare i grund och botten inte vill ha sänkt bolagsskatt, ränteavdrag eller RUT-avdrag. Jag kollade upp detta. Älvsbyn ligger på plats 235 av alla kommuner när det gäller hur mycket man utnyttjar RUT-avdraget. RUT-avdraget per invånare är 120 kronor. Men i Danderyd är det 1 961 kronor, i Lidingö 1 285 kronor och i Lomma, kommunen bredvid Malmö, 1 147 kronor. Älvsbyn gillar inte RUT-avdrag, skulle jag vilja säga.

Men min fråga handlar om punktskatter. Varför är ni mot den översyn av avgifts- och skattestrukturen som Vänsterpartiet har föreslagit i syfte att driva på arbetet för att få en ökad andel miljöanpassade godstransporter och energieffektiviseringar?

Anf. 143 LINUS SKÖLD (S) replik:

Herr talman! Jag tackar för berömmet. Det uppskattar jag. Jag kan samtidigt passa tillbaka den bollen och säga att du är en fenomenal talare, Daniel Sestrajcic.

Vi är inte ovilligt inställda till progressiva och fördelningspolitiskt riktiga förslag när det kommer till skattepolitik. Men när det handlar om människors plånböcker och människors privatekonomi måste vi vara försiktiga och ansvarsfulla. Vi kan inte bli idealister och dogmatiska. Det riskerar att stjälpa saker. Vi måste därför ta det försiktigt och gå varsamt fram. Det är mitt svar på den frågan.

Den andra frågan har jag dribblat bort.

Anf. 144 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik:

Herr talman! Människors plånböcker mår faktiskt bra av att människor har högre löner och jobb i till exempel offentlig sektor. Pengar kommer att tas från detta för en sänkning av bolagsskatten.

När det gäller människors plånböcker handlar det om vilka människors plånböcker det är fråga om. Det är klart att om man bor i Danderyd, där man har 1 961 kronor i genomsnitt per invånare i RUT-avdrag, vill man ha kvar detta RUT-avdrag. Men min fråga är då varför föräldrarna till barnen i din skola ska behöva betala för deras RUT-avdrag eller för deras ränteavdrag. Poängen med skattesystemet är att det också ska vara omfördelade.

Min fråga om punktskatterna handlade om att Vänsterpartiet har ett mycket modest förslag om att vi ska göra en översyn av avgifts- och skattestrukturen i syfte att uppnå energieffektiva transporter och öka de miljöanpassade godstransporterna. Detta är ett krav som kommer från näringslivet. Hör och häpna! Det är ett krav som näringslivet driver att vi ska göra någonting åt detta. I dag missgynnar man godstransporter på järnväg och i sjöfart. Vi vill hitta en struktur som gör att dessa transporter gynnas och att man flyttar över transporter från väg till sjöfart och järnväg, vilket vi säkert är överens om är mycket klimatsmartare.

Skulle ni inte kunna sträcka er till att vi åtminstone gör en liten översyn, det vill säga att ni bifaller Vänsterpartiets reservation 8 som vi har yrkat bifall till?

Anf. 145 LINUS SKÖLD (S) replik:

Herr talman! Vi investerar Sverige starkt, och vi gör det tillsammans med Vänsterpartiet i ganska stor omfattning. Daniel Sestrajcic vet säkert

mycket väl att vi till exempel ser till att det kan bli fler lärare, att det blir 10 extra miljarder till välfärden, att det kan bli fler undersköterskor och bättre bemanning i äldreomsorgen och att det kan bli fler poliser. Vi gör detta tillsammans. Därför kanske man kan låta bli dessa svingar från vänster.

När det gäller frågan om Vänsterpartiets reservation om en översyn av avgifts- och skattestrukturen för att uppnå klimatvänligare transporter kan jag säga att vi jobbar med klimatstyrande skatter. Vi tycker att det är viktigt med klimatsmarta transporter, och vi satsar rekordmycket pengar. Eftersom vi har gjort upp om budgeten vet Daniel Sestrajcic att vi satsar rekordmycket pengar på infrastruktur, inte minst på järnvägsunderhåll. Detta tillsammans med klimatstyrande skatter är klimatvänlig politik på riktigt. Vi ställer om till klimateffektiva transporter.
(Applåder)

Anf. 146 RASMUS LING (MP):

Herr talman! Gröna skatter, miljöskatter och grön skatteväxling kommer att vara oerhört viktiga verktyg för att vi ska kunna göra den miljö- och klimatomställning i Sverige som vi så väl behöver.

Den rödgröna regeringen har infört ett flertal skatter, till exempel en kemikalieskatt som den förra borgerliga regeringen tillsatte en utredning om och som Centerpartiet tyckte skulle vara ännu högre. Men vi har åtminstone gått fram med den i bred parlamentarisk enighet.

Vi har gjort en ny indexering av koldioxidskatten. Indexering är ett mycket bra sätt för att skapa framförhållning, så att människor och producenter av förnybara drivmedel vet vad som kommer att gälla framöver och får tid på sig för att göra en omställning och komma igång med produktion av förnybara bränslen.

Vi har infört skatt på naturgrus, och vi har sänkt skatten på solenergi på större anläggningar. Vi kommer nu också att gå fram med förslag om ett bonus–malus-system för att göra en ordentlig omställning inom bilparksflottan.

Vi har också gjort överenskommelser i andra frågor. I Miljömålsberedningen och i Landsbygdskommittén enades så gott som alla partier om att se över reseavdragen.

När Moderaternas Erik Andersson tidigare talade tror jag att han sa nej tio gånger. Han sa nej till skatt på skatt som behövs för att vi ska kunna göra denna omställning.

Glädjande nog har inte alla allianspartier varit lika negativa som Moderaterna, utan de har i sina budgetförslag tidigare under mandatperioden faktiskt haft egna idéer.

Herr talman! Miljöskatter brukar till en början ogillas av många, men efter hand brukar de accepteras och längre fram också många gånger gillas. Trängselskatten i Stockholm är kanske det bästa exempel som åtminstone jag har.

I valrörelsen 2006 var Jan Björklund, som ännu inte var dåvarande Folkpartiets ordförande, ute och jobbade allt vad han kunde mot att trängselskatten skulle införas. Nu, några år senare, tror jag inte att det är någon i Liberalerna som skulle göra det.

Dessvärre går inte dessa pengar till att bygga ut kollektivtrafiken på det sätt som skulle behövas. Det som Reinfeldtregeringen gjorde när man vann

Prot. 2016/17:93
6 april

Punktskatter

*Skatteförfarande
och folkbokföring*

valet 2006 var att i stället fördela om pengarna till motorvägsbyggen. Det är bara att beklaga.

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 19 april.)

§ 15 Skatteförfarande och folkbokföring

Skatteutskottets betänkande 2016/17:SkU26
Skatteförfarande och folkbokföring
föredrogs.

Anf. 147 PER ÅSLING (C):

Herr talman! Betänkandet, och därmed denna debatt, berör frågor gällande skattesystemets effektivitet och legitimitet samt hur vi minimerar administrationen av skatter.

Frågan om det personliga betalningsansvaret, det så kallade företrädaransvaret, lyfts fram i flera motioner från såväl Centerpartiet som övriga allianspartier. Nuvarande regelverk gör att styrelseledamöter och andra företrädare i aktiebolag kan bli personligt betalningsskyldiga om ett bolag hamnar på obestånd, även om inga formella fel har gjorts. Olika regeltolkningar tillämpas från myndigheters sida, vilket gör att reglerna upplevs som godtyckliga. Detta skapar problem i det svenska näringslivet.

Andra nordiska länder saknar motsvarande regelverk, och regelverket har mötts av mycket kritik. Kunskaperna om reglerna har dessutom visat sig vara mycket bristfälliga. Riksdagen gjorde så sent som våren 2015 ett tillkännagivande till regeringen om att göra en översyn av regelverket kring personligt betalningsansvar. Trots att två år har gått har regeringen inte återkommit med några konkreta förslag. Enligt regeringen bereds ärendet, och så har gjorts under lång tid. Det är av stor vikt att regeringen nu skyndsamt återkommer till riksdagen med förslag till förändringar.

Herr talman! De allra flesta vill göra rätt för sig. Olika regler på marknaden ska finnas till för att skapa rättvisa och jämlika förutsättningar för olika aktörer. Rättvisa regler finns till för att underlätta för företag, inte för att försvåra. Det står fortsatt klart att regelverket rörande kassaregister utgör ett hinder för företag. Kravet på kassaregister ställer likformiga krav på alla företag. Detta kan tyckas rättvist, men företagens förutsättningar för att använda kassaregister varierar.

Det måste vara möjligt att bedriva försäljningsverksamhet även för dem som inte har tillgång till vare sig el eller mobiltäckning. Ur ett samhällsperspektiv är det viktigt att kontrollverksamheten inte får överta och styra vilka näringsverksamheter som får finnas. Mot bakgrund av detta är det viktigt att regeringen skyndsamt presenterar förslag på förtydligande av regler gällande kravet på kassaregister.

Herr talman! En viktig princip för vårt skattesystem är att det ska vara transparent. Det ska stå klart vad man betalar skatt på och för samt vart pengarna går. Arbetsgivaravgifterna har de senaste åren åter ökat i Sverige. Oavsett hur höga arbetsgivaravgifter vi har är det viktigt att arbetstagare

vet hur mycket som betalas i arbetsgivaravgifter. Det är också viktigt att fusk med obetalda arbetsgivaravgifter kan minska.

Arbetsgivaravgifter utgör en stor andel av statens budget och hela det offentliga åtagandet. Att synliggöra arbetsgivaravgiften fyller således även en demokratisk funktion. Det är dock av stor vikt att rapporteringen kan ske så effektivt som möjligt genom en enkel och pedagogisk e-tjänst. Ett sådant system måste finnas på plats vid införandet av månatlig rapportering; annars riskerar den administrativa bördan att bli väldigt stor och kostsam för små företag.

Herr talman! Det behövs en ändrad attityd till företagande. Alltför ofta kommer företagare i kläm på grund av olika tolkningar av lagar och regler. Beviskraven i skatteprocessen måste höjas. Skatteverkets arbete måste präglas av ännu större rättssäkerhet och förutsägbarhet. Skatteverkets rutiner måste ses över, och Centerpartiet kräver i en motion att regeringen ska tillsätta en utredning för att sammanställa en vitbok som kan utgöra grund för det fortsatta arbetet med ett skatteverk i världsklass.

Jag ställer mig bakom Alliansens och Centerpartiets reservationer, men jag yrkar för tids vinnande bifall enbart till Centerns reservation nr 6 och Alliansens reservation nr 13.

(Applåder)

Anf. 148 LOTTA FINSTORP (M):

Herr talman! I detta omfattande motionsbetänkande finns fyra alliansreservationer, och vi står naturligtvis bakom dem, liksom de M-reservationer som finns. För tids vinnande yrkar jag dock endast bifall till alliansreservation nr 13 om personligt betalningsansvar samt reservation nr 5 från Moderaterna om delningsekonomin.

Herr talman! Grunden för all vår gemensamma välfärd bygger på arbete. Det är genom att människor arbetar, driver företag och betalar skatt som vi skapar förutsättningar för ett samhällsansvar där vi både delar på det gemensamma och kan stötta enskilda när livet tar en oväntad vändning. Skatter och avgifter fyller en viktig funktion för att finansiera våra gemensamma välfärdsfunktioner och ska därför utformas för att säkerställa skatteintäkter över tid – men utan att skapa onödiga hinder, kostnader och tröskeleffekter för den som vill arbeta och driva företag.

Det är viktigt att skattesystemet är transparent och legitimt, och som Skatteverkets devis lyder: ”Det ska vara lätt att göra rätt.” I dag finns skatter och regler som, kontraproduktivt, hämmar tillväxt och arbete utan att bidra till höjda skatteintäkter. Drivkraften för att arbeta får aldrig hämmas av höga skatter. Det gäller till exempel försörjningsstödet, som i sin konstruktion och tillämpning har svaga incitament för arbete och inte sällan leder till marginaleffekter på över 100 procent. Det är fullständigt orimligt.

I takt med nya digitala innovationer växer delningsekonomin fram. Viljan att dela med sig av sin bostad eller bil, sina verktyg eller sin tid växer snabbt. Delningsekonomin förändrar och utmanar våra traditionella föreställningar om ekonomins funktionssätt, förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare och hur framtidens skattesystem ska utformas. I takt med att delningsekonomin blir större måste regelverken anpassas för att upprätthålla legitimiteten för skattesystemet och hindra skatteundrandragande.

Utredningen SOU 2017:26 *Delningsekonomi på användarnas villkor* kom den 3 april, alltså den här veckan. Av den framgår att utredningen inte närmare har studerat skatterättsliga regler och effekter. Men det behövs. Av utredningen framgår att det ”emellertid bör noteras att reglerna om beskattning kan ha stor betydelse för användarna av delningsekonomiska plattformar”. Det lämnas dock därhän.

Fru talman! Delning får inte bli en ursäkt för skattefusk. Vi moderater anser att man därför bör se över möjligheten för Skatteverket och andra berörda myndigheter att genom it-stöd och administrativt stöd förenkla administrationen för köpare och säljare inom delningsekonomi samt säkerställa att skattebetalningar görs på ett korrekt sätt.

Fru talman! Riksdagen antog våren 2014 alliansregeringens förslag angående ett förstärkt skydd för hotade och förföljda personer. Genom propositionen gjordes ändringar i folkbokföringslagen och i offentlighets- och sekretesslagen, som innebär att Skatteverkets möjlighet att begära hjälp av till exempel socialnämnden i ärenden om kvarskrivning och sekretessmarkering lyfts fram i lagtexten och att sekretessen för personuppgifter i ärenden om kvarskrivning stärks.

I propositionen redovisade regeringen också sin syn på inriktningen av det fortsatta arbetet med att skapa ett starkare skydd för de våldsutsatta personuppgifter. Flera problem och brister behöver åtgärdas. Den hot- och riskbedömning som görs i dag behöver utvecklas, och användningen av olika skyddsåtgärder behöver samordnas. Reglerna behöver också göras mer konsekventa sett ur ett skyddsperspektiv. Regeringen ansåg även att det finns skäl att överväga hur dessa brister bör åtgärdas för att skapa ett bättre skydd för hotade och förföljda personer och att målet bör vara att skapa en sammanhållen och konsekvent reglering på området.

Regeringen aviserade sin avsikt att göra en genomgripande översyn av dessa frågor och då även ta upp frågor om användningen av fingerade personuppgifter och frågor om skyddade personkategorier. Frågan om skyddade personuppgifter är en viktig del av arbetet med att förstärka skyddet för personer som utsätts för hot eller förföljelse. Det finns i dag en hel del olika typer av regler och möjligheter som syftar till att skydda någons identitet eller bostadsadress.

Alliansregeringen tog också flera initiativ till att stärka skyddet av personuppgifter för hotade och förföljda personer. Den 1 juli 2014 infördes flera lagändringar om ett tätare samarbete mellan myndigheter vad gäller kvarskrivning och en förstärkt sekretess i vissa ärenden. Men det finns mycket kvar att göra.

Alliansen anser att fingerade personuppgifter bör kunna medges i större omfattning än i dag. Det innebär att en person får nya identitetsuppgifter, till exempel ett nytt namn och nytt personnummer. Därför beslutade alliansregeringen också att låta en särskild utredare göra en samlad översyn av lagstiftningen och föreslå åtgärder som ger ett förstärkt skydd för hotade och förföljda personers personuppgifter vad gäller både lagstiftning och myndighetsrutiner.

Utredningen presenterade sitt betänkande 2015. Vi hade förväntat oss att den sittande, nuvarande, regeringen snarast skulle fullfölja det reformarbete till skydd för hotade människor som påbörjades av alliansregeringen. Men frågan nonchaleras av regeringspartierna.

Fru talman! Regeringspartierna Socialdemokraterna och Miljöpartiet med stöd av Vänsterpartiet tycker inte att denna fråga är viktig. Ni avslår sårbara människors behov av skydd i en av de mest utsatta situationer man kan tänka sig. S, MP och V avslår Alliansens förslag om behovet av att lättare kunna byta identitet i samband med våld i nära relationer och även förslaget om att regeringen ska återkomma med ett förslag om åtgärder som stärker skyddet för hotade och förföljda personers personuppgifter.

Ni säger ofta och gärna att ni värnar de svaga i samhället. Men talet om solidaritet känns långt borta när ni avslår ett förslag som gagnar just de grupper ni säger er värna. Förhoppningsvis kan följande tre exempel ge en ökad förståelse för problematiken.

Vid två tillfällen ansökte en individ i en familj om försörjningsstöd från socialtjänsten i en kommun i Sverige. Vid båda tillfällena skickades sedan brev från denna kommun till den adress där familjen vistades under skyddad identitet. Det är ett exempel.

När skolkatalogerna delades ut i slutet av höstterminen 2016 upptäckte en elev med skyddad identitet att hans namn och bild fanns med i katalogen. Man försökte då samla in alla de drygt 1 200 exemplaren, men 53 kataloger är fortfarande på villovägar. Känslan hos dessa människor av att deras identitet och adresser är röjda är fruktansvärd.

Vidare avslöjade Helsingborgs tingsrätt en kvinnas nya namn för den före detta maken trots att hon hade skyddad identitet. JO anser att det skedde av slarv och har kritiserat domstolen.

Alliansen vill se en förändrad lagstiftning och utvecklade myndighetsrutiner avseende skyddad identitet och byte av identitet och att detta ska tillkännages för regeringen. Jag ser fram emot regeringspartiernas förklaring till det avslag ni yrkar på i dag.

Om man på förhand kan misstänka att utlämnande av uppgifter om en person kan förorsaka personföljelse eller annan skada kan sekretessmarkering göras i folkbokföringen. Det finns ett antal åtgärder man kan vidta, men sekretessmarkeringen är inte lagreglerad. Den omprövas också i regel varje år, och då ska personen det gäller alltså återigen utsättas för detta trauma.

Fru talman! Det finns mycket jag skulle kunna tala om avseende skyddande av personuppgifter även utifrån mitt yrke inom socialförvaltningen. Men min tid här i talarstolen börjar rinna ut. Jag ser fram emot en förklaring från majoritetens sida om varför man inte i lagstiftning vill värna de grupper som man säger sig värna.

(Applåder)

Anf. 149 OLLE FELTEN (SD):

Fru talman! I betänkandet behandlas en mängd motioner om olika skatteförfaranden och frågor kring folkbokföringen. Det är ett brett betänkande som omfattar en rad viktiga frågor. Totalt berör betänkandet 91 motioner från den allmänna motionstiden. Av dessa står Sverigedemokraterna för 6.

Skatteförfaranden handlar om en mängd olika förhållanden på skatteområdet. Det frågeområde som i särklass flest motioner – ungefär en fjärdedel – har fokuserat på handlar om hur skattesystemet kan bli mer transparent och lättförståeligt för den enskilde medborgaren. Det kan handla om att synliggöra skatterna i största allmänhet.

Men den allt överskuggande frågan i denna del handlar om att göra redovisningen av arbetsgivaravgifterna synlig för alla löntagare. Det kan till exempel göras genom att man skriver ut det belopp som utgör arbetsgivaravgifter på lönebeskeden. Det skulle öka förståelsen och acceptansen för systemet om man redovisar de belopp som betalas och vad som finansieras med dessa avgifter.

Fru talman! Ett annat område som är både aktuellt och viktigt är det så kallade företrädaransvaret för bland andra ett bolags styrelsemedlemmar. Företrädaransvaret handlar helt kort om förutsättningarna för hur och när en styrelseledamot eller annan företrädare för ett bolag ska kunna bli personligt betalningsansvarig för bolagets skulder.

Under årens lopp har det uppmärksammats ett flertal gånger hur företrädare som egentligen inte har gjort något direkt fel har blivit mycket hårt drabbade av sitt ansvar genom att Skatteverket drivit in bolagets skatteskulder från sådana personer. Det kan handla om mycket stora belopp som innebär att personen i fråga blir ruinerad för livet. Situationen är inte acceptabel och måste åtgärdas. Alliansen har motionerat om sådana åtgärder, och vi delar deras uppfattning om att frågan kräver en snabb lösning.

Samtidigt pågår en beredning av frågan inom Regeringskansliet efter ett tillkännagivande från 2015. Vi ser därför ingen direkt anledning att upprepa ett sådant tillkännagivande, utan vi vill ge regeringen möjlighet att lägga fram ett förslag till åtgärder mot de delar av företrädaransvaret som ses som otillbörliga.

Det är dock hög tid att regeringen levererar. Vi kommer att bevaka ärendet noga, och om regeringen inte återkommer till riksdagen med ett förslag till åtgärder inom rimlig tid kommer vi att ta upp frågan igen.

Fru talman! Hanteringen av kravet på kassaregister för till exempel torghandel och marknadshandlare fortsätter att ställa till problem. Det är i sig bra att åtgärder vidtas för att minimera risken för skattefusk och att vi bygger ett regelverk som skapar konkurrensneutralitet. Det är helt avgörande för ett bra näringsklimat.

Problemet med dagens lag om kassaregister är att det i många situationer inte går att följa den utan att bryta mot andra regler, till exempel om elsäkerhet. Låt mig ta ett exempel. Om en marknadshandlare följer kassaregisterlagen och har med sig sin kassaapparat i sitt försäljningsstånd gäller till att börja med inte produktgarantin eller hans företagsförsäkring om kassaapparaten skulle gå sönder. Om det exempelvis börjar regna kan han bli bötfälld för brott mot elsäkerhetsreglerna. Om det blir för varmt kanske kvittoskrivaren slutar att fungera, och han kan bli bötfälld av Skatteverket. Allt detta beror i sin tur på att dagens kassaregister inte är utvecklade för att fungera annat än inomhus i affärs- och kontorsmiljö.

Herr talman! Så här kan vi inte ha det. Det är inte en rättssäker ordning med en sådan lagstiftning. Regeringen måste vidta åtgärder för att lösa den här knuten, och det måste göras snabbt. Jag uppfattar att det finns en bred majoritet i riksdagen för att lösa de problem som har uppstått med kassaregisterlagen, och det borde inte vara så svårt för regeringen att ta tag i det.

Om man ska kosta på sig att vara lite självkritisk kan jag tycka att allianspartierna och SD borde ha lämnat en gemensam reservation i denna fråga och tvingat regeringen att agera. I sak finns det underlag för en sådan åtgärd. Men tyvärr vill inte Alliansen vara med på det, och då får branschen dessvärre lida en stund till. Även regeringspartierna borde ha kunnat se

problemen och bidra till en bättre ordning genom att diskutera sakfrågorna i ett bredare perspektiv. Men, fru talman, nu står vi här utan att få någon snabb ändring till stånd på grund av att det i rikspolitiken är viktigare vem som säger något än budskapets innehåll.

Fru talman! Vi har i betänkandet en reservation som bygger på två motioner med fokus på att öka transparensen i skattesystemet. Skatter ska synliggöras för den som betalar skatten, det vill säga den enskilde medborgaren i egenskap av löntagare eller konsument.

Företagen har redan i huvudsak den insyn som krävs eftersom de hanterar inbetalningarna av skatterna till Skatteverket. Syftet med de föreslagna åtgärderna är att öka transparensen och acceptansen för skattesystemet i stort. När människor vet när de betalar skatt och hur mycket skatt de betalar ökar benägenheten att också ta reda på vad de får för sina skattepengar. Det är en viktig fråga för att det ska gå att bygga ett trovärdigt skattesystem.

Det är i första hand fyra delområden där vi anser att det är extra viktigt att öka transparensen och visa skatteuttaget i olika situationer, vilket belyses i våra motioner.

För det första anser vi, som jag tidigare har varit inne på, att det bör införas ett krav på att arbetsgivaravgifterna redovisas på varje lönebesked. Redovisningen bör vara uppdelad per utgiftsslag. Det ger löntagaren en god bild av de totala kostnaderna som arbetsgivaren betalar för att generera den aktuella nettolönen, hur mycket skatt man faktiskt betalar samt vad arbetsgivaravgifterna används till.

För det andra bör Skatteverket tvingas att redovisa de sociala avgifter som arbetsgivaren eller löneutbetalaren betalat in till skattemyndigheten på slutskattsedeln. Det ger arbetstagare ett instrument för att kontrollera att redovisade skatter och avgifter faktiskt betalats in, vilket i sin tur skulle innebära ett minskat incitament för att fuska med inbetalningen av källskatt och arbetsgivaravgifter till Skatteverket.

För det tredje anser vi att Skatteverket på slutskattsedeln bör redovisa hur stor andel av de inbetalade skatterna som går till olika utgiftsområden i den statliga budgeten respektive till kommunen, landstinget eller regionen med uppdelning på användningsområde.

Slutligen anser vi också att redovisningen av momsbeloppen vid försäljning till privatpersoner bör göras på ungefär samma sätt som vid försäljning till företag, i varje fall på kvitton och fakturor. Prismärkning på varor kan också med fördel visas så att momsen framgår där det inte medför en stor extra arbetsinsats för företaget. Det viktigaste i den delen är dock att det är enkelt att se det sammanlagda priset inklusive moms.

Med detta, fru talman, yrkar jag bifall till reservation 1.

Anf. 150 DANIEL SESTRAJCIC (V):

Fru talman, alla vi som är kvar i utskottet för debatten och diskussionen samt åhöraren! Hej! Välkommen.

Jag vill börja med att yrka bifall till reservationerna 10 om F-skatt och 20 om skatteflykt.

Innan jag börjar mitt anförande vill jag instämma i Per Åslings argument om problemen med kassaregister. Han beskriver problemet bra, och

det är ett stort problem. Jag hoppas att regeringen ser över frågan och återkommer med förslag till lösningar. Det kan inte vara rätt och rimligt att drabbas av de problemen.

Vänsterpartiet är inte, Lotta Finstorp, ett regeringsparti, men vi stöder regeringen och kommer överens om saker. Hon argumenterade väl och hade många bra exempel om skyddet för folkbokföringsuppgifter. Jag ska villigt erkänna att jag inte kan frågan, men jag lovar att jag ska gå igenom frågan och se om vi ska göra ett förnyat ställningstagande för framtiden.

I vårt samhälle är ett fungerande skattesystem där var och en gör rätt för sig helt avgörande. För att vi ska kunna finansiera hela välfärden som innebär att vi kan anställa förskollärare, undersköterskor och renhållningsarbetare, ge bistånd, ha ett värdigt asylmottagande och satsa på forskning och utveckling krävs ett skattesystem som är enkelt och lättbegripligt samt ett arbete för att sätta stopp för fusk och undandragande av skatt.

Vänsterpartiet välkomnar det internationella arbete som görs för att hitta gemensamma former för att motverka skatteflykt och aggressiv skatteplanering. Skatteflykten kostar våra länder hundratals miljarder kronor varje år. Såväl länder i det rika norr som länder i det globala syd drabbas, och de enda vinnarna är multinationella storföretag som gör allt de kan för att undkomma sitt ansvar gentemot de stater de verkar i.

Enligt Internationella valutafonden, IMF, överfördes genom kapitalflykten från utvecklingsländer i det globala syd till den industrialiserade världen ca 6 000 miljarder dollar åren 2001–2010. Det är ofantliga summor. Man kan inte begripa vad de innebär.

Men summorna kan jämföras med att under exakt samma period uppgick det internationella samlade biståndet till samma länder till 677 miljarder dollar. Det innebär att för varje krona i bistånd gick 10 kronor tillbaka till väst genom olagliga och oredovisade kapitalflöden.

Vänsterpartiet kämpar för en rättvis värld där makt och resurser är rättvist fördelade. Det går inte att bygga en sådan värld utan att de inkomster och vinster som görs i syd också beskattas där.

Skatteflykten är inte ett problem bara för de allra fattigaste länderna. Det är inte bara det globala syd som drabbas av skatteflykten. De skatter som undandras den svenska staten genom skatteflykt och aggressiv skatteplanering leder till att vi inte har råd med det starka välfärdssamhälle vi borde ha. Pengar som hamnar i de rikaste procentens fickor är pengar som borde gå till sjuksköterskans lön och barnskötarens arbetskamrater, eller varför inte sänkt skatt för den sjuke, för pensionären eller för den arbetslöse.

Det är sant som utskottet konstaterar att det internationella arbetet mot skatteflykt har utvecklats de senaste åren. Lika sant är att regeringens retorik växlat upp. Problemet är att alltför många bitar saknas i regeringens arbete. Vänsterpartiet är stolt över att i den senaste budgeten ha fått igenom ökade resurser för att stärka arbetet mot skatteflykt, och vi är stolta över att vi i samarbete med regeringen har satt igång ett utredningsarbete för att komma åt skatterådgivarna. Men vi anser att det krävs fler och kraftfullare åtgärder, och Sverige bör ta på sig en ledartröja i internationella sammanhang i stället för att bromsa viktiga förslag. I vår motion om skatteflykt presenterar vi tio förslag som gör skillnad.

Varför säger regeringen nej till en skatteflyktskommission? Det behövs en parlamentarisk utredning i syfte att dels kartlägga omfattningen av skatteflykten, dels föreslå ytterligare åtgärder och ny lagstiftning. En sådan kommission kan få i uppdrag att ta fram lagstiftning som tvingar banker och skattekonsulter att betrakta alla juridiska personer i skatteparadis som högrisk kunder. Det är ett exempel. En skatteflyktskommission har den fördelen att frågan får verklig tyngd och ger offentlighet åt alla skumraskaffärer också när kamerorna tystnat, när det inte längre rapporteras lika frekvent i medierna.

Varför tycker regeringen att rika som gömt pengar utomlands ska komma undan? I Sverige finns möjligheten att göra så kallade självrättelser. I Sverige slipper du skattetillägg, men perioden går bara sex år tillbaka i tiden. Konsekvensen är att du riskfritt tar hem de pengar du under betydligt längre tid gömt i exempelvis en schweizisk bank. Vänsterpartiet tycker att ett skattetillägg alltid ska tas ut vid självrättelser och att den retroaktiva tiden för beskattning ska förlängas från sex till femton år för självrättelserna.

Varför sviker regeringen sitt löfte om öppen land-för-land-rapportering? Före valet lovade både Socialdemokraterna och Miljöpartiet att arbeta för en offentlig land-för-land-rapportering. Vid upprepade tillfällen lovade man detta, bland annat i en enkät som Diakonia gjorde för att sedan sprida den bland sina medlemmar för att uppmuntra människor att rösta på rätt parti.

Med dessa partier väl i regeringsställning är Sverige i dag enligt samstämmiga rapporter det land som hårdast försöker stoppa en öppen land-för-land-rapportering. Hur kan det komma sig? Varför har ni bytt fot?

Fru talman! Låt mig byta ämne – låt mig gå över till F-skatten.

De senaste tio åren har det skett en fullkomlig explosion av personer med F-skatt. Över 570 000 har nyregistrerat sig för F-skatt de senaste tio åren, vilket gör att vi i dag närmar oss 1 miljon med F-skatt.

Det är ju inte ett problem i sig att de som vill bedriva näringsverksamhet får F-skattsedel – tvärtom. Problemet är alla de som på en allt hårdare arbetsmarknad tvingas bli F-skattare för att företagare ska pressa sina kostnader och kringgå sitt arbetsgivaransvar. Flera branscher rapporterar om hur man tvingas bli ”företagare” för att behålla eller få ett arbete.

Vänsterpartiet har en rad förslag för att komma åt detta. Jag ser också att flera socialdemokrater har motionerat om problemet.

Ett av våra förslag handlar om att vi borde gå tillbaka till den ordning som innebär att det inte ska räcka att ha *en* uppdragsgivare för att kunna godkännas för F-skattsedel.

Jag måste säga att utskottets ställningstagande i denna fråga är häpnadsväckande. Utskottet håller nämligen med om att antalet uppdragsgivare är ett bra mått, men sedan skriver man: ”Utskottet utgår från att antalet uppdragsgivare ... är en omständighet som har betydelse när Skatteverket bedömer om en person ska betraktas som självständig företagare eller anställd” – och med detta argument avslås Vänsterpartiets förslag!

Man tänker sig alltså att F-skattare ska ha flera uppdragsgivare, och man utgår från att Skatteverket gör en sådan kontroll. Det stora problemet för utskottet, för regeringen, för det socialdemokratiska partiet som borde vara för det här förslaget, är att Skatteverket varken kan eller får utgå från detta.

I regeringens proposition *F-skatt åt fler* från 2008 står det uttryckligen både i sammanfattningen och på s. 26 att bestämmelsen ska möjliggöra att fler kan bedriva näringsverksamhet mot en uppdragsgivare. Det var liksom hela vitsen med förändringen! Det var det som var syftet.

När jag dessutom i ett samtal till Skatteverket ville kontrollera hur det ligger till visade det sig för det första att detta inte kontrolleras i dag på grund av det jag sa – Skatteverket läser ju lagen och förarbetena – och för det andra att det inte finns några system för att göra denna typ av kontroller.

Sammantaget faller alltså argumentet för utskottets avslag samman som ett korthus.

Är det inte dags för en arbetarregering att faktiskt åtgärda detta fiffel och båg för att förhindra att fler tvingas bli så kallade falska F-skattare?

Regeringen måste agera tuffare, mer beslutsamt och snabbare. På punkt efter punkt har det i dagens debatter visat sig att regeringen i frågor på skattens område snarare går storföretagens ärenden än arbetarnas. Sänkt bolagsskatt, ingen förmögenhetsskatt och inga hårdare krav på flera uppdragsgivare för att få F-skatt – är det verkligen rimligt för det socialdemokratiska arbetarpartiet att bedriva en sådan borgerlig politik på det här området?

Jag är övertygad om att era väljare vill något annat. Jag kan också lova och garantera att vi i Vänsterpartiet kommer att fortsätta driva på för en politik som sätter arbetarna i första rummet och skapar en ekonomi som funkar för alla och inte bara för de rika. Vi hoppas att ni är med i den kampen och inte motsätter er sådana förändringar som till exempel krav på flera uppdragsgivare för att få F-skattsedel.

Anf. 151 MATHIAS SUNDIN (L):

Fru talman! Jag yrkar bifall till reservation 8.

Just nu pågår det en kraftig förändring av vårt samhälle. Vi lever mitt i den, så vi kanske inte alltid tänker på den. Men vi har en digitalisering, en digital revolution, som sveper genom samhällets alla områden.

En del av det som har kommit fram via digitaliseringen är delningsekonomin, som den kallas, eller plattformsekonomin – kärt barn har många namn.

Vi har naturligtvis delat grejer under tusentals år. Skillnaden nu är att de digitala plattformarna, inte minst våra smarta telefoner, gör det väldigt smidigt att dela med sig av grejer. Det är lätt att hitta någon som kan hyra eller låna ut en pryl.

Det här är ekonomiskt smart. Det är ekonomiskt effektivt att göra så här. Det är också miljömässigt smart att kunna dela med sig av prylar och hitta någon som kan hyra dem.

En ofta citerad siffra är att en bormaskin i snitt används i 15 minuter. Första gången jag hörde den siffran tänkte jag på den bormaskin jag själv har – den har jag ännu inte ens använt i 15 minuter.

Att hyra ut den typen av prylar, att lätt hitta någon som kan använda dem och att använda dem effektivare är väldigt smart. Jag tycker att det är viktigt att vi från politikens sida gör det lätt för den här typen av ekonomi och utbyte att växa fram.

Vad vi har sett hittills är att det kommer många sådana här tjänster på många områden men att de krockar med gamla regler och lagar som vi har.

Vi har också sett ett problem med att en hel del av de här transaktionerna är i den grå eller den svarta zonen vad gäller delningsekonomi – man betalar inte skatt för de här grejerna. Ibland är det säkert rent fusk, medvetet fusk, men väldigt ofta vet man nog inte vad som gäller i de här sammanhangen. Det är krångligt att göra rätt för sig.

Lösningen på en stor del av det här problemet är dock mycket enkel. All den här informationen finns sparad digitalt. Det är det som gör det så lätt att hitta en bormaskin eller vad det nu är man vill hyra. Det man kan göra är att koppla ihop den informationen hos de här företagen med Skatteverket genom att Skatteverket har en API eller någon annan teknisk lösning.

Vi vill ge ett uppdrag till Skatteverket att ta fram en sådan lösning så att vi kan få bort en hel del av de grå och de svarta betalningarna. Det ska vara lätt att göra rätt för sig här.

Låt mig också, fru talman, ta upp ett av våra andra förslag.

Vi har en mycket framgångsrik verksamhet i våra gymnasier, Ung Företagsamhet. Unga företagare startar företag under sin gymnasietid. 360 000 elever har gått igenom detta genom åren och startat företag. Just nu är det nästan 28 000 som driver sådana här UF-företag.

Det säger sig kanske självt vilka positiva aspekter det finns på att få ta del av detta redan i unga år. Men det har även gjorts vetenskapliga utvärderingar av det, och man ser att de som har drivit UF-företag har högre medelinkomst senare i livet. Flera av dem har fått en högre ställning i näringslivet. Fler har jobb. Fler har startat företag. Fler anställer. De har högre omsättning i sina företag, och livslängden på företagen är längre än för dem som inte har drivit UF-företag.

Det finns dock ett litet problem, och det är att när de som har drivit de här företagen slutar gymnasiet måste de avveckla företaget.

Detta skulle kunna göras mycket enklare så att man om man vill enkelt kan omvandla sitt UF-företag till ett riktigt företag och enkelt få F-skatt utifrån det UF-företag man har drivit.

Det är vårt förslag – att man ska förändra de reglerna så att det blir enklare att driva vidare ett UF-företag om man vill göra det.

(Applåder)

Anf. 152 LARRY SÖDER (KD):

Fru talman! I dagens Sverige är det, oavsett ålder, endast möjligt att vara skriven på en adress. Det innebär att växelvis boende för barn med särlevande föräldrar inte avspeglas i folkbokföringsregistret. Vi anser dock att det i många fall skulle vara rimligt för i alla fall barn under 18 år att vara skrivna på dubbla adresser.

Att barnen bara är folkbokförda på en adress innebär flera problem, till exempel att brev från myndigheter, sjukvård, skola med mera normalt sett bara skickas hem till folkbokföringsadressen, det vill säga en adress av de två som barnen faktiskt vistas på. Den andra föräldern riskerar att missa denna viktiga information.

Det familjeekonomiska stödet betalas också bara ut till den förälder som har barnet folkbokfört hos sig. Reglerna för folkbokföring av barn som bor växelvis bör därför ses över, och man bör utreda om det finns möjlighet för barn att vara skrivna på flera adresser. Vidare bör brev till vårdnadshavare regelmässigt adresseras och skickas till samtliga vårdnadshavare. Detta är ett förbättringsområde som vi hoppas att regeringen tar till sig.

Jag övergår till kassaregisterlagen, som en del har talat om. Syftet med den är att upprätthålla konkurrens på lika villkor, oavsett om det rör sig om ambulerande försäljning eller försäljning av fast natur. Kassaregisterlagen föreskriver då att man ska ha ett kassaregister med tillhörande kontrollenhet och kvittoskrivare. Du ska som kund kunna få ett kvitto när du handlar, oavsett om det är i en butik eller på en torgmarknad.

Problemet med detta är, som jag tidigare i dag talat om här i talarstolen, att många företag faktiskt inte kan följa kassaregisterlagen. Väder och vind och andra omständigheter runt om i vårt land gör att en del faktiskt inte kan hantera detta på det sättet. Vi kristdemokrater menar att man borde kunna se över kassaregisterlagen så att den blir mer rund i kanterna och företagarna inte behöver känna att de begår ett brott utan kan hantera sitt företagande på ett bra och korrekt sätt.

Det bör göras en översyn av kassaregisterlagen så att den oavsett område och väderleksförhållanden kan tillämpas på ett rättssäkert sätt vid ambulerande torg- och marknadsförsäljning. Vi kan inte göra det så svårt för företagarna att följa reglerna att de hellre avstår från att göra det.

Sedan vill jag gå in på företrädaransvaret. Vi som parti anser att det är alldeles för hårt tolkat i dag. Enskilda personer kan råka väldigt illa ut. Företag kan sättas i konkurs alldeles för tidigt, och det drabbar den enskilda personen. Det kan också vara så att man inte vågar starta det företag man skulle vilja starta bara för att man känner att man kan råka väldigt illa ut.

Aktiebolag är faktiskt en form där man ibland inte har personligt ansvar, utan det är bolaget som sådant som har ansvaret. Lagen om företrädaransvar tolkas på ett sådant sätt att detta kringgås.

Även i skattemål kan man råka väldigt illa ut på grund av hur vi hanterar detta. I skattemål är ordningen sådan att företagare eller andra skattskyldiga måste betala utdömda skulder i väntan på avgörande från förvaltningsdomstolarna. Man ska alltså betala innan man är dömd – en väldigt konstig ordning. Det måste vara något fel i systemet som gör att detta hanteras på det sättet.

En person kan därmed rent teoretiskt få huset utmätt även om vederbörande senare frikänns i högre instans. De anståndsregler som finns är begränsade och tillämpas mycket restriktivt. Vi menar att det måste finnas synnerliga skäl om anstånd inte beviljas.

Jag har diskuterat detta i ett antal interpellationer med ansvarig minister, och vi har även ett utskottsinitiativ från april 2015 som inte har hanterats. Jag menar att det dröjer alldeles för länge; vi måste se till att det händer något. Det är företag och enskilda personer som drabbas.

Skattetrycket sjönk i Sverige under alliansregeringens år. Sverige har dock alltjämt en av de högsta skattekvoterna i världen. Studier visar dock

att svenskarna i gemen inte vet hur högt skatteuttaget är. Det är problematiskt av flera anledningar, inte minst för att det försvårar för medborgarna att bedöma om de får ut det som utlovats av de betalade skatterna.

Den politiska debatten måste bli ganska konstig för medborgarna om de inte har en aning om vilket skattetryck vi har i Sverige och det ena partiet säger att det är för högt och det andra att det är för lågt. Det vore mycket smakligt om medborgarna kunde ta till sig detta på ett mer tydligt sätt, vara med i debatten och faktiskt skapa sig en egen uppfattning.

För att tydliggöra för den enskilda löntagaren hur mycket skatt och sociala avgifter han eller hon betalar bör arbetsgivaravgifterna anges på lönebeskedet. Det vore inte direkt svårt eftersom det nu kommer regler om att företagen även på personnivå ska lämna uppgift om hur mycket skatt och avgifter man har fördelat.

Jag måste ändå säga att jag är lite förvånad över Sverigedemokraterna i dag. Som jag tolkade det talade de om tre områden: företrädaransvaret, kassaregisterlagen och att arbetsgivaravgifter ska anges på lönebeskedet. Det är precis samma områden som jag väljer att tala om.

Skillnaden mellan mig och Sverigedemokraterna är att jag har reservationer på dessa områden medan Sverigedemokraterna inte har några. Det kanske är som Sverigedemokraterna säger: Det beror på vem det är som säger saker. Uppenbarligen har Sverigedemokraterna inte gjort sig mödan att lägga fram reservationer på dessa områden, utan de förlitar sig på att det funkar ändå.

Ta företrädaransvaret, till exempel, där man mycket väl hade kunnat vara med och drivit regeringen framför sig. Men man väljer att inte göra det. Och man väljer att inte vara med och kräva att arbetsgivaravgifter ska anges på lönebeskedet. Då hade vi kunnat få ett annat utslag i denna kammar nästa vecka när vi beslutar.

Men Sverigedemokraternas uppfattning är nog att vem som säger saker är viktigare än att få något att hända i Sveriges riksdag. Det är beklagligt. (Applåder)

Anf. 153 OLLE FELTEN (SD) replik:

Fru talman! Jag får tacka för påhoppet från Larry Söder! Det var intressant. Jag har nämligen lagt fram ett förslag för Alliansen om en gemensam reservation för att lösa problemet med kassaregisterlagen. Det ville inte Alliansen gå med på, och jag är jätteledsen för att ni inte vill lägga fram gemensamma förslag för att få bort skadliga aktiviteter, skatter och annat, som vi skulle kunna göra om ni bara vågade föra diskussioner. Men det vill ni inte. Ni vill behålla decemberöverenskommelsens innehåll. Verbalt har ni tagit avstånd från den, men ni fortsätter att jobba med den som den gällde från början.

Jag tycker därför att den kritik som Larry Söder nu riktar mot oss faktiskt till hundra procent slår tillbaka på Alliansen och på Larry Söder och hans kompisar.

Anf. 154 LARRY SÖDER (KD) replik:

Fru talman! Detta visar på något sätt att det viktigaste för Sverigedemokraterna är vem som bär budskapet. När det gäller kassaregisterlagen finns det två reservationer, Centerpartiets och Kristdemokraternas. Det råder full frihet för Sverigedemokraterna att rösta för de reservationerna när

vi kommer till kammaren nästa vecka. Jag förväntar mig att Olle Felten gör det, eftersom han är så tydlig med att det inte är vem som framför budskapet som är viktigast, utan att få något gjort. Det är jättebra, tycker jag, att Sverigedemokraterna har vänt i den frågan.

När det gäller företrädaransvaret har allianspartierna varit ganska tydliga under en lång period. Att Sverigedemokraterna nu upptäcker att det finns en grogrund och ett missnöje med detta runt om i Företagarsverige är jättebra. Det finns reservationer från allianspartier som ni kan stödja även när det gäller detta – det är bara att rösta nästa vecka. Jag förväntar mig att Olle Felten gör det.

När det gäller arbetsgivaravgiften på löneutbetalningslapparna är det ännu mer spännande. Här skulle vi faktiskt kunna få en annan majoritet i riksdagen nästa vecka om Sverigedemokraterna bestämmer sig för att göra slag i saken och inte bara säger i talarstolen det man tycker är trevligt just då utan faktiskt vill göra någonting. Jag förväntar mig att Sverigedemokraterna och Olle Felten röstar för den alliansreservationen nästa vecka. Det betyder att vi har en annan majoritet och att regeringen får följa detta.

Det är jättebra besked som Sverigedemokraterna ger: att ni nu följer Alliansen i dessa tre delar. Det är glädjande för svenska folket, för då är ni med och gör någonting i stället för att ni tar på er offerkoftan och står vid sidan av.

Anf. 155 OLLE FELTEN (SD) replik:

Fru talman! Nu verkar det som att Larry Söder har kommit igång på allvar – han ser riktigt arg ut. Men det är så här: Beslutsprocessen i riksdagen gör att det inte kommer att bli så som Larry säger, även om vi egentligen skulle vilja det. Det krävs att vi faktiskt för diskussioner innan vi kommer hit. Det vill inte ni, Larry Söder. Ni vill inte skapa en majoritet för de beslut som behövs för att vi ska kunna fälla den här typen av skadliga förslag.

Larry Söder vet, precis som alla andra som har följt oss, att vi inte alls har vänt. Vi har haft precis samma uppfattning när det gäller kassaregisterlagen, företrädaransvaret eller vilken fråga du vill av de frågor som vi har tagit upp. Detta är bara påhitt från Larry Söder och ett försök att blanda bort korten.

Det är ni som väljer att ha decemberöverenskommelsen med vänsterkartellen och att tvinga fram en vänsterstyrd regering, Larry Söder. Det är ni som har skapat den situationen – det är inte vi. Men jag välkomnar Alliansen att föra diskussioner med oss. Då kommer vi att hitta lösningar när det gäller väldigt många frågor. Det är absolut inga problem. Ni är välkomna i kväll om ni vill. Jag ska visserligen åka med tåget, men jag kan åka i morgon bitti i stället.

Anf. 156 LARRY SÖDER (KD) replik:

Fru talman! Uppenbarligen är det enkelt att ta till detta med att man måste föra diskussioner innan beslut fattas i vissa fall men inte i andra fall.

Jag vet inte att det var några förhandlingar innan Sverigedemokraterna i november 2014 stödde en alliansbudget. Det valde ni att göra i kammaren när vi röstade. Det betyder att ni skulle kunna göra likadant i detta fall. Det finns alltså inga regler som på något sätt hindrar er att göra detta.

Det jag vänder mig mot i detta fall är att Sverigedemokraterna har kommit på detta nu. Vi har haft motionshantering och alltihop. Det finns inga reservationer från Sverigedemokraterna. Men i talarstolen pratar man bara om sådana saker som man inte har reserverat sig mot, och man förväntar sig att andra partier ska hoppa på detta. Jag tycker att det är fegspel.

Ni märker att det finns diskussioner i folkdjuret kring dessa frågor, och ni tror att ni ska kunna hänga med på det tåget. Jag vill ge dig ett råd: Nästa gång är det bra om ni har reservationer på områdena som gör att man faktiskt kan prata om dessa delar. Det skulle stärka demokratin. Jag ser att det är det ni inte gör här.

Jag blir väldigt förvånad när man i talarstolen diskuterar någonting som Alliansen faktiskt har gjort och som man faktiskt kan stödja. Det kunde ni ha gjort i utskottet när det var uppe. Men det kom ni inte på då, utan ni kom på det efteråt. Det är det jag kritiserar Sverigedemokraterna för, inte åsikten som sådan, för vi tycker ganska lika i dessa tre delar. Men jag kan inte förstå att man lägger upp det på det sättet.

Men Olle Felten är välkommen. Jag ska kontrollera hur Olle Felten röstar nästa vecka i dessa tre frågor.

(Applåder)

Anf. 157 MARIA STRÖMKVIST (S):

Fru talman! I skatteutskottet arbetar vi mycket med frågor som rör vilka skatter vi ska ta ut och på vilken nivå de ska ligga. Vi är naturligtvis inte alltid överens om detta – det kanske de tidigare debatterna i dag har tydliggjort. Men det är ett både intressant och väldigt viktigt arbete, eftersom det är via skatteuttag vi finansierar vår gemensamma välfärd. Det är också viktigt att det fungerar på ett bra sätt som gör att vi får in de skatteintäkter vi behöver och på ett sätt som ger legitimitet åt skattesystemet. Det här betänkandet handlar just om detta.

Många borgerliga motioner handlar om att synliggöra skatter. Vi socialdemokrater kanske tycker att det är minst lika viktigt att synliggöra vad skatterna ska gå till. Företagen har stor användning av skatter, eftersom det är skatter som finansierar vägar och järnvägar på vilka deras varor transporteras, som utbildar den arbetskraft de behöver och som snabbt ser till att den som blir sjuk återfår hälsan. Det hänger liksom ihop.

I sammanhanget bör det påpekas att det inte finns något som hindrar att arbetsgivare ger sina anställda relevant information om såväl skatter som löneavgifter. Löneprogram kan lätt anpassas så att detta är möjligt. Det finns heller inte något som hindrar att företag synliggör moms och punktskatter i sina prisuppgifter.

Vi anser inte att riksdagen ska besluta att arbetsgivare och företag ska ha en lagstadgad skyldighet att lämna den önskade informationen till sina anställda eller kunder. Borgerliga politiker brukar ju ofta framhäva problemen med företagens regelbörda. Därför vill vi vara försiktiga med att införa tvingande regler som innebär att företagens och myndigheternas administrativa börda ökar.

Vi har också motioner om att man ska kunna betala in skatter frivilligt. Egentligen är de motionerna smått löjliga. Normala människor som känner att de vill göra något mer för andra engagerar sig i frivilligarbete eller skänker pengar till olika ideella organisationer utan baktankar om skatteavdrag.

Fru talman! Det är glädjande att den sittande regeringen har arbetat så mycket mot illojal konkurrens, svartjobb, skattefusk och ekobrott. Det är oroande att den grova organiserade brottsligheten ger sig in i vanlig näringsverksamhet och sedan slår ut hederliga företagare genom att man kommer med lägre anbud eller helt enkelt hotar konkurrenter.

Stora branschgruppen är en sammanslutning av arbetsgivar- och branschorganisationer, myndigheter och fackliga organisationer som jobbar mot skattefusk och illojal konkurrens. De har haft tre huvudkrav, varav det första, som handlar om personalliggare inom byggbranschen, har kommit på plats. Det andra kravet gäller månadsuppgifter på individnivå. Det kommer vi att behandla i vår i utskottet och här i riksdagen. Det tredje gäller registreringsplikt för utländska företag och deras anställda.

Regeringen föreslår i propositionen om månadsuppgifter att uppgifter på individnivå i en arbetsgivardeklaration ska ersätta de årliga uppgifter som i dag lämnas i en kontrolluppgift. Riksdagen riktade faktiskt redan i januari 2013 ett tillkännagivande till den borgerliga regeringen om att man skulle återkomma med ett förslag om månadsuppgifter om anställdas löner och skatter med ikraftträdande den 1 januari 2014. Nu levererar denna regering vad den tidigare faktiskt inte klarade av. Ändå yrkas det på ett tillkännagivande. Det känns inte helt motiverat.

Det tredje kravet från Stora branschgruppen handlar om att utländska företag ska vara registrerade i Sverige, så att vi ska veta vilka utländska företag och utländska arbetare som verkar i Sverige och att skatter och avgifter betalas som de ska i hemlandet. Det är ju helt orimligt att vissa anställda och företag är osynliga för våra myndigheter. Det finns också exempel på trixande, där ett utländskt företag som verkar i Sverige är skrivet i ett land och sedan använder arbetskraft från ett tredje land – allt i syfte att manipulera med skatterna och undergräva de anställdas arbetsvillkor och försäkringsskydd. Arbetsmiljöverket har fått en viss koll på utländska anställda i Sverige. Rimligen måste Skatteverket också få det. Frågan är aktualiserad i Regeringskansliet, och min förhoppning är att även detta tredje krav från Stora branschgruppen ska komma i mål.

En stor andel av ekobrotten handlar alltså om att företag använder svart arbetskraft eller fuskar med skatter och avgifter på något annat sätt. De negativa effekterna av skatteundandragande är många. Förutom att skattebördan vältras över på andra skattskyldiga medför fusk att konkurrensen snedvrids. Seriösa näringsidkare riskerar att slås ut av skattefusande konkurrenter. Om vissa skattskyldiga kan skjuta över sin del av skatte- och avgiftsbördan på andra rubbas dessutom respekten för den demokratiska beslutsordningen. För att tilliten till rättssamhället ska kunna upprätthållas krävs att skattefusk och ekonomisk brottslighet bekämpas effektivt.

Regeringen har i sitt regleringsbrev till Skatteverket för 2017 angett att myndigheten i årsredovisningen för 2017–2020 ska redovisa hur den har arbetat, både på egen hand och i samverkan med Ekobrottsmyndigheten, för att förstärka och intensiviera arbetet med att bekämpa skattebrott, skattefusk och skatteundandragande samt vilka effekter vidtagna åtgärder har fått. Vidare ska Skatteverket redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att utveckla samverkan med Ekobrottsmyndigheten på detta område.

Fru talman! Det förs en omfattande debatt inom fackföreningsrörelsen om de förändringar som den borgerliga regeringen genomförde 2009 gällande F-skatten. Riksdagen tillkännagav våren 2012 för regeringen att det

fanns skäl att göra en förutsättningslös utvärdering av effekten av att näringsbegreppet förändrades 2009.

Utskottet anser – vilket Daniel redogjorde för – att antalet uppdragsgivare i de flesta fall är ett ganska bra mått på det som i lagstiftningen kallas ”beroende av uppdragsgivaren” och ”inordnad i dennes verksamhet”. Utskottet utgår från att antalet uppdragsgivare därför är en omständighet som har betydelse när Skatteverket bedömer om en person ska betraktas som självständig företagare eller anställd.

Regeringen har inte slutbehandlat riksdagens skrivelse från våren 2012 om en utvärdering av det förändrade näringsbegreppet. Min och Socialdemokraternas uppfattning är att vi behöver återkomma till den här frågan, kanske i en utredning när utredningsbudgeten så tillåter. Regeringen har haft många skattefrågor att utreda, och Finansdepartementet kan inte omedelbart eller ens på en valperiod lösa alla de frågor som den tidigare regeringen lämnat utestående. F-skattefrågan är definitivt inte avförd från den socialdemokratiska dagordningen.

Fru talman! Kravet på certifierade kassaregister, som infördes 2010 av den dåvarande borgerliga regeringen, är en bra reform. Man blir förvånad över att så många enskilda borgerliga ledamöter inte förefaller orka stå upp för beslutet utan kommer in med alla möjliga motioner. Det är väl ändå bra att det också gäller inom torg- och marknadshandel och att vi har sanerat bort de svarta och skattefria betalningar som pågått där. Vidare finns det ett undantag för dem som bedriver torghandel i obetydlig omfattning.

Nu täpps en sista lucka till när utländska företagare kommer in i systemet. Den 1 maj 2017 ändras reglerna, och en näringsidkare utan fast driftsställe i Sverige ska inte längre vara undantagen från skyldigheten att använda certifierat kassaregister om försäljning görs mot kontant betalning eller betalning med kontokort.

Herr talman! Det finns många motioner också om folkbokföringen. Även om de givetvis avslås väcker de ändå flera angelägna frågor, till exempel om könsneutrala personnummer och identitetsstöld genom användning av andras personnummer.

Till den tidigare borgerliga regeringens proposition *Förstärkt skydd av personuppgifter för hotade och förföljda personer* fogades 2014 ett bifall till en motion från Socialdemokraterna om att fortsätta att arbeta med att skapa ett starkare skydd för de våldsutsattas personuppgifter.

Även om män givetvis också kan utsättas för hot och förföljelser talar vi om ett problem som i övervägande grad berör oss kvinnor och som alltför många kvinnor tvingas stå ut med. Den så kallade Trygghetsutredningen avslutade sitt arbete sommaren 2015 och har lämnat över betänkandet *Ökad trygghet för hotade och förföljda personer*.

Utredningens uppgift var att föreslå åtgärder som ger ett stärkt skydd för hotade och förföljda personers personuppgifter. Jag utgår från att vår regering fortsätter att bereda utredningens åtgärdsförslag tillsammans med allt annat som handlar om mäns våld mot kvinnor.

Med detta sagt, herr talman, yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet SkU26.

(Applåder)

Anf. 158 LOTTA FINSTORP (M) replik:

Herr talman! Jag kommer att fortsätta att betona vikten av att personer som är förföljda och hotade får ett starkare skydd i Sverige. Personuppgifterna är det viktiga. Man måste veta och kunna lita på att myndigheter inte kan lämna ut personuppgifter mellan varandra så att den som förföljer någon kan få reda på var personen bor eller andra saker som har med personen att göra.

Det som är märkligt i utskottets ställningstagande i betänkandet är att man blandar in andra saker. Man skriver att regeringen den 17 mars 2016 lade fram propositionen *Straffrättsligt skydd mot olovlig identitetsanvändning*, men det är ju någonting annat, som handlar om att någon tar min identitet och använder den i mitt namn. Det här handlar i stället om att skydda den enskildes personuppgifter mot en förövre.

Jag skulle vilja att Socialdemokraterna och gärna även Miljöpartiet vidareutvecklar varför man inte yrkar bifall till vår motion i den här frågan. Ni säger er värna om de svaga grupperna, och det här är verkligen en utsatt grupp – de som är hotade och förföljda i samhället och inte känner trygghet.

Det är dessutom otroligt svårt att få en skyddad identitet och skyddade personuppgifter. Beslutet måste i många fall omprövas en gång per år, och den rädsla som dessa människor känner varje gång det ska omprövas är fruktansvärd.

Jag är väldigt intresserad av hur regeringspartierna resonerar i den här frågan, som är viktig för denna svaga, utsatta grupp.

Anf. 159 MARIA STRÖMKVIST (S) replik:

Herr talman! Jag håller med – det är alldeles fruktansvärt för de personer som är så utsatta. De exempel som du tog upp i ditt anförande är ju alldeles fruktansvärda – man får väl inte använda alltför starka ord i den här kammaren.

Det handlar dels om hur vi ska komma fram till en strategi och få till en bättre lagstiftning, dels om hur vi ska skydda dessa personer när människor gör fel, vilket nästan är en separat fråga. Jag håller med om att det är alldeles fruktansvärt, och det blir väl det grövsta jag säger, med tanke på var jag står just nu.

Förutom skrivelsen har regeringen tagit fram en tioårig nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Den innehåller bland annat starkare skydd och stöd för våldutsatta kvinnor och barn.

Jag är inte helt påläst på hela denna fråga, men jag tycker att den är otroligt viktig. Jag kommer att fortsätta att titta på vad som finns med i den här strategin. Jag vet inte hur man ska lyckas se till så att människor inte gör fel, men det måste göras mer.

Anf. 160 LOTTA FINSTORP (M) replik:

Herr talman! Det låter ju som att åtminstone Maria Strömkvist kommer att bevaka den här frågan. Men det är ju en ganska stor fråga, och den innefattar till exempel att fingerade personuppgifter ska kunna medges i betydligt större omfattning.

Det finns olika delar i detta. Under alliansregeringens tid tillsatte vi Trygghetsutredningen, som 2015 kom med en mängd förslag. Dessa finns

på plats, och jag känner en oro över att regeringen – som inte är jättehandlingskraftig, om jag ska uttrycka mig snällt här på kvällen – inte tar fram dessa förslag så att de kommer till riksdagen för beslut. Många där ute väntar på det här, och de är synnerligen oroliga.

En partikamrat till Maria Strömkvist sa till mig innan debatten började att inte glömma bort att hbtq- och transpersoner också är otroligt utsatta och har stort behov av att få till exempel fingerade personuppgifter. Framför allt transpersoner har ett stort behov av att få skyddad identitet och har många gånger ett väldigt tufft läge.

Detta måste ske väldigt snart. Jag vill fråga: Hur kommer Socialdemokraterna och Miljöpartiet att driva på sin regering för att få fram de här förslagen i skarpt läge till riksdagen?

Anf. 161 MARIA STRÖMKVIST (S) replik:

Herr talman! Till skillnad från Lotta Finstorp är jag inte alls orolig. Jag vet att vår regering jobbar på med en massa olika förslag, bland annat sådana som rör dessa saker. Jag är inte alls orolig och håller inte med om att vi är handlingsförlamade – det kommer förslag på förslag.

Jag kan lova dig, Lotta, att jag kommer att bevaka detta, för det är en otroligt viktig fråga. Den strategi som har tagits fram, och de frågor som utifrån den ska till riksdagen, ska presenteras snarast. Det är en jätteviktig fråga.

Anf. 162 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik:

Herr talman! Tack, Maria, för ditt inlägg! Jag håller med dig om att vi har en handlingskraftig regering som levererar många förslag. Tyvärr saknas dock en del förslag. Det är detta som är otåligheten. Det märktes väl inte minst när vi talade om F-skatt.

Detta är ju inget nytt problem, och det är inte något som Socialdemokraterna inte tidigare i opposition har uppmärksammat. Just därför tycker jag att det är så beklämmande. Det behövs ingen jättestor utredning för att återställa åtminstone den lilla delen att man ska ha mer än en uppdragsgivare för att kunna få F-skattsedel. Ju längre tiden går, desto mer tid försvinner. Snart är den här mandatperioden slut.

Jag tycker också att det är besvärande att ni använder argument som inte stämmer, vilket ni faktiskt gjorde, något jag också kunde visa.

Samma sak hände förra året när jag drev på för att det tredje kravet, som du nu hoppas ska komma vidare från Stora branschgruppen om registrering av utländska företag. Då sa ni att det arbetet pågår i Regeringskansliet, medan Magdalena Andersson som svar på en fråga bara några veckor tidigare sa att inget sådant arbete pågår. Här finns det något som ni måste ta ett grepp om.

Jag skulle välkomna att vi från utskottets sida sände en klar och tydlig signal till regeringen om att detta är ett arbete som man måste prioritera, för det drabbar väldigt många människor ute på arbetsmarknaden.

Du talar bra om skattebrott och om hur det slår undan benen för seriösa företag och hur människor försätts i ohållbara situationer. Jag undrar då bara: Varför kan ni inte gå med på förslaget om en nationell handlingsplan mot skattefusk, svartjobb och social dumpning, som Vänsterpartiet föreslår?

Anf. 163 MARIA STRÖMKVIST (S) replik:

Herr talman! Daniel Sestrajcic säger att det inte skulle behövas någon stor utredning utan att det skulle räcka med en liten. Men vi vet att när vi kommer till skatteutskottet och kammaren krävs det konsekvensanalyser som är rätt rejäla för att vi ska få något stöd för frågorna. Och allting ska prioriteras. Det är ju fördelen när man inte styr helt. Man är med lite grann.

Ni är jättevälkomna att vara med lite grann, men regeringen måste ta ett ansvar för helheten. Man kan inte prioritera allting.

Vi får hoppas att vi får resurser så att vi kan göra en utredning och komma vidare när det gäller F-skattefrågan. Precis som du tycker vi att det är en viktig fråga att gå vidare med, och det är ju ingen ny fråga om man säger så.

Anf. 164 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik:

Herr talman! Det är skönt att kunna påverka lite grann och få 10 miljarder till kommuner till exempel, liksom alla de satsningar som ni också gillar, som ofta kommer från Vänsterpartiet. Ännu skönare skulle det vara att få prioritera upp skattepolitiken, så att den inte är borgerlig när vi lämnar den här mandatperioden.

Du pratar om prioriteringar, Maria Strömkvist. För mig är det tydligt att ni prioriterar sänkt bolagsskatt framför att rätta till problemen rörande F-skatt. Det är en klar och tydlig prioritering som ni gör. Jag tycker att den är helt orimlig.

F-skatteproblematiken är, precis som du säger, inte ny. Jag är helt övertygad om att du och jag i grunden tycker ganska lika här. Men om vi tycker lika tycker jag att vi också ska våga sända en signal till regeringen om att detta är en prioriterad fråga.

Som jag sa i mitt förra inlägg är detta inget som kräver en jätteutredning. Dessutom har det redan gjorts konsekvensanalyser på Skatteverket, som år 2013 utvärderade det hela. I den utvärderingen skriver man att det är tydligt att det finns en strävan bland många arbetsgivare att använda personer med F-skatt i stället för att anställa, i syfte att undvika att ta sitt arbetsgivaransvar. Man pekar ganska klart och tydligt på det problemet.

Jag tycker alltså att det finns ett underlag som är tillräckligt för att göra en liten utredning och sedan komma till rätta med problemet. Jag tänker mig att de som är i behov av en lösning på detta problem är era och våra väljare. De förväntar sig att det ska förbättras på de områden som gäller deras anställningsförhållanden, till exempel. Då är detta en fråga som det är jätteviktigt att göra något åt, precis som frågan om registrering av utländska företag, som jag också tycker att ni borde skynda på. Men vi fokuserar på detta med F-skatt nu. Det är det viktigaste att komma till rätta med. Kan ni inte gå med på att pressa regeringen i den frågan?

Anf. 165 MARIA STRÖMKVIST (S) replik:

Herr talman! Jag håller med om att det är en viktig fråga.

När vi kritiserar från Vänstern för att vi har för låg skatt samtidigt som vi kritiserar från högern för att vi har för hög skatt känns det som om vi i Socialdemokraterna kanske har en alldeles lagom och riktig kompass.

(Applåder)

Anf. 166 RASMUS LING (MP):

Herr talman! I går kväll träffade jag en god vän och spelade ett parti Monopol, som man ju gör emellanåt. Det är ett roligt spel om det går bra. Men det är också ett spel som visar att en oreglerad kapitalism inte fungerar. Vi behöver regler och skattesystem. När jag berättade att vi i dag skulle ha den här debatten om skatteförfarande och folkbokföring tyckte min kompis Olle inte att det lät som ett särskilt spännande ämne, men det är frågor som har stor betydelse för människor och företag i samhället.

Det finns ibland motsättningar mellan å ena sidan enkelhet och smidighet och å andra sidan behovet av att göra kontroller. Det finns ingen regel, eller i vart fall ytterst få regler, som har kommit till utan att det finns ett syfte och ett behov. Detta är en balans som är viktig att bevaka.

Senare i vår ska vi hantera en proposition om månatlig rapportering av arbetsgivaravgifter på individnivå. Vi återkommer till en debatt om den propositionen, men frågeställningen är relevant även i den här debatten. Det handlar om att få verktyg för att motarbeta svartarbete med allt vad det innebär i form av brottslighet, osund konkurrens, utnyttjande av människor och kopplingar till grov, organiserad brottslighet.

I varje läge när vi inför regler måste vi se till att det administrativa arbetet blir så smidigt som möjligt för både företag och myndigheter. Även personalligarsystemet har ju kommit till för att komma till rätta med de här problemen. Det infördes först för frisörer och restauranger och har sedan utökats.

Herr talman! Ett annat område som behandlas i betänkandet är det nordiska skatteavtalet. Norge är tillsammans med Tyskland våra största exportländer – Norge är ännu större än Tyskland om man räknar med gränshandel. Mellan alla de nordiska länderna har vi täta utbyten på alla möjliga sätt. Vi skulle tjäna på att utbytet förstärktes ytterligare och att vi undanröjde de hinder som fortfarande finns.

Vi ser också att när samarbetet inom Europeiska unionen inte går så smärtfritt som vi skulle önska får det nordiska samarbetet ökad relevans. Det finns fler områden än detta att samarbeta på.

Jag vill också säga något kort om digitalisering. Det är något som kommer alltmer på allt fler områden. Jag gjorde för några veckor sedan ett studiebesök i Trelleborgs kommun. Där är man på gång med att automatisera ansökningar om försörjningsstöd. Ambitionen är att inte bara själva ansökan utan också prövningen ska automatiseras. Detta kommer på allt fler områden. Ett sådant system kan frigöra människor som har arbetat med detta så att de i stället kan hjälpa folk att komma ut på arbetsmarknaden.

Slutligen vill jag säga något om synlighet och transparens. I debatten låter det emellanåt som om vi har dolda skatter och avgifter. Så är det inte. Det är öppet i Sverige, och vi har också ett skatteverk som är bra på att berätta hur saker och ting fungerar. På Skatteverkets hemsida kan man själv räkna ut den inkomstskatt som man betalar. Man fyller i hur mycket man tjänar och får fram resultatet genom ett enkelt knapptryck, vilket är en väldigt bra service.

Som Maria Strömkvist sa är inte alltid det som vi får för skattepengarna synligt. Ibland när jag berättar för folk att en vanlig plats i förskolan ofta kostar 130 000–150 000 kronor om året tycker de att det skulle vara väldigt dyrt om det skulle betalas som avgifter fullt ut och inte via skattsedeln.

Med detta, herr talman, yrkar jag bifall till utskottets förslag till beslut.

Anf. 167 LOTTA FINSTORP (M) replik:

Herr talman! Jag vill förstås ställa samma fråga till Miljöpartiet: På vilket sätt kommer Miljöpartiet att driva på regeringen för att få fram förslag angående ökat skydd för de personer som är våldsutsatta och hotade?

Anf. 168 RASMUS LING (MP) replik:

Herr talman! Jag ska inte heller bli så långrandig. Jag blev berörd av det anförande som Lotta Finstorp höll. Jag förstår att det är ett angeläget ämne och en mycket viktig fråga för många personer väldigt direkt. Jag är inte närmare insatt i detaljerna eller i den utredning som Lotta Finstorp hänvisar till. Men det här är förstås en fråga som vi får titta noggrannare på, för det är klart att det är viktigt att lösa situationen för de människor som är berörda av detta.

Anf. 169 LOTTA FINSTORP (M) replik:

Herr talman! Nu byter jag raskt ämne. Det handlar om delningsekonomi och utredningen som kom häromdagen, SOU 2017:26 *Delningsekonomi på användarnas villkor*.

Vi har ett förslag från moderat håll som handlar om att man bör se över möjligheten för Skatteverket och andra berörda myndigheter att ge hjälp till företagen i delningsekonomi, till exempel it-stöd och administrativt stöd, för att förenkla för köpare och säljare men också för att skatt ska betalas så att det blir rätt.

I utredningen som kom häromdagen säger utredarna tydligt att man inte närmare har studerat skatterättsliga regler och effekter. Därför undrar jag varför Miljöpartiet, som ändå brukar vara i framkant när det gäller nya saker, innovationer och annat – jag uppfattar er så i alla fall – avslår vår motion om behovet av bra plattformar för att motverka skattefusk.

Anf. 170 RASMUS LING (MP) replik:

Herr talman! Jag uppfattar Miljöpartiet på samma sätt som Lotta Finstorp gör, som ett framåtsiktande och innovativt parti.

Jag har själv inte hunnit läsa utredningen; den kom väl förra veckan. Det jag har sett i sammanfattningen av förslagen är att de är spännande. Jag utgår från att utredningen ska skickas ut på remiss. Efter att jag har läst utredningen och när remissvaren har kommit ser jag fram emot att ta del av alla synpunkter. Som jag sa i debatten som vi hade förra veckan tror jag att det kan vara flera spännande förslag i utredningen som är värda att gå vidare med.

Anf. 171 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik:

Herr talman! Tack, Rasmus Ling, för ditt inlägg!

Ibland frågar jag mig hur stort inflytande Miljöpartiet egentligen har på skattepolitiken och i Finansdepartementet. Jag har ju sett den omsvängning som Rasmus har gjort i skattepolitiken åt högerhållet, så kanske är det Rasmus förtjänst att Socialdemokraterna sitter fast i en borgerlig skattepolitik. Kanske vill Rasmus ta åt sig äran av det.

På andra områden verkar det som att ni inte har något inflytande över huvud taget. Jag ska nämna två frågor där jag är ganska säker på att ni

miljöpartister innan ni satt i regeringen skulle ha tyckt ungefär som Vänsterpartiet.

Den ena är frågan om skatteflykten. Precis som Socialdemokraterna lovade ni före valet att verka för en öppen land-för-landrapportering. Efter valet stöder ni och är själva en del av en regering som motverkar det. Olika NGO:er och tax justice-rörelser i många länder ute i Europa har ringt och frågat vad som händer med den svenska regeringen och om man kan påverka den. Rapporterna är tydliga. Det är ni som stoppar en öppen land-för-landrapportering.

Den andra frågan som jag är lika övertygad om att Miljöpartiet och Miljöpartiets väljare har en ganska klar åsikt om är bolagsskatten. Tycker Miljöpartiet verkligen att det är rimligt att sänka bolagsskatten? Ni var inte med på sänkningen 2012. Då röstade ni emot den, precis som Vänsterpartiet. Men nu sitter ni i en regering som ska sänka bolagsskatten – det är åtminstone ett förslag. Är det rimlig miljöpartipolitik att ta pengar och ge till storföretagen, pengar som behövs någon annanstans? Är du för en sänkt bolagsskatt, Rasmus Ling? Är det ett vallöfte som ni har drivit och försöker infria nu?

Anf. 172 RASMUS LING (MP) replik:

Herr talman! Jag tror inte att det är min förtjänst att regeringen driver den skattepolitik som man gör, även om det är fint med de höga tankarna. Det är dock en väldigt bra politik. Vi har höjt vissa skatter, andra skatter har vi sänkt. Nu går vi också mot en grön skatteväxling, som är bra och som Sverige behöver. Vi sänker skatten bland annat för pensionärer och sjuka, vilket inte minst är en bra fördelningspolitik.

I dag betalar inte de allra största företagen bolagsskatt i samma utsträckning som många andra. Jag har inte sett att regeringen har lagt fram något förslag till riksdagen om att sänka den, men om Daniel har fått något sådant får han visa mig det efteråt.

Att bolagsskatten ska vara huggen i sten i någon specifik procentsats som sedan aldrig ändras ser jag inte framför mig. Den ligger i dag på 22 procent, ungefär i linje med genomsnittet i EU. Om regeringen kommer fram med ett sådant förslag får vi se hur det ser ut då.

Anf. 173 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik:

Herr talman! Jag kan lugna Rasmus Ling med att det nog inte handlade om höga tankar utan snarare om en rädsla för att det faktiskt är så att han har ett inflytande och att det är därför som det inte händer så mycket på området.

Det är bra att vi sänker skatten för sjuka. Det är Vänsterpartiets förslag. Och det är bra att vi sänker skatten för pensionärer. Det är ett socialdemokratiskt förslag. Det är en helt rimlig utveckling av skattesystemet som dock är marginell i sammanhanget. Det kan göras mer på det området.

Ekot rapporterade om att det fanns ett förslag om sänkt bolagsskatt i Regeringskansliet. Vi behöver inte prata om hårda fakta. Låt oss prata teori. Skulle du i en valdebatt vara för sänkt bolagsskatt, Rasmus Ling? Skulle du om en väljare frågade dig om Miljöpartiet är för sänkt bolagsskatt svara ja eller nej? Det tycker jag är intressanta frågor att få svar på.

Du svarade inte heller på varför ni flytt från ert löfte till en stor del av solidaritetsrörelsen, till en stor del av den rörelse som hade satt sitt hopp till bland annat Miljöpartiet om att det skulle bli en förändring på det här området. Men i grund och botten har det knappt blivit någon förändring. Ni har svikit ert vallöfte. Tycker du att det är rimligt att svika ett sådant vallöfte? Vad har du för argument för att ni inte längre är för en öppen land-för-landrapportering?

Anf. 174 RASMUS LING (MP) replik:

Herr talman! När det gäller hur jag kommer att svara på frågor i valdebatter har Miljöpartiet ännu inte antagit något valmanifest. Jag vet inte om Vänsterpartiet har gjort det eller om det går till så att man fattar beslut en gång och att det sedan är tidlöst, att man inte behöver anpassa sig till hur verkligheten förändras i några frågor.

Bolagsskatten är inte för mig en prioriterad skatt som jag, om jag ska svara spontant, vill förändra. Jag ser inte att det är några stora problem med den, att den vare sig skulle behöva höjas eller sänkas på något drastiskt sätt. Men vi kommer att jobba med vårt valmanifest i tid inför nästa val.

När det gäller frågan om skatteflykt görs det ett omfattande arbete. OECD tog fram BEPS med 15 action plans, och EU har gått vidare med flera av dem och reglerat. Det är bra. EU behöver göra det. Vi har en fri marknad, och vi måste ha ett samarbete för att komma till rätta med de möjligheter som multinationella företag med verksamhet i olika länder har för att undkomma skatt. Detta gör vi på ett bra sätt både i Sverige och tillsammans med andra EU-länder.

Anf. 175 MARIA MALMER STENERGÅRD (M):

Herr talman! Jag vill inledningsvis hänvisa till det som min kloka kollega Lotta Finstorp har anfört.

Jag kommer i mitt anförande att uppehålla mig vid en ganska okänd men mycket viktig fråga för de svenska företagen, nämligen det skatterättsliga företrädaransvaret enligt skatteförfarandelagen.

Fyra av fem nya jobb växer fram bland de små och medelstora företagen. De är Sveriges jobbmotor. För att fler jobb ska kunna växa fram behövs en politik och ett regelverk som gör det lönsamt och attraktivt att vara småföretagare. Regler måste vara rimliga och balanserade. Det är inte reglerna om företrädaransvar i dag, åtminstone inte tillämpningen av dem.

Som huvudregel blir företrädare för ett aktiebolag inte personligen ansvariga för skulder i bolaget. Men de kan bli det i vissa reglerade fall, och reglerna finns för att uppnå en balans mellan bolagets och borgenärernas intressen. Det är viktigt.

När det däremot gäller skatter och avgifter till det allmänna finns det skatterättsliga företrädaransvaret. Det är betydligt strängare. Om en företrädare inte har sett till att bolaget betalat sina skatter och avgifter senast på förfallodagen samtidigt som avvecklingsåtgärder av bolaget inte har påbörjats kan han eller hon genom företrädaransvaret göras personligt ansvarig för skulderna.

Herr talman! Man ska göra rätt för sig. Det vill jag vara väldigt tydlig med. Man ska inte vara oansvarig i ett bolag och aldrig riskera ansvar. Men tillämpningen av det här regelverket har kommit att bli alldeles för tuff.

På papperet ska det krävas uppsåt eller grov oaktsamhet; det är ganska tuffa krav. Men i realiteten räcker det att man bara är en enda dag sen med företagets skattebetalning. Företagare är också människor. Man kan bli sjuk. Man kan välja fel redovisningskonsult. Man kan bli lurad av en kompanjon.

Ta fallet med Johan, som har blivit mycket omskrivet på sistone. Han gjorde allt som stod i hans makt. Han ställde upp för vad han trodde var en vän och satte sig i styrelsen för vännens bolag. Han hade löpande kontakt med redovisningskonsulten för att försäkra sig om att allt gick rätt till. När det sedan uppdagades att vännen hade bluffakturerat blev Johan personligen betalningsansvarig. Han fick belåna sitt och fruns gemensamma hus för att kunna betala 850 000 kronor.

Om man gör allt som står i ens makt för att göra rätt och det ändå inte går att göra rätt ska man inte straffas som om man har varit oansvarig. Jag tror att det är väldigt få i det här landet som tycker att det är rimligt. Ändå är det så företrädaransvaret har utvecklats.

En majoritet i Sveriges riksdag var redan våren 2015 av uppfattningen att regelverket måste ses över, och det meddelade vi regeringen. Skatteverket, som är part i målet, fick i uppgift av regeringen att redogöra för hur reglerna tillämpas. Den redovisningen kom för snart ett och ett halvt år sedan. Om jag har förstått det hela rätt har ingenting hänt sedan dess.

Enligt finansministern, som besökte oss i utskottet för en vecka sedan, håller regeringen på och utreder hur frågan ska utredas. Det duger inte. Det här är ett skevt system som får orimliga konsekvenser och som ger staten en orimlig gräddfil. Det måste åtgärdas. Företrädaransvaret kan behöva vara kvar, men det måste få en rimligare tillämpning så att skötsamt folk inte hamnar i kläm.

Regeringen har fått gott om tid på sig, och det är beklämmande att man inte kommit längre.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 19 april.)

§ 16 Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter

Finansutskottets betänkande 2016/17:FiU30
Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för
Priip-produkter (prop. 2016/17:78)
föredrogs.

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 19 april.)

§ 17 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Propositioner

- 2016/17:166 Privata sjukvårdsförsäkringar inom offentligt finansierad hälso- och sjukvård
2016/17:167 Driftsformer för universitetssjukhus
2016/17:175 Ett nytt regelverk för nyanlända invandrades etablering i arbets- och samhällslivet

Skrivelser

- 2016/17:164 Riksrevisionens rapport om statliga investeringar i allmänna farleder
2016/17:176 Riksrevisionens rapport om arbetskraftsinvandring

Motioner

- med anledning av prop. 2016/17:122 Ett mer ändamålsenligt klagomåls-system i hälso- och sjukvården
2016/17:3668 av Karin Rågsjö m.fl. (V)
2016/17:3670 av Emma Henriksson m.fl. (KD, M, C, L)
2016/17:3691 av Per Ramhorn m.fl. (SD)

- med anledning av prop. 2016/17:127 Fortsatt svenskt deltagande i den militära utbildningsinsatsen i Irak
2016/17:3654 av Björn Söder m.fl. (SD)

- med anledning av prop. 2016/17:139 Nya möjligheter till operativt polis-samarbete med andra stater
2016/17:3679 av Linda Snecker m.fl. (V)

- med anledning av prop. 2016/17:141 Utvidgad skattebefrielse för egenproducerad förnybar el
2016/17:3683 av Per Åsling och Mathias Sundin (C, L)

- med anledning av prop. 2016/17:150 Ytterligare anpassning av svensk rätt till Dublinförordningen
2016/17:3684 av Paula Bieler och Jennie Åfeldt (båda SD)

- med anledning av prop. 2016/17:163 Arbetsrättsliga villkor vid upphandling
2016/17:3686 av Ulf Kristersson m.fl. (M, C, L)

- med anledning av skr. 2016/17:114 Strategisk exportkontroll – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden
2016/17:3664 av Hans Linde m.fl. (V)
2016/17:3694 av Sofia Damm m.fl. (KD)

- med anledning av skr. 2016/17:148 Riksrevisionens rapport om förutsättningar för en säker kraftöverföring
2016/17:3671 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD)
2016/17:3675 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD)

KOM(2016) 881 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna

6 april

KOM(2016) 882 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller och om ändring av förordning (EU) nr 515/2014 samt upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006

KOM(2016) 883 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring av förordning (EU) nr 515/2014 och om upphävande av förordning (EG) nr 1986/2006, rådets beslut 2007/533/RIF och kommissionens beslut 2010/261/EU

§ 18 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 5 april

2016/17:424 Direktflyg från Sverige

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:425 Kritiken mot förslaget om en flygskatt

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:426 Införandet av en kilometerskatt

av *Edward Riedl* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2016/17:427 Flygskatt och miljövinster

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:428 Arlandas konkurrenskraft

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:429 Den nya kilometerskatten

av *Edward Riedl* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2016/17:430 Sysselsättningsgapet på svensk arbetsmarknad

av *Elisabeth Svantesson* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2016/17:431 Jämställdhet i förorten

av *Elisabeth Svantesson* (M)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

§ 19 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 5 april

2016/17:1194 Rankningar som diplomatiskt verktyg

av *Faradj Koliev* (S)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:1195 Stigmatisering av ekonomiskt utsatta människor

av *Faradj Koliev* (S)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2016/17:1196 Romernas historia

av *Tina Acketoft* (L)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2016/17:1197 Organiserad brottslighet

av *Lars Mejern Larsson* (S)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:1198 Övergrepp mot hbt-personer i den ryska delrepubliken

Tjetjenien

av *Eva-Lena Jansson* (S)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:1199 Tandvårdsbidraget

av *Amir Adan* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:1200 Torkan i Afrika som hotar miljontals barns liv

av *Amir Adan* (M)

till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2016/17:1201 Rysk atomubåt i Östersjön

av *Hans Wallmark* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

§ 20 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 5 april

2016/17:1069 Byggande på jordbruksmark

av *Johan Hultberg* (M)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:1124 Arbetskraftsinvandring och spetskompetens till Sverige

av *Lars Hjälmered* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2016/17:1081 Viltförvaltningsdelegationerna

av *Åsa Coenraads* (M)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:1089 Minskning av antalet bilar

av *Sten Bergheden* (M)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:1090 Hållbart antal bilar

av *Sten Bergheden* (M)

till miljöminister *Karolina Skog* (MP)

2016/17:1111 Hotet mot småskalig vattenkraft och andra fördämningar

av *Lars-Axel Nordell* (KD)

till miljöminister *Karolina Skog* (MP)

2016/17:1113 Underhåll av skoterleder och det statliga ledsystemet

av *Nina Lundström* (L)

till statsrådet *Anna Johansson* (S)

2016/17:1115 Rättvisa betyg

av *Betty Malmberg* (M)

till utbildningsminister *Gustav Fridolin* (MP)

2016/17:1117 Godstransporter

av *Jimmy Ståhl* (SD)

till statsrådet *Anna Johansson* (S)

2016/17:1116 Rederiernas förutsättningar för inlandssjöfart

av *Jimmy Ståhl* (SD)

till statsrådet *Anna Johansson* (S)

2016/17:1123 Tågstoppen i Knivsta och Märsta

av *Niclas Malmberg* (MP)

till statsrådet *Anna Johansson* (S)

2016/17:1122 Telias konkurrensmetoder på landsbygden

av *Boriana Åberg* (M)

till närings- och innovationsminister *Mikael Damberg* (S)

2016/17:1125 Rättssäker prövning för alla

av *Cecilia Widegren* (M)

till justitie- och migrationsminister *Morgan Johansson* (S)

2016/17:1126 Tillvaratagande av allas arbetskraft

av *Cecilia Widegren* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister *Ylva Johansson* (S)

2016/17:1121 Sällsynta diagnoser

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet *Gabriel Wikström* (S)

2016/17:1119 Skillnader i andel kejsarsnitt och allvarliga bristningar

av *Jenny Petersson* (M)

till statsrådet *Gabriel Wikström* (S)

2016/17:1120 Felaktiga siffror om inbrott

av *Jenny Petersson* (M)

till statsrådet *Anders Ygeman* (S)

2016/17:1118 Norrbotniabanan

av *Helena Lindahl* (C)

till statsrådet *Anna Johansson* (S)

2016/17:1153 Jämställd bilkörning

av *Boriana Åberg* (M)

till miljöminister *Karolina Skog* (MP)

2016/17:1154 Jämnare könsfördelning när det gäller bilkörning

av *Boriana Åberg* (M)

till miljöminister *Karolina Skog* (MP)

2016/17:1155 Problem med jämställd bilkörning
av *Boriana Åberg* (M)
till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:1144 Utfasning av faxen
av *Cecilia Widegren* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:1127 Ciderregler
av *Maria Andersson Willner* (S)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2016/17:1129 Signalsystemet ERTMS och Bombardier
av *Nina Lundström* (L)
till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:1128 Stöd till demokratiaktivister
av *Birgitta Ohlsson* (L)
till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2016/17:1130 Oförsäkrade läkemedel
av *Barbro Westerholm* (L)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:1142 Polens demokrati
av *Tina Acketoft* (L)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:1145 Hot och våld mot blåljuspersonal
av *Amir Adan* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:1146 Äldres behov av bra mat
av *Ann-Britt Åsebol* (M)
till statsrådet Åsa Regnér (S)

2016/17:1139 Samarbetet med Kina om havre
av *Jens Holm* (V)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2016/17:1147 Fornfyndshanteringen i södra Sverige
av *Anders Hansson* (M)
till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2016/17:1148 En utvärdering av RSO-verksamheten
av *Fredrik Christensson* (C)
till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2016/17:1138 En nationell plan mot mobbning
av *Lotta Finstorp* (M)
till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

2016/17:1149 Åtgärder mot illegala vapen i Sverige
av *Lars-Arne Staxäng* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:1150 Myndigheters samordning
av *Boriana Åberg* (M)
till statsrådet Ibrahim Baylan (S)

2016/17:1151 Myndigheters behov av en extern samordnare
av *Boriana Åberg* (M)
till statsrådet Ibrahim Baylan (S)

2016/17:1152 Den statliga delegationen mot segregation
av *Boriana Åberg* (M)
till statsrådet Ibrahim Baylan (S)

2016/17:1134 Skattesystemets drivkrafter för arbete

av *Maria Malmer Stenergard* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2016/17:1135 SINK

av *Ewa Thalén Finné* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2016/17:1133 SINK-skatten

av *Ewa Thalén Finné* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2016/17:1132 Kvotering vid lärosäten

av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

Prot. 2016/17:93

6 april

§ 21 Kammaren åtskildes kl.19.25.

Sammanträdet leddes

av förste vice talmannen från dess början till ajourneringen kl. 13.55,
av tredje vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.57,
av förste vice talmannen därefter till och med § 15 anf. 148 (delvis),
av tredje vice talmannen därefter till och med § 15 § anf. 157 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

LISA GUNNFORS

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Avsägelse.....	1
§ 3 Anmälan om kompletteringsval	1
§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
§ 5 Anmälan om faktapromemorior	3
§ 6 Ärenden för hänvisning till utskott	3
§ 7 Djurskydd.....	4
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2016/17:MJU12	4
Anf. 1 ÅSA COENRAADS (M)	4
Anf. 2 MARTIN KINNUNEN (SD)	5
Anf. 3 ESKIL ERLANDSSON (C).....	6
Anf. 4 JENS HOLM (V)	8
Anf. 5 MAGNUS OSCARSSON (KD)	9
Anf. 6 JENS HOLM (V) replik	11
Anf. 7 MAGNUS OSCARSSON (KD) replik	11
Anf. 8 JENS HOLM (V) replik	11
Anf. 9 MAGNUS OSCARSSON (KD) replik	12
Anf. 10 ISAK FROM (S)	12
Anf. 11 ÅSA COENRAADS (M) replik.....	14
Anf. 12 ISAK FROM (S) replik.....	15
Anf. 13 ÅSA COENRAADS (M) replik.....	15
Anf. 14 ISAK FROM (S) replik.....	15
Anf. 15 JENS HOLM (V) replik	16
Anf. 16 ISAK FROM (S) replik.....	16
Anf. 17 JENS HOLM (V) replik	16
Anf. 18 ISAK FROM (S) replik.....	17
Anf. 19 EMMA NOHRÉN (MP)	17
Anf. 20 JENS HOLM (V) replik	19
Anf. 21 EMMA NOHRÉN (MP) replik	19
Anf. 22 JENS HOLM (V) replik	20
Anf. 23 EMMA NOHRÉN (MP) replik	20
Anf. 24 LARS TYSKLIND (L)	20
(Beslut fattades under § 13.)	22
§ 8 Beskattning av företag, kapital och fastighet	22
Skatteutskottets betänkande 2016/17:SkU23	22
Anf. 25 PER ÅSLING (C)	22
Anf. 26 JÖRGEN WARBORN (M).....	24
Anf. 27 OLLE FELTEN (SD).....	26
Anf. 28 DANIEL SESTRAJCIC (V)	28
(forts. § 10).....	31
Ajournering.....	31
Återupptaget sammanträde.....	31
§ 9 Frågestund	31
Anf. 29 TREDJE VICE TALMANNEN.....	31
<i>Könsdiskriminering på religiösa friskolor.....</i>	<i>31</i>
Anf. 30 ROBERT HANNAH (L).....	31
Anf. 31 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	32

Anf. 32	ROBERT HANNAH (L)	32
Anf. 33	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	32
<i>Hinder för invandrarkvinnors inträde på arbetsmarknaden</i> 32		
Anf. 34	ELISABETH SVANTESSON (M)	32
Anf. 35	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	33
Anf. 36	ELISABETH SVANTESSON (M)	33
Anf. 37	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	33
<i>Regeringens arbete med utanförskapsområden</i> 34		
Anf. 38	ANDREAS CARLSON (KD)	34
Anf. 39	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	34
Anf. 40	ANDREAS CARLSON (KD)	34
Anf. 41	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	35
<i>Statsbidrag till religiösa friskolor</i> 35		
Anf. 42	ANGELIKA BENGTTSSON (SD)	35
Anf. 43	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	35
Anf. 44	ANGELIKA BENGTTSSON (SD)	35
Anf. 45	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	36
<i>Vårdavtal med privata aktörer</i> 36		
Anf. 46	KARIN RÅGSJÖ (V)	36
Anf. 47	Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	36
Anf. 48	KARIN RÅGSJÖ (V)	36
Anf. 49	Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	37
<i>Nedsläckningen av kopparnätet</i> 37		
Anf. 50	OLA JOHANSSON (C)	37
Anf. 51	Statsrådet PETER ERIKSSON (MP)	37
Anf. 52	OLA JOHANSSON (C)	38
Anf. 53	Statsrådet PETER ERIKSSON (MP)	38
<i>Kopplingen mellan bostadsbyggande och infrastruktur</i> 38		
Anf. 54	JASENKO OMANOVIC (S)	38
Anf. 55	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	38
Anf. 56	JASENKO OMANOVIC (S)	39
Anf. 57	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	39
<i>Bostadsbyggandet och funktionshinderspolitiken</i> 39		
Anf. 58	JONAS ERIKSSON (MP)	39
Anf. 59	Statsrådet PETER ERIKSSON (MP)	39
<i>Tillkännagivande om en nationell dröjarstrategi</i> 39		
Anf. 60	ERIK OTTOSON (M)	39
Anf. 61	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	40
Anf. 62	ERIK OTTOSON (M)	40
Anf. 63	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	40
<i>Villkoren för produktion av hyresbostäder</i> 40		
Anf. 64	NOOSHI DADGOSTAR (V)	40
Anf. 65	Statsrådet PETER ERIKSSON (MP)	41
Anf. 66	NOOSHI DADGOSTAR (V)	41
Anf. 67	Statsrådet PETER ERIKSSON (MP)	41
<i>Plan för infrastrukturinvesteringar</i> 41		
Anf. 68	ULRIKA CARLSSON i Skövde (C)	41
Anf. 69	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	42
Anf. 70	ULRIKA CARLSSON i Skövde (C)	42
Anf. 71	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	42

<i>Samtal om förslag om offentlig upphandling</i>	43
Anf. 72 DENNIS DIOUKAREV (SD).....	43
Anf. 73 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	43
Anf. 74 DENNIS DIOUKAREV (SD).....	43
Anf. 75 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	44
<i>Statligt stöd till kommunala sociala investeringar</i>	44
Anf. 76 TERESA CARVALHO (S).....	44
Anf. 77 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	44
Anf. 78 TERESA CARVALHO (S).....	45
Anf. 79 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	45
<i>E-sport</i>	45
Anf. 80 ISABELLA HÖKMARK (M).....	45
Anf. 81 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	45
Anf. 82 ISABELLA HÖKMARK (M).....	46
Anf. 83 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	46
<i>Kontanthantering och krav på kortbetalning</i>	46
Anf. 84 SHADIYE HEYDARI (S)	46
Anf. 85 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	46
Anf. 86 SHADIYE HEYDARI (S)	47
Anf. 87 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	47
<i>Bilmålvakter och fråntagande av registreringsrätt</i>	47
Anf. 88 SOTIRIS DELIS (M)	47
Anf. 89 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	47
Anf. 90 SOTIRIS DELIS (M)	47
Anf. 91 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	48
<i>Hot och våld mot statsanställda</i>	48
Anf. 92 SULTAN KAYHAN (S).....	48
Anf. 93 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	48
Anf. 94 SULTAN KAYHAN (S).....	48
Anf. 95 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	49
<i>Privatisering av vårdcentraler</i>	49
Anf. 96 ERIK ANDERSSON (M)	49
Anf. 97 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	49
Anf. 98 ERIK ANDERSSON (M)	49
Anf. 99 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	50
<i>Ostlänken och höghastighetsbanorna</i>	50
Anf. 100 JOHAN ANDERSSON (S).....	50
Anf. 101 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	50
Anf. 102 JOHAN ANDERSSON (S).....	51
Anf. 103 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	51
Anf. 104 TREDJE VICE TALMANNEN.....	51
§ 10 (forts. från § 8) Beskattning av företag, kapital och fastighet (forts. SkU23).....	51
Anf. 105 LARRY SÖDER (KD).....	51
Anf. 106 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik	53
Anf. 107 LARRY SÖDER (KD) replik	53
Anf. 108 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik	54
Anf. 109 LARRY SÖDER (KD) replik	55
Anf. 110 JAMAL EL-HAJ (S)	55
Anf. 111 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik	57

Anf. 112 JAMAL EL-HAJ (S) replik	58
Anf. 113 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik	58
Anf. 114 JAMAL EL-HAJ (S) replik	59
Anf. 115 JÖRGEN WARBORN (M) replik	59
Anf. 116 JAMAL EL-HAJ (S) replik	59
Anf. 117 JÖRGEN WARBORN (M) replik	60
Anf. 118 JAMAL EL-HAJ (S) replik	60
Anf. 119 LARRY SÖDER (KD) replik	61
Anf. 120 JAMAL EL-HAJ (S) replik	61
Anf. 121 LARRY SÖDER (KD) replik	62
Anf. 122 JAMAL EL-HAJ (S) replik	62
(Beslut fattades under § 13.)	63
§ 11 Punktskatter	63
Skatteutskottets betänkande 2016/17:SkU24	63
Anf. 123 PER ÅSLING (C)	63
(forts. § 14)	65
Ajournering	65
Återupptaget sammanträde	65
§ 12 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 5 april	65
UbU12 Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft	65
CU12 Konsumenträtt	68
KrU7 Marknäten och public service	69
JuU16 Straffrättsliga frågor	70
JuU17 Processrättsliga frågor	71
SoU9 Äldre frågor	72
§ 13 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	73
MJU12 Djurskydd	73
SkU23 Beskattning av företag, kapital och fastighet	75
§ 14 (forts. från § 11) Punktskatter (forts. SkU24)	77
Anf. 124 ERIK ANDERSSON (M)	77
Anf. 125 DAVID LÅNG (SD)	79
Anf. 126 DANIEL SESTRAJCIC (V)	81
Anf. 127 ERIK ANDERSSON (M) replik	84
Anf. 128 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik	84
Anf. 129 ERIK ANDERSSON (M) replik	85
Anf. 130 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik	85
Anf. 131 MATHIAS SUNDIN (L)	86
Anf. 132 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik	87
Anf. 133 MATHIAS SUNDIN (L) replik	87
Anf. 134 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik	88
Anf. 135 MATHIAS SUNDIN (L) replik	88
Anf. 136 LARRY SÖDER (KD)	89
Anf. 137 LINUS SKÖLD (S)	90
Anf. 138 ERIK ANDERSSON (M) replik	92
Anf. 139 LINUS SKÖLD (S) replik	92
Anf. 140 ERIK ANDERSSON (M) replik	93
Anf. 141 LINUS SKÖLD (S) replik	93
Anf. 142 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik	93

Anf. 143 LINUS SKÖLD (S) replik	94
Anf. 144 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik	94
Anf. 145 LINUS SKÖLD (S) replik	94
Anf. 146 RASMUS LING (MP)	95
(Beslut skulle fattas den 19 april.).....	96
§ 15 Skatteförfarande och folkbokföring	96
Skatteutskottets betänkande 2016/17:SkU26	96
Anf. 147 PER ÅSLING (C)	96
Anf. 148 LOTTA FINSTORP (M).....	97
Anf. 149 OLLE FELTEN (SD).....	99
Anf. 150 DANIEL SESTRAJCIC (V)	101
Anf. 151 MATHIAS SUNDIN (L)	104
Anf. 152 LARRY SÖDER (KD).....	105
Anf. 153 OLLE FELTEN (SD) replik.....	107
Anf. 154 LARRY SÖDER (KD) replik	107
Anf. 155 OLLE FELTEN (SD) replik.....	108
Anf. 156 LARRY SÖDER (KD) replik	108
Anf. 157 MARIA STRÖMKVIST (S).....	109
Anf. 158 LOTTA FINSTORP (M) replik	112
Anf. 159 MARIA STRÖMKVIST (S) replik.....	112
Anf. 160 LOTTA FINSTORP (M) replik	112
Anf. 161 MARIA STRÖMKVIST (S) replik.....	113
Anf. 162 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik	113
Anf. 163 MARIA STRÖMKVIST (S) replik.....	114
Anf. 164 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik.....	114
Anf. 165 MARIA STRÖMKVIST (S) replik.....	114
Anf. 166 RASMUS LING (MP)	115
Anf. 167 LOTTA FINSTORP (M) replik	116
Anf. 168 RASMUS LING (MP) replik	116
Anf. 169 LOTTA FINSTORP (M) replik	116
Anf. 170 RASMUS LING (MP) replik	116
Anf. 171 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik.....	116
Anf. 172 RASMUS LING (MP) replik	117
Anf. 173 DANIEL SESTRAJCIC (V) replik	117
Anf. 174 RASMUS LING (MP) replik	118
Anf. 175 MARIA MALMER STENERGÅRD (M)	118
(Beslut skulle fattas den 19 april.).....	119
§ 16 Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter	119
Finansutskottets betänkande 2016/17:FiU30	119
(Beslut skulle fattas den 19 april.).....	119
§ 17 Bordläggning.....	120
§ 18 Anmälan om interpellationer	121
§ 19 Anmälan om frågor för skriftliga svar	122
§ 20 Anmälan om skriftliga svar på frågor	122
§ 21 Kammaren åtskildes kl.19.25.	125